

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra tělesné výchovy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Preference a popularita jednotlivých sportovních odvětví u dětí staršího
školního a dorostového věku v Kolíně

Preference and Popularity of Individual Sport Activities among Older
School - Age and Teenage Children in Kolín

Bc. Michal Keltner

Vedoucí práce: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

Studijní program: Učitelství pro střední školy (N7504)

Studijní obor: Technická a informační výchova – tělesná výchova (N TIV-TV)

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Preference a popularita jednotlivých sportovních odvětví u dětí staršího školního a dorostového věku v Kolíně“ vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Ratboři 8. 4. 2015

.....

podpis

Chtěl bych poděkovat PhDr. PaedDr. Ladislavu Kašparovi, Ph.D. za cenné rady, názory a čas, jež mi při psaní této práce věnoval.

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá tématem „Preference a popularita jednotlivých sportovních odvětví u dětí staršího školního a dorostového věku v Kolíně“. V teoretické části jsem se zaměřil na vymezení hlavních pojmů, jež figurují v názvu práce: preference, popularita, sportovní odvětví, děti staršího školního a děti dorostového věku. Získaná data jsem zpracovával na základě kvantitativní metody prostřednictvím dotazníkového šetření a vyhodnocení jsem provedl prostřednictvím tabulkového procesoru a statistických metod. Provedeným výzkumem jsem zjistil odpovědi na stanovené výzkumné otázky, ze kterých vyplynulo, že o výkonnostně provozovaný sport mají větší zájem děti staršího školního věku. Nejčastěji výkonnostně provozovanými sporty se ukázaly fotbal a tanec u obou skupin respondentů. Dále pak, že by dívky neměnily výkonnostně provozovaný sport za svůj oblíbený. U dětí dorostového věku bylo zjištěno, že by chtěly provozovat své oblíbené sportovní odvětví na výkonnostní úrovni. A že oblíbenost tělesné výchovy se neliší u dětí provozujících sport výkonnostně a rekreačně.

KLÍČOVÁ SLOVA

sport, sportovní odvětví, děti, starší školní věk, dorostový věk, zdraví, tělesná výchova, životní styl, preference, popularita

ABSTRACT

This diploma thesis deals with the topic called „Preferences and Popularity of Individual Sports Branches by Children of Older School and Junior Age in Kolín“. In the theoretic part I focused on definition of the main terms which occur in the name of the thesis as preferences, popularity, sports branch, children of older school age and children of junior age. Discovered data were processed on the basis of quantitative method via questionnaire survey and the evaluation was carried out via spreadsheet and statistical methods. The performed survey answered the stated survey questions from which emerged that children of older school age are more interested in performance sport. The most often performance sports done are football and dancing by both groups of the respondents. Further, girls would not change performance sport for their favourite one. Junior age children would like to do their favourite sport at performance level. Popularity of physical education does not vary by children doing sport for leisure or performance.

KEYWORDS

sport, sports branch, children, older school age, junior age, health, physical education, lifestyle, preferences, popularity

Obsah

1 ÚVOD	8
2 CÍL, PROBLÉM, ÚKOLY PRÁCE	10
3 TEORETICKÁ ČÁST	13
3.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	13
3.2 POČÁTKY A VZNIK NOVODOBÉHO SPORTU	18
3.2.1 Rozšíření sportu a vznik sportovních odvětví ve světě	18
3.2.2 Utváření sportu na našem území	20
3.3 SPORTOVNÍ ORGANIZACE V ČESKÉ REPUBLICE	20
3.3.1 Česká unie sportu	21
3.3.2 Česká obec sokolská	23
3.3.3 Český olympijský výbor	24
3.4 SPORTOVNÍ ODVĚTVÍ Z POHLEDU MEDAILOVÝCH ÚSPĚCHŮ	24
3.5 DĚLENÍ A TYPOLOGIE SPORTŮ	25
3.6 FORMY PROVOZOVÁNÍ SPORTU	31
3.7 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ PROVOZOVÁNÍ SPORTU	33
3.8 VLIV A ÚČINKY SPORTU NA ZDRAVÍ ČLOVĚKA	34
3.8.1 Dítě a pohyb	34
3.8.2 Sport a obezita	35
3.8.3 Vliv sportu na odbourávání stresu	36
3.9 VÝVOJOVÁ SPECIFIKA STARŠÍHO ŠKOLNÍHO A DOROSTOVÉHO VĚKU	37
3.9.1 Období staršího školního věku – pubescence	37
3.9.2 Období dorostového věku - adolescence	38
3.10 SPORT A ŠKOLNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	40
3.10.1 Sportovní odvětví z pohledu obsahu RVP	41
3.10.2 RVP z pohledu základního vzdělávání	42
3.10.3 Gymnaziální vzdělávání	43
3.10.4 Střední odborné vzdělávání	44
3.11 SPORTOVNÍ KLUBY A ODDÍLY V KOLÍNĚ	45
3.12 PROBĚHLÉ VÝZKUMY V OBLASTI SPORTU	47
4 HYPOTÉZY	50
5 METODY A POSTUP PRÁCE	51
5.1 POUŽITÉ METODY VÝZKUMU	51
5.2 CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO SOUBORU	51
5.3 PILOTNÍ DOTAZNÍK	53
5.4 DISTRIBUCE DOTAZNÍKŮ	53

5.5 DOTAZNÍK PRO ŽÁKY	53
6 VÝZKUMNÁ ČÁST	55
6.1 VÝZKUMNÝ VZOREK	55
6.2 VÝSLEDKY DOTAZNÍKŮ	59
6.3 METODY STATISTICKÉHO ZPRACOVÁNÍ DAT.....	87
6.3.1 Test dobré shody chí-kvadrát	87
6.3.2 Hladina významnosti.....	87
6.4 POROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ S HYPOTÉZAMI	88
7 DISKUSE	94
8 ZÁVĚRY	98
9 SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	100
10 SEZNAM TABULEK	105
11 SEZNAM GRAFŮ	106
12 PŘÍLOHY	108

1 Úvod

Téma své diplomové práce „Preference a popularita jednotlivých sportovních odvětví u dětí staršího školního a dorostového věku v Kolíně“ jsem si zvolil na základě svého vztahu ke sportu, kterému se věnuji od svého mládí. V průběhu let jsem vystřídal několik sportovních odvětví a zjistil jsem, že každé pro mne bylo v nějakém ohledu přínosné.

Bezesporu se nabídka sportovního vyžití pro děti neustále rozšiřuje. A to je dobře, protože se stále více potvrzuje, že dnešní civilizace má tendenci vytlačovat fyzickou námahu z pracovního procesu a nedostatek pohybu láká děti a mladé lidi do fantazijních, virtuálních a často drogami podmíněných dobrodružství, které je přivádějí k sociálně patologickému chování. Sport může v těchto situacích užitečně nahrazovat chybějící fyzickou námahu, přivést mládež k novým emočním prožitkům z prožitého soupeření nebo vítězství, často také přináší zlepšení fyzické kondice. Při sportování člověk získává nové přátele, učí se zodpovědnosti při trénování a dodržování pravidel, umí se lépe vyrovnat s úspěchem či sportovní prohrou, zvyšuje si sebevědomí, staví si vyšší cíle či pomáhá méně úspěšnému spoluhráči. Slepíčka, Hošek, Hátlová (2006) o sportu tvrdí, že je projevem vnitřní kvality, bujnosti a radosti. Především vyzdvihují fakt, že sportující má energii navíc, která jakoby vdechla člověku nový život.

Aktuálnost tématu sportování u dětí není nutno ani příliš zdůrazňovat. Důkazem je z pohledu pohybové aktivity na školách úsilí zavést třetí nepovinnou hodinu tělesné výchovy a také snaha obměnit sortiment školních automatů za zdravou výživu. Tato opatření vypovídají o tom, že je zde snaha vést děti ke zdravému životnímu stylu, do kterého jistě pohyb a sport nepochybně patří. Spitzer (2014) vidí jako nezbytný předpoklad pro zdraví dětí v dostatku pohybu a vyvážené pestré stravě. Pohyb v tomto ohledu zajistí dostatečný výdej energie, a tím udržuje v normě tělesnou hmotnost, ale bylo dokázáno, že snižuje i nemocnost a má i pozitivní dopad na psychiku dítěte. Také poukazuje na pocit štěstí, který se dostavuje při fyzickém pohybu a který by mělo dítě zažívat až již při trávení volného času venku s kamarády, turistice nebo různých sportech.

Cílem této práce je zmapovat to, jak se děti staršího školního a dorostového věku zapojují do sportu a jakým konkrétním sportovním odvětvím se ve svém volném čase věnují. V práci se zaměřuji především na pohled dětí a to, jaká sportovní odvětví jsou pro

ně zajímavá, rády je sledují nebo by je chtěly provozovat výkonnostně. Nabídka sportů existuje vždy, otázkou však je, zda odpovídá požadavkům dětí. Setkávání se sportem probíhá od vstupu do školy v hodinách školní tělesné výchovy. Právě zde může nastat chvíle, kdy dítě začne rozvíjet své pohybové dovednosti a postupem času dochází ke zdokonalování pohybových struktur. Především školní tělesná výchova by měla představovat průvodce jednotlivými sportovními odvětvími, u kterých si děti upevní základní návyky, jednotlivá pravidla a chování fair play. Kde jinde by děti měly nabývat širokého sportovního vzdělání, než právě ve škole.

Práce je uspořádána do 12 kapitol. Teoretická část přináší především poznatky z oblasti sportovních odvětví, vlivu sportu na zdraví člověka a objasnění vývojových specifíků u dětí staršího školního a dorostového věku. Teoretická část se rovněž věnuje nabídce sportů, které přinášejí rámcové vzdělávací programy pro potřeby školní tělesné výchovy. Součástí této části je také popis sportovního vyžití v Kolíně a proběhlé výzkumy v oblasti sportu. Pro výzkum uvedený v této práci bylo využito kvantitativních metod, a to dotazníkového šetření, jež se uskutečnilo na jednotlivých základních a středních školách v Kolíně.

2 Cíl, problém, úkoly práce

2.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem diplomové práce je za pomoci dotazníkového šetření u dětí staršího školního a dorostového věku zjistit preferovaná a oblíbená sportovní odvětví s ohledem na aktivní a pasivní provozování sportu.

2.2 Dílčí cíle

- 1) Porovnat u dětí staršího školního a dorostového věku výkonnostní formu provozování sportu.
- 2) Zjistit, která sportovní odvětví děti staršího školního věku a dorostového věku nejvíce preferují.
- 3_A) Stanovit, kolik procent dívek by vyměnilo svůj oblíbený sport za ten, který provozují výkonnostně.
- 3_B) Stanovit, kolik procent chlapců by vyměnilo svůj oblíbený sport za ten, který provozují výkonnostně.
- 4) Porovnat rozdíl u dětí staršího školního a dorostového věku z hlediska provozování svého oblíbeného sportu na výkonnostní úrovni.
- 5) Zjistit oblíbenost tělesné výchovy u respondentů z hlediska výkonnostní formy provozování.

2.3 Výzkumné otázky

- 1) Bude u dětí staršího školního věku zjištěna vyšší míra zájmu o pohybové aktivity vykonávané výkonnostně než u dětí dorostového věku?
- 2) Existuje rozdíl v preferenci sportovních odvětví u dětí staršího školního a dorostového věku?
- 3_A) Vyměnily by dívky sportovní odvětví, které provozují na výkonnostní úrovni, za své oblíbené?
- 3_B) Vyměnili by chlapci sportovní odvětví, které provozují na výkonnostní úrovni, za své oblíbené?
- 4) Bude mezi mládeží dorostového a dětmi staršího školního věku zjištěn rozdíl v provozování jejich oblíbeného sportovního odvětví na výkonnostní úrovni?
- 5) Je rozdíl v oblíbenosti tělesné výchovy u dětí provozujících sport na výkonnostní úrovni proti těm, kteří ho výkonnostně neprovozují?

2.4 Úkoly práce

1. Z bibliografických a elektronických zdrojů a studiem statistických údajů v teoretické části diplomové práce objasnit základní pojmy, pohovořit o vlivech sportu na zdraví člověka, získat informace o možnostech provozovaných sportovních odvětví u dětí staršího školního a dorostového věku a přinést informace o již proběhlých výzkumech.
2. Sestavit dotazník pro žáky daného stupně.
3. Oslovit jednotlivé školy v Kolíně pro možnosti dotazníkového šetření.
4. Rozdat dotazníky na jednotlivých školách.
5. Provést vyhodnocení dotazníků pomocí tabulkového procesoru a interpretaci jejich výsledků.
6. Upřesnit statistické metody vhodné pro vyhodnocování.
7. Vyslovit závěry a doporučení související s výsledky výzkumu.
8. Nastínit možnosti, které by vedly k řešení výsledků výzkumu a případnému pokrytí sportovního vyžití dětí v Kolíně.

3 Teoretická část

„Ten, kdo vnímá prohry a vítězství se stejnou pokorou, tak ten je opravdový šampion.“ (Cyril Suk)

3.1 Vymezení základních pojmů

V této kapitole vymezím základní pojmy, které ve své práci využívám.

3.1.1 Vymezení pojmu sport

Když se řekne sport, každý si vybaví podobné představy, které reprezentují jistou fyzickou aktivitu, ať již prováděnou jednotlivcem anebo v kolektivu spoluhráčů. Původ tohoto slova nám přibližuje Choutka (1976, str. 7), který uvádí:

„Pojem sport je odvozen z latinského "se desportare" a později ze starofrancouzského "se désporter", což lze přeložit jako bavit se, trávit příjemně volný čas, rozptylovat se.“

V tomto směru Evropská charta sportu (MŠMT, 2002), což je jeden ze základních a nejvýznamnějších dokumentů týkajících se sportu, který byl přijat v roce 1992, a který formuluje doporučení v oblasti tělesné výchovy a sportu, ve 2. článku vymezuje termín sport následovně:

„Sportem se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoliv, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.“ (MŠMT, 2002)

Tato definice v sobě kombinuje všechny formy provozování sportu, tedy sport rekreační, výkonnostní a vrcholový. V této definici je také kladen důraz na psychickou stránku, kterou sport jistě do určité míry ovlivňuje a rozvíjí. Z tohoto pohledu se dá tedy mezi sporty zařadit například i šachy, kde je hlavní složkou taktika a strategie, oproti fyzické aktivitě.

Definice Evropské charty sportu a zmíněný prvek rozvoje tělesné a psychické kondice nám může připomínat pohled na pohybovou aktivitu, který převládal ve starověkém Řecku a Římě, kdy byl zdůrazňován právě soulad fyzické a psychické stránky člověka jako tak zvaná kalokagathia. (Skopová, 2005)

Další definice je uvedena v Kodexu sportovní etiky, který vydala mezivládní organizace Rada Evropy. Její znění je následující:

„Kodex chápe sport jako společensko – kulturní činnost, která je přínosem pro společnost a přátelství mezi národy za podmínek, že je provozována čestně. Sport je rovněž pokládán za činnost, která pokud je provozována poctivě, umožňuje člověku, aby sám sebe lépe poznal, lépe se projevoval a zdokonaloval sám sebe, dosáhl rozkvětu, nabyl dovedností a prokázal své schopnosti; sport je prostředkem společenské interakce, zdrojem radosti a potěšení, přinášející blaho a zdraví.“ (MŠMT, 2015)

V kodexu je zdůrazněna socializační funkce sportu a začlenění člověka do společnosti. Samozřejmě je tato definice orientována především ve světovém kontextu s důrazem na dodržování fair play, což však v dnešním globalizovaném světě hraje čím dál důležitější roli.

Velmi významným textem z pohledu sportu je také Dokument Komise evropských společenství neboli Bílá kniha o sportu (MŠMT, 2007), která byla projednána v Bruselu dne 11. 7. 2007 a zabývá se směřováním sportu v evropském měřítku. V tomto dokumentu není uváděna nová definice sportu, ale dokument přejímá definici „sportu“, jak ji zavedla Rada Evropy.

Sekot (2003) na sport nahlíží z pohledu sociologie. V tomto směru se sport dá označovat jako specifická lidská aktivita, která se odlišuje od jiných činností. V širším pojetí, kdy pohybová aktivita není přímo zaměřena na výkon, odměnu a vítězství, ho definuje jako:

„...institucionalizovanou pohybovou aktivitu vyžadující systematické fyzické úsilí účastníků motivovaných zvýšením celkové kondice, osobním prožitkem či cíleným výsledkem nebo výkonem.“ (Sekot, 2003, str. 15)

Ve stejném duchu se vyjadřuje i Delaney, Madigan (2009), kteří píší, že sport je institucionalizovaná struktura soutěžních aktivit, jež jdou nad rámec oblasti hry a zahrnují psychickou námahu a/nebo použití relativně složitých atletických dovedností. Také zdůrazňují, že sport je vysoce strukturovaný a má zároveň jasně definovaná pravidla.

K problematice chápání sportu se staví také Hodaň (1997). Ten především zdůrazňuje potřebu vnímat sport v kontextu tělesné kultury, ze které dále vycházejí jednotlivé subsystémy, mezi které řadíme také sport. Pro sport přináší tuto charakteristiku:

„Sport je specifická, přísně organizovaná činnost tělocvičného i jiného pohybového, technického či intelektuálního charakteru s dominující výkonovou motivací a z ní vyplývající prožitkovostí, realizující se v dosahování absolutně či relativně maximálního výkonu v přesně vymezených a kontrolovaných podmínkách soutěže.“
(Hodaň, 1997, str. 79)

Také je důležité nezaměňovat sport za hru, i přesto, že spolu tyto dva pojmy úzce souvisí. Proto je v tomto ohledu třeba zmínit největší rozdíl, kterým se sport od hry odlišuje. Choutka (1976) tento rozdíl vidí především ve stanovených pravidlech, kterými se musíme řídit. V případě her lze mluvit o soustavě pravidel, jež se postupem času ustálila, ale mohou být v určitých chvílích samotnými účastníky modifikována a zůstat jen součástí dohody, popřípadě se mohou lišit dle kulturních zvyklostí. Ve sportu jsou pravidla přesně definována a postupem času se formulovala i do písemné podoby s mezinárodní platností. Ve sportu tedy platí sjednocená platná pravidla pro dané sportovní odvětví či sportovní disciplínu, které musejí být v prostředí soutěžního charakteru striktně dodržována.

Zapletal (1988) přináší do problematiky rozdílnosti hry a sportu další poznatky. Především je to neúčast dospělých při hrách a také fakt, že oproti sportu nejsou hry u dětí výrazným způsobem rozvíjeny. Děti se je spíše samy od sebe učí, přizpůsobují daným podmínkám, vymýšlejí hry nové nebo modifikují stávající a povětšinou je také hrají mimo dozor dospělých.

Pojem sport lze tedy označit za pohybovou aktivitu specifického charakteru, jež má svá přesně definovaná pravidla. Sport by se měl stát nositelem prožitku, radosti a současně by měl také pomoci k rozvoji a udržení zdraví jedince. Důležité je také zdůraznit, že by měl přispět ke zlepšení tělesné i psychické kondice.

3.1.2 Vymezení pojmu sportovní odvětví

Definici sportovního odvětví nalezneme v Encyklopedii tělesné kultury (Demetrovič, 1988, str. 161):

„Sportovní odvětví vznikla a vyvíjela se zpravidla zcela samostatně, a mají proto vždy určité specifické zaměření dané cílem činnosti, v níž se soutěží. Počet sportovních odvětví se počítá na desítky a stále narůstá. Některá sportovní odvětví obsahují jedinou

sportovní činnost, většina však obsahuje řadu často velmi odlišných sportovních činností - disciplín.“

Je tedy důležité rozlišovat a oddělovat pojem sportovní odvětví a sportovní disciplína, která je pouze jedním z prvků daného sportovního odvětví. Výklad pojmu soutěžní disciplína nalezneme také v Encyklopedii tělesné kultury (Demetrovič, 1988), která ho definuje jako obor nebo druh závodní činnosti, tedy součást závodního programu v daném individuálním sportovním odvětví.

3.1.3 Vymezení věkového období staršího školního věku

Jako první fázi dospívání označuje Slepíčka, Hošek, Hátlová (2006) období staršího školního věku. Jedná se o období pubescence, které nastává mezi 11. – 15. rokem dítěte, jež je výrazně ovlivněno psychickou labilitou a uvědomováním si vlastního já u každého dítěte. Chování dítěte se v tomto období může projevovat vysokou impulzivitou a nedostatkem sebeovládání.

Vágnerová toto období označuje za přechod mezi dětstvím a dospělostí. Počátek tohoto období řadí mezi 11. až 12. rok dítěte a konec okolo 15. roku dítěte. Sama ho definuje takto: *„Puberta představuje snad nejdynamičtější, komplexní proměnu v životě jedince, která nějakým způsobem modifikuje všechny složky osobnosti.“* (Vágnerová, 1999, str. 237)

Perič (2001) vymezuje starší školní věk jako období mezi 12. – 15. rokem dítěte. V tomto ohledu zdůrazňuje, že z hlediska sportovního tréninku dochází u dětí k výrazným změnám, a to především v těchto oblastech: růst, dozrávání orgánů, psychický a sociální vývoj a pohybový vývoj.

Dle autorů je možné vymezit počáteční věkovou hranici u dětí staršího školního věku mezi 11. – 12. rokem. Výše uvedení autoři se dále shodují v tom, že toto období u dětí končí 15. rokem.

Ve své práci jsem období staršího školního věku vymezil na základě tohoto rozdělení, avšak neurčoval jsem věkovou hranici jako takovou, ale pouze její ohraničení z hlediska školní docházky, která pak odpovídá 6. – 9. ročníku základní školy.

3.1.4 Vymezení věkového období dorostového věku

Období dorostového věku neboli druhá fáze dospívání, která se u dětí označuje termínem adolescence, je typická pro období mezi 15. až 20. rokem. Dítě v tomto období směřuje především k upevnění své identity, která se utváří v oblasti sociální a vzhledové. (Slepička, Hošek, Hátlová, 2006)

Rybářová (1988) ve své knize uvádí, že toto období v životě dítěte nastává mezi 15. až 16. rokem. Konec tohoto období definuje jako plný rozvoj tělesných a duševních schopností daného jedince, ke kterému dochází individuálně, avšak nejčastěji mezi 21. a 22. rokem života.

Jansa, Kocourek, Kovář (2009) vymezují období adolescence mezi 15. – 20. rokem života. Toto období označují jako počínající dospělost. Z hlediska sportovního nasazení hovoří o tom, že sportovec již v tomto období může dosahovat velmi vysokých výkonů ve své sportovní specializaci.

Z poznatků jednotlivých autorů lze vyvodit nástup tohoto období u dětí mezi 15. - 16. rokem jejich života. To, kdy je toto období u konce a dítě se dostává do období dospělosti, se autoři příliš neshodují. Ale jak zmiňuje Rybářová (1988), konec tohoto období je individuální a musíme ho u každého jedince posuzovat zvlášť.

Pro potřeby mého výzkumu jsem za respondenty spadající do tohoto věkového období považoval studenty středních škol.

3.1.5 Vymezení pojmu preference a popularita

Význam slova preference neboli preferovat vychází z latinského *praeferre*, což znamená dávat přednost. (Rejzek, 2012)

Stejným způsobem tento termín vysvětluje i Slovník spisovné češtiny, jež navíc uvádí, že se jedná o dávání přednosti oproti něčemu. (Červená, 2013)

V Tezauru jazyka českého jsou u slova preference tato synonyma: upřednostnění, zvýhodnění, favorizování, náklonnost, tíhnutí, preferování. (Klégr, 2007)

Ve své práci vztahuji preferenci dětí staršího školního a dorostového věku na jednotlivá sportovní odvětví, která výkonnostně provozují. V tomto ohledu tedy bude preferovaným sportovním odvětvím to, kterému dávají přednost a upřednostňují ho před ostatními.

Rejzek (2012) u slova popularita uvádí, že vychází z latinského popularis neboli lidový nebo také od slova populus tedy lid. Lze ho také chápat jako ve veřejnosti oblíbený.

Červená (2013) ve slovníku spisovné češtiny vysvětluje pojem populární jako u veřejnosti oblíbený, synonymy k pojmu oblíba jsou slova jako přízeň, oblíbenost a popularita.

V Tezauru jazyka českého Klégr (2007) uvádí k tomuto pojmu tato synonyma: obdiv, oblíba, oblíbenost, ze kterých pak dále vycházejí synonyma další, jako jsou například přitažlivost, lákavost, atraktivita, poutavost nebo fascinace. Slova popularita a populární tak na základě tohoto výkladu lze nahradit, a ve své práci toho i využívám, pojmy oblíbenost a oblíbený, dále pak Klégr (2007) uvádí synonyma jako žádaný či vyhledávaný.

V této práci jsem oblíbenost u dětí z pohledu sportu vztáhl k jednotlivým sportovním odvětvím, kde vyjadřovala to, která sportovní odvětví by děti chtěly provozovat, líbí se jim, nebo je formou diváctví již provozují. Z pohledu tělesné výchovy pak oblíbenost vyjadřovala sportovní odvětví, která děti v hodinách tělesné výchovy rády provozují.

3.2 Počátky a vznik novodobého sportu

Pro lepší pochopení problematiky sportu a sportovních odvětví, jak je vnímáme v současnosti, uvádím historický pohled autorů na jejich vznik a postupný rozvoj ve světě a na našem území.

3.2.1 Rozšíření sportu a vznik sportovních odvětví ve světě

Počátek vzniku prvních sportovních odvětví novodobého sportu lze sledovat především v Anglii, jak zmiňuje Marek, Kössl, Krátký (1986, str. 8):

„Právě 50. a 60. léta 19. století jsou obdobím počátků mezinárodního sportu. Z anglické kolébky se šířila sportovní ideologie, sportovní terminologie a systém organizace. Vedle klasických anglických sportů se v jednotlivých zemích Evropy a Severní Ameriky, později i Asie a dalších kontinentů, začalo využívat tradičních forem a utilitárních dovedností, které se postupně přeměňovaly pod vlivem anglického pojetí v nová sportovní odvětví. Začaly vznikat první národní sportovní organizace a došlo k prvním mezinárodním sportovním setkáním.“

Také zakládání prvních sportovních klubů proběhlo v Anglii. Ty mají zpočátku uzavřený charakter a jejich členy mohou být pouze urození členové aristokratické společnosti. Odtud se tato myšlenka dostává do dalších států a vznikají různé sportovní a turistické organizace, které mají zpočátku pouze místní charakter, ale postupem času tento význam přechází v regionální, národní a nakonec i mezinárodní. Postupný rozvoj pak vede ke vznikům prvních národních svazů. Velkou měrou se také o rozvoj tělesné výchovy a sportu zasloužily vznikající turistické spolky, především spolky horolezecké, jako byl Alpin Club založený roku 1857 v Londýně, které se staly vzorem pro vznik spolků ostatních. (Marek, Kössl, Krátký, 1986)

„Rozvoj sportu v Anglii dokumentuje především vznik prvních národních sportovních organizací. Již roku 1863 vznikla Football Association, roku 1866 Amateur Athletic Association, roku 1869 Swimming Association a roku 1871 Rugby Football Association.“ (Marek, Kössl, Krátký, 1986, str. 15)

Samozřejmě sport nevznikal izolovaně pouze v Anglii, ale dostával se i za její hranice a šířil se do dalších zemí, což mělo za důsledek vznik nových sportovních odvětví, jak zmiňuje Kašpar (2009, str. 23):

„Ty většinou přijímaly anglickou sportovní terminologii i systém organizace, ale kromě klasických anglických sportů začaly využívat i místní tradiční lidové hry, zábavy a dovednosti (např. bruslení či lyžování), ze kterých vznikala nová sportovní odvětví se svými národními sportovní svazy.“

V tomto ohledu je také důležité si uvědomit, že novodobý sport v sobě zahrnuje řadu tělesných cvičení, šlechtických zábav a lidových her, které mají kořeny již ve starověku a středověku. Mnohé z těchto zábav a her také vychází z jiných, než evropských kultur. (Čechák, Linhart, 1988)

Dalším důležitým krokem pro rozvoj sportu ve světě byla myšlenka vzniku novodobého olympismu, o kterou se zasloužil baron Pierre de Coubertin. Jak zmiňuje Choutka (1984, str. 18):

„Založení novodobých olympijských her znamenalo ve vývoji sportu nesmírně významný mezník a výrazně povýšilo autoritu sportu jako prostředku společenského vývoje.“

Rozšíření sportu urychlil také vznik prvních sportovních federací, jako byla Mezinárodní federace gymnastiky (FIG), Mezinárodní veslařská federace (FISA), Mezinárodní bruslařská unie (ISU), Mezinárodní unie cyklistiky (UCI), Mezinárodní federace fotbalu (FIFA) a Mezinárodní federace ledního hokeje (LIGH). (Choutka, 1984)

Tento prvek jistě přinesl zvýšený zájem o sportovní aktivity ať již z pohledu aktivního zapojení nebo jen v podobě diváctví. Za první sportovní odvětví, která se ve světě šíří se dá považovat gymnastika, bruslení, cyklistika, fotbal, lední hokej, ale jistě také plavání nebo atletika.

3.2.2 Utváření sportu na našem území

Počátky sportu na našem území se řadí do 60. let 19. století, kdy dochází k zájmu i o další složky tělesné kultury a to především o sport. Mezi první kluby na našem území patří utrakvistický bruslařský klub založený roku 1868 a utrakvistický veslařský klub, který byl založen roku 1870. Z těchto klubů se postupem času utváří Český veslařský a bruslařský klub v Praze. Na založení dalšího klubu se významně podílí rozšíření cyklistiky a za účelem další podpory toho sportovního odvětví vzniká roku 1881 první klub velocipedistů. Další vývoj a obliba sportu dává vzniknout nejen dalším sportovním klubům, ale také samostatným sportovním svazům. Mezi významné patřil například Český olympijský výbor, za jehož vznik se zasloužil dr. J Guth-Jarkovský. Mezi další patří Česká atletická amatérská unie, Český svaz fotbalový, Český svaz hokejový, Svaz kanoistiky, Český šermířský svaz nebo Svaz lyžařů Království českého. (Bosák, 1969)

3.3 Sportovní organizace v České republice

Ve své práci se zaměřuji na děti z Kolína a jejich potřeby v oblasti sportu. Jaký trend v tomto ohledu platí u dětí v České republice, napoví údaje největších sportovních organizací, ze kterých jsem vybral ty, jež mají nejširší členskou základnu. V České republice existuje mnoho sportovních uskupení, které sdružují své členy. Voráček (2012) ve své publikaci rozděluje sportovní organizace na dvě velké skupiny:

- 1) Ziskové – sem patří organizace založené formou obchodní společnosti, jako profesionální fotbalové a hokejové kluby, zařízení, která poskytují placené tělovýchovné a sportovní služby a další.

2) Neziskové – sem spadají jednak:

- a. občanská sdružení:
  - i. zastřešující sportovní asociace, kam patří například Český svaz tělesné výchovy, Česká obec sokolská nebo Autoklub české republiky
  - ii. samostatné sportovní asociace, kam se řadí například sportovní svazy sdružené v ČSTV nebo Český olympijský výbor
  - iii. sportovní kluby
  - iv. tělovýchovné jednoty
- b. rozpočtové nebo příspěvkové organizace
- c. zájmová sdružení právnických osob
- d. obecně prospěšné společnosti

Z dokumentu Koncepce státní podpory sportu v České republice (MŠMT, 2011), která byla schválena usnesením vlády dne 9. března 2011, se lze dozvědět, že 15% - 20% populace uskutečňuje sport a pohybovou aktivitu v některém z občanských sdružení formou organizované sportovní činnosti pod odborným vedením.

3.3.1 Česká unie sportu

Česká unie sportu (dále ČUS), v dřívější době pod názvem Český svaz tělesné výchovy a sportu (dále ČSTV), je občanské sdružení, které sdružuje sportovní a tělovýchovné svazy. Ze statistiky, z níž ke dni 31. 12. 2012 vyplývají údaje o členské základně žáků a dorostenců v jednotlivých sportovních odvětvích, je zřejmé, že nejvíce z nich se věnuje fotbalu. Mezi druhé nejčastěji provozované sportovní odvětví patří florbal a na třetím místě je atletika. Pro přehled zde uvádím desítku sportovních odvětví, která mají největší členskou základnu z pohledu žactva a dorostenců. Celou tabulku všech sportovních odvětví pak naleznete v příloze II na konci této práce.

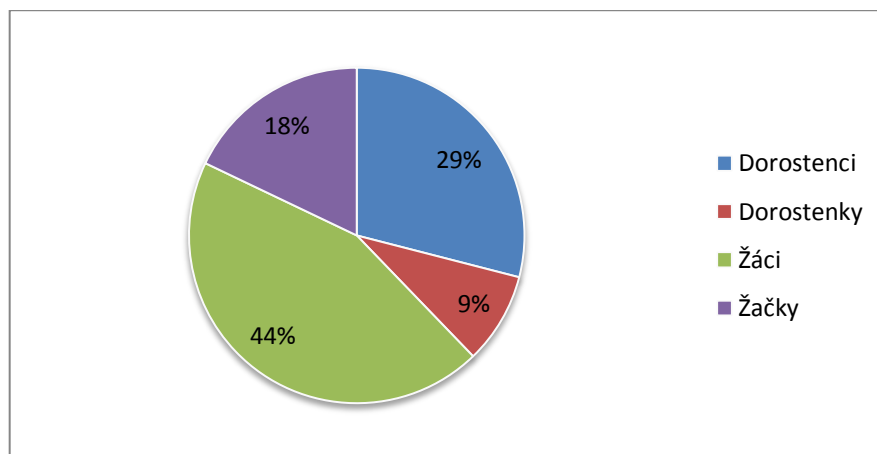
Tabulka 1: Členská základna ČSTV žactva a dorostenců

Pořadí	Sportovní odvětví	Dorostenci	Dorostenky	Žáci	Žačky	Mládež celkem
1	fotbal	50382	2363	66911	3460	123116
2	florbal	10680	1960	13519	1824	27983
3	atletika	3026	2784	7874	7241	20925
4	lední hokej	6245	191	10600	806	17842

5	plavecké sporty	1275	1180	7666	7083	17204
6	tenis	2506	1896	5838	4595	14835
7	basketbal	2882	2156	4198	4008	13244
8	volejbal	1671	3992	2264	5111	13038
9	ČUBU - český svaz karate	1142	395	4336	1524	7397
10	jezdeckví	312	2922	478	3309	7021

Z výsledných čísel je vidět značná převaha členů mládeže, kteří se věnují fotbalu. Tento výsledek s ohledem na mediální popularitu a masovost tohoto sportovního odvětví není ničím neočekávaným. Také převaha chlapců, kteří se věnují fotbalu, nad dívkami není nijak překvapivá. Velice zajímavý a poměrně vyrovnaný výsledek z pohledu členů chlapců a dívek je u atletiky, v tomto ohledu je možné tvrdit, že preference provozování atletiky je z hlediska pohlaví skoro stejná. To samé ovšem nelze tvrdit o hokeji, u kterého drtivou většinu členské základny tvoří chlapci. Převaha u členské základny z pohledu dívek je pak především ve volejbalu a jezdeckví.

Graf 1: Procentuální vyjádření celkového zastoupení členů ČSTV ve všech sportovních odvětvích z pohledu věkové kategorie

Z grafu, který uvádí celkové zastoupení členů ČSTV ve všech sportovních odvětvích v kategorii žactvo a dorost, vyplývá, že chlapci tvoří 73% z celkové členské základny v jednotlivých sportovních odvětvích. Dá se tedy říci, že chlapci vykazují vyšší zájem o provozování sportu, než dívky. Z grafu se dá vyčíst, že zastoupení členů žactva

tvoří 62% celkového počtu sportujících. V tomto ohledu se dá tvrdit, že děti, spadající do kategorie žactva, provozují sport více, než děti v kategorii dorostu.

3.3.2 Česká obec sokolská

Česká obec sokolská (dále ČOS), která byla založena 16. 2. 1862, patří také mezi největší organizace věnující se sportu a pohybovým aktivitám v České republice. Z grafického manuálu (ČOS, 2012), který vznikl k příležitosti projektu 150 let oslav vzniku Sokola, je patrné, že k roku 2010 tvořilo členskou základnu 177 407 členů. Z přehledu (ČOS, 2007) počtu registrovaných členů se dá vyčíst, že ČOS tvoří 1619 oddílů, které jsou součástí 80 sportovních odvětví. Pro přehled uvádím tabulku deseti sportovních odvětví, které mají největší členskou základnu tvořenou dětmi. Celou tabulku všech sportovních odvětví pak naleznete v příloze III na konci této práce.

Tabulka 2: Členská základna ČOS z pohledu dětí

Pořadí	Sportovní odvětví	Počet členů Děti
1	florbal	2293
2	fotbal	2144
3	sportovní gymnastika	2048
4	atletika	1936
5	volejbal	1528
6	basketbal	1462
7	házená	1400
8	stolní tenis	1056
9	judo	915
10	tenis	882

Z tabulky se dá vyčíst, že nejvíce dětí provozuje florbal, dále fotbal a třetím sportovním odvětvím s největší členskou základnou je sportovní gymnastika. Přehled v tomto případě nenabízí rozdělení dle pohlaví ani dle jednotlivých věkových kategorií.

Sportovní gymnastika z pohledu členské základny jen slabě zaostává za florbalem a fotbalem.

Takovýto zájem o sportovní gymnastiku může vycházet ze základů ideologie sokolského hnutí, kde podle Tyrše, mělo docházet prostřednictvím sokolské výchovy především k všestrannému fyzickému a duševnímu rozvoji člověka. (Bosák, 1969)

3.3.3 Český olympijský výbor

Český olympijský výbor (dále ČOV) byl založen 18. května 1899 (ČOV, 2012). Toto občanské sdružení má v dnešní době za cíl především šíření olympijské myšlenky a olympijských ideálů.

Myšlenkou olympismu se také dlouhodobě zabývá Hogenová (2001), ta říká, že v dnešní době mnoho mladých lidí nezná původní smysl olympijských her, které se do jisté míry stávají předmětem komerce. Hogenová své myšlenky o sportování a smyslu života srovnává s myšlenkami starověkých olympijských her. Byly pro ni plné čistoty, ideálů a čestného soupeření. Také říká, že olympijské hry měly posvátný smysl a ten smysl se jmenoval Areté: *„Čistota olympijských her je proto místem zjevu moderních hrdinů. Protože hrdinou je ten, kdo se vydá do rizika úplného sebezničení v okolnostech, jež nelze předem znát a ovládnout.“* (Hogenová, 2000, str. 98)

Český olympijský výbor se mimo jiné také snaží zajistit účast České republiky a českých sportovců na olympijských hrách. V dnešní době je však působení ČOV daleko širší. Jednou z klíčových aktivit této organizace je zastupování a zlepšování postavení sportu v naší společnosti a umožnit provozování sportu co nejširší veřejnosti. Další snahou je zlepšení financování sportu v oblasti mládeže. (ČOV, 2012)

3.4 Sportovní odvětví z pohledu medailových úspěchů

Zajímavý pohled na jednotlivá sportovní odvětví je také z pohledu statistik Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy (MŠMT, 2015), které se týkají přehledu medailových umístění. V nich jsou uvedena jednotlivá sportovní odvětví a počty medailí, které byly získány za daný rok na Mistrovství Evropy juniorů, Mistrovství světa juniorů, Mistrovství Evropy, Mistrovství světa a na Olympijských hrách. Pro mé potřeby jsem tyto přehledy z jednotlivých let sloučil do jedné tabulky, jež pak vytvořila celkový přehled získaných medailí za období let 2007 až 2013. Byl jsem velice překvapen z celkového počtu získaných medailí v jednotlivých sportovních odvětvích, jelikož ty, která člověk

pokládá za nejrozšířenější a z pohledu členské základny organizací České unie sportu a České obce sokolské za nejvíce preferované mezi dětmi, stojí až na samotném konci žebříčku medailových umístění. Pro přehled uvádím 10 sportovních odvětví, která mají největší počet získaných medailí, seřazeny dle celkového počtu získaných medailí. Celou tabulku všech sportovních odvětví pak naleznete v příloze IV na konci této práce.

Tabulka 3: 10 sportovních odvětví s největším ziskem medailí v ČR za roky 2007 - 2013

Pořadí	Sportovní odvětví	Zlaté medaile	Stříbrné medaile	Bronzové medaile	Celkem medailí
1	Full contact	176	139	158	473
2	Kanoistika	104	115	125	344
3	Taekwondo ITF	68	107	125	300
4	Sportovní rybaření	113	85	78	276
5	Modelářství	83	101	79	263
6	Střelectví	41	53	58	152
7	Radiový orientační běh	60	44	38	142
8	Aerobik	51	53	30	134
9	Skiboby	46	43	36	125
10	Cyklistika	24	38	57	119

Tento fakt může být způsoben z vyplývajícího nižšího zájmu o tato sportovní odvětví celosvětově, ze kterého také plyne menší sportovní konkurence a možnost lepšího umístění jednotlivých reprezentantů.

3.5 Dělení a typologie sportů

Pro lepší orientaci ve sportu a jednotlivých sportovních odvětvích uvádím několik možností jejich dělení. Z obecného hlediska se sporty dají dělit dle času neboli ročního období na ty, které se provozují v létě nebo v zimě. Také jsou sporty individuální či kolektivní, tedy dle počtu aktivně zapojených účastníků. Na dělení je možné nahlížet také z pohledu tělesné výchovy, psychologie nebo etap vývoje sportu.

Z pohledu školního prostředí a teorie tělesné výchovy Žáček (1966) dělí sporty takto:

- 1) sportovní hry
  - kopaná, odbíjená, košíková, házená, lední hokej, pozemní hokej, tenis, ragby, vodní pólo, kolová a další
- 2) lehká atletika
  - hody, vrhy, skoky, běhy a další
- 3) těžká atletika
  - zápas, box, vzpírání
- 4) gymnastika se sportovním zaměřením
  - akrobacie, sportovní gymnastika, umělecká gymnastika
- 5) zimní sporty
  - lyžování, lední hokej, rychlobruslení, krasobruslení, jízda na saních a další.
- 6) vodní sporty
  - plavání, skoky do vody, vodní pólo a další.
- 7) úpolové sporty
  - zápas, judo, šerm a další
- 8) Motoristické sporty
  - motorismus, letectví

Toto dělení ukazuje velkou pestrost a různorodost sportovních odvětví v hodinách tělesné výchovy. Současné možnosti sportovního využití dětí v hodinách tělesné výchovy najdeme v Rámcových vzdělávacích plánech, které dnes určují základní pilíře sportovního využití dětí ve školách.

Slepička, Hošek, Hátlová (2006) dělí sporty z psychologického hlediska do čtyř skupin:

1. senzomotorické
2. esteticko-koordinační
3. anticipační – heuristické
4. technické - rizikové

U sportů senzomotorických je důležitým prvkem koordinace pohybů. Tato skupina se dále dělí na sporty, kde je kladen důraz na jemnou koordinaci. Druhou podskupinu tvoří sporty esteticko-koordinační, u kterých je kladen důraz na přesné a estetické provedení pohybu. U sportů funkčně – mobilizačních je nutno nasměrovat a efektivně využít energii sportovce, i tato skupina se dělí na dvě podskupiny. U první je nutná krátkodobá mobilizace energie, tedy po kratší časový úsek, jako je tomu například u atletických disciplín. Tam, kde je třeba mobilizovat energii po delší časový úsek, se jedná o sporty mobilizačně vytrvalostní. Sem spadají především sportovní odvětví, jako je cyklistika, kanoistika, veslování nebo třeba plavání. U sportů anticipačních nebo též heuristických je nutno spojit schopnost předvídat a řešit následné úkoly spojené s taktikou a tvořivostí. Sportovní odvětví, které se sem dají zařadit, jsou například karate, box, taekwondo, ale také různé druhy sportovních her. Poslední skupinou sportů jsou ty, jež u sportovce předpokládají schopnost ovládat technické zařízení, které je součástí jeho sportovního výkonu. Do této kategorie je možné zařadit například sporty motoristické, sporty z oblasti adrenalinového vyžití nebo sporty spojené s plachtěním či loděmi. (Slepička, Hošek, Hátlová, 2006)

Další dělení sportů z psychologického hlediska ve své práci přináší Kodým (1966):

- 1) senzomotorické
  - golf, kuželkářský sport, lukostřelba, střelecký sport
- 2) funkčně mobilizační
  - lehká atletika, plavání, vzpírání, cyklistika, lyžování – běh, rychlobruslení, kanoistika, veslování
- 3) esteticky koordinační
  - krasobruslení, krasojízda, skoky do vody, sportovní gymnastika, umělecká gymnastika, jezdeckví (drezúra)
- 4) sporty rizikové
  - motorismus, letecký sport, plachtařství, parašutismus, horolezectví, potápěčství, jachting, saně, boby, lyžování – sjezd, skoky
- 5) sporty heuristické – kolektivní
  - házená, česká házená, kopaná, košíková, odbíjená, ragby, vodní pólo, lední hokej, pozemní hokej, kolová

Dělení sportu lze učinit také dle etap jeho vývoje. V tomto případě Slepíčková (2000) hovoří o sportu:

1. tradičním
2. socio-kulturně orientovaném
3. alternativně orientovaném

Tradičním sportem má Slepíčková (2000) na mysli sportovní odvětví, která jsou vymezena svými pravidly, jež nesou mezinárodní platnost. Jednotliví sportovci jsou členy určité skupiny, tedy sportovního klubu či organizace a musejí vykazovat určitou výkonnost, která je určující pro jejich působení v soutěžích.

Za socio-kulturně orientovaný sport Slepíčková (2000) označuje ten sport, který se zaměřuje především na rekreační formu provozování. Vychází nejen z předpokladu, že sport přispívá ke zlepšení zdraví a zdatnosti, ale také je nositelem dosahování svých možností a setkávání s druhými lidmi. Jednotliví účastníci v tomto případě vytvářejí neformální skupiny, které vzniknou, a po ukončení sportovní aktivity opět zanikají. Samotná pravidla při hře mohou být modifikována, dle prostorových podmínek a fyzických možností hráčů.

O alternativně orientovaném sportu hovoří Slepíčková (2000) jako o sportovní aktivitě, která je svým charakterem zaměřena na zdokonalování sebe sama či podporu při kultivaci člověka. Může se jednat o sportovní aktivity, které budou zaměřeny proti určitému společenskému problému, jako jsou třeba charitativní sportovní akce nebo jen aktivity zaměřené na rozvoj našeho těla a mysli.

Z pohledu Českého olympijského výboru (ČOV, 2012) se sporty dělí do tří skupin:

- 1) letní, které jsou součástí olympijských her
- 2) zimní, které jsou součástí zimních olympijských her
- 3) neolympijské, které jsou uznávané Mezinárodním olympijským výborem

Mezi letní řadí ČOV tato sportovní odvětví:

Tabulka 4: Olympijská sportovní odvětví a získané medaile českými reprezentanty

Sportovní odvětví	Zlaté medaile	Stříbrné medaile	Bronzové medaile	Na programu OH od roku
Atletika	16	10	10	1896
Gymnastika	12	13	10	1896
Kanoistika	11	8	4	1936
Sportovní střelba	6	6	6	1896
Veslování	3	5	7	1896
Vzpírání	3	2	3	1896
Box	3	2	2	1904
Cyklistika	3	2	2	1896
Zápas	1	7	7	1896
Tenis	1	3	5	1896
Moderní pětiboj	1	1	2	1912
Fotbal	1	1	0	1900
Plavecké sporty	1	1	0	1896
Jezdectví	1	0	0	1900
Volejbal	0	1	1	1964
Házená	0	1	0	1936
Jachting	0	1	0	1900
Pozemní hokej	0	1	0	1908
Šerm	0	0	2	1896
Judo	0	0	1	1964
Triatlon	0	0	1	2000
Badminton	0	0	0	1992
Basketbal	0	0	0	1936

Golf	0	0	0	1900
Lukostřelba	0	0	0	1900
Rugby	0	0	0	2016
Stolní tenis	0	0	0	1988
Taekwondo	0	0	0	2000

Jednotlivá sportovní odvětví jsem uspořádal do tabulky a seřadil je dle počtu medailí, které získali čeští reprezentanti v pořadí získaných zlatých medailí, stříbrných medailí a bronzových medailí. Z pohledu medailových úspěchů na OH patří mezi nejúspěšnější česká sportovní odvětví atletika, dále je to gymnastika a kanoistika.

Mezi zimní řadí ČOV tato sportovní odvětví:

Tabulka 5: Zimní olympijská sportovní odvětví a získané medaile českými reprezentanty

Sportovní odvětví	Zlaté medaile	Stříbrné medaile	Bronzové medaile	Na programu OH od roku
Rychlobruslení	3	1	1	1924
Běh na lyžích	1	6	7	1924
Lední hokej	1	4	5	1920
Skoky na lyžích	1	2	4	1924
Krasobruslení	1	1	3	1908
Akrobatické lyžování	1	0	0	1988
Snowboarding	1	0	0	1998
Biatlon	0	3	2	1960
Alpské lyžování	0	0	2	1936
Boby	0	0	0	1924
Skeleton	0	0	0	2002
Short-track	0	0	0	1992
Curling	0	0	0	1924
Severská kombinace	0	0	0	1924
Sáně	0	0	0	1964

Jak je z tabulky patrné, patří mezi nejúspěšnější zimní olympijské sporty z pohledu zisku medailí rychlobruslení, poté běh na lyžích a následně hokej.

Za neolympijská sportovní odvětví označuje Český olympijský výbor tato sportovní odvětví:

Tabulka 6: Neolympijská sportovní odvětví

Aerosport	Kriket	Sporty na kolečkových bruslích
Automobilový a motocyklový sport	Kuželky a bowling	Squash
Bandy hokej	Netbal	Sumó
Baseball	Orientační sporty	Surfing
Billiard	Pelota	Šachy
Boules	Polo	Taneční sport
Bridge	Potápění	Vodní lyžování
Florbal	Přetahování lanem	Vodní motorismus
Horolezectví	Racquetball	Wuschu
Karate	Softball	Záchranářský sport
Korfbal	Sportovní lezení	

3.6 Formy provozování sportu

Slepičková (2000) ve své knize hovoří o třech formách provozování sportu z pohledu výkonnosti:

- 1) rekreační
- 2) výkonnostní
- 3) vrcholová

Rekreační forma sportu se u dětí a dospělých vyskytuje nejčastěji. Tato forma nepředpokládá vysoké výkony jedince, a také nemusí vznikat žádná vazba se sportovní organizací, která by jedinci poskytovala pravidelné tréninkové jednotky. Rekreační sport ve své knize popisuje Ondřej (1988, str. 5) a říká o něm že:

„Je to forma sportu, pro něž je nadále charakteristická soutěživost spojená s emotivním prožitkem, ale bez zdůrazněné snahy neustále zvyšovat výkonnost.“

Také Sekot (2008) zdůrazňuje u této formy provozování sportu její nezávodní charakter, který nesměřuje k žádné formě soupeření. Sám o rekreačním sportu hovoří takto:

„Volnočasový či zájmový rekreační sport je svojí povahou subsystemem moderního sportu, který zahrnuje všechny druhy sportovních aktivit, které nejsou odvozovány ambicí vítězství, rekordů a materiálních odměn.“ (Sekot, 2008, str. 31)

V dnešní době je z mého pohledu tato forma sportování dětmi realizována především s rodiči ve volném čase, o dovolené nebo víkendech. Samovolné zanícení zájmu o sport u dětí mnohdy vytlačují moderní technologie.

Slepičková (2000, str. 31) v tomto ohledu ještě zmiňuje pojem pohybová rekreace:

„Rekreace pohybem neboli pohybová rekreace má řadu podob a pohyb zde představuje výrazný prvek. Mezi rekreační pohybové aktivity jsou řazeny již zmíněné aktivity sportovní a dále aktivity volného času stojící mimo sport.“

Tento pojem zahrnuje nejen sportovní aktivity, ale třeba také práci na zahradě a zájmové činnosti, mezi které se například řadí kynologie nebo myslivost. (Slepičková, 2000)

Druhou formu provozování sportu Slepičková (2000) označuje jako výkonnostní. Sekot (2003) u této formy předpokládá, že jedinec bude součástí sportovní organizace, a také se bude pravidelně účastnit soutěží. Sportovci se neustále snaží zlepšovat své výkony, které vedou k jejich seberealizaci a sociálnímu kontaktu. Pravidelnost tréninkových jednotek, které jsou vedeny trenérem, jsou součástí týdenního režimu sportovce a jejich výsledkem by měl být určitý sportovní výkon, který se u této formy předpokládá.

Především prvek trenéra je z mého pohledu u této formy velmi důležitý. Trenér by měl být schopen individuálně přistupovat ke každému jedinci a především by měl být schopen vytvořit takové aktivity, které nebudou na jedince mít negativní dopady, jež by mohly způsobit zdravotní problémy.

Poslední třetí formou, kterou Slepíčková (2000) zmiňuje, je sport vrcholový, který se zaměřuje na maximální výkon sportovce v daném sportovním odvětví a ve velké míře souvisí se sportem profesionálním, který již není pouze provozován ve volném čase, ale stává se pracovní náplní daného sportovce.

Tato forma však neplní pouze formu zaměstnání, ale také, jak zdůrazňuje Ondřej (1987), funkci společenské zábavy, jež přináší pasivní formu provozování sportu, dnes označovanu jako diváctví. V tomto případě má sport také velmi důležitou roli, jelikož se stává agitačním prostředkem, který může vzbudit zájem o aktivní pěstování sportu.

Pasivní provozování sportu formou diváctví u dětí může vzbuzovat velkou potřebu pohybové aktivity, kdy se snaží vyrovnat svým sportovním idolům nebo si jen některé ze sportovních odvětví oblíbí natolik, že se mu začnou ve svém volném čase věnovat. Každý jistě ze své zkušenosti potvrdí, že je rozdíl, zda sport sleduje prostřednictvím obrazovky své televize nebo v prostředí stadionu v houfu fanoušků. Právě v tomto případě může hrát významnou roli vnímání prožitku při sledování sportu s hlubší potřebou si daný sport vyzkoušet nebo ho provozovat.

3.7 Faktory ovlivňující provozování sportu

Možnost provozovat nějaký sport je ovlivněna mnoha faktory. Slepíčková (2000) ve své knize uvádí dělení těchto faktorů dle Thomase, které vznikly pro potřeby Rady Evropy. První skupinu tvoří vnější podmínky, mezi které jsou zařazeny znalost sportu, postoj ke sportu, motivace, kontakt se sporty, příležitost, sociální image sportu, přístup k tělovýchovným zařízením, volný čas a náklady na sport. Druhá skupina vnitřních podmínek je tvořena věkem, pohlavím, rodinou, zájmem, volným časem a finanční situací.

Důležitým faktorem je právě volný čas. Jeden z pohledů na tento termín nabízí Čech (2002, str. 96), který jej chápe jako:

„Odpočinek, rekreaci, zábavu, zájmové činnosti, dobrovolné vzdělávání, dobrovolná společensky prospěšná činnost apod.“

U dětí a mládeže se tento úsek označuje jako čas, který není součástí vyučování a pro děti skýtá možnosti ve vlastním provozování rozmanitých činností, které však plynou jen a pouze z jejich potřeby.

Další z autorů, který se velmi výrazně zabývá sportem a také trávením volného času, je Slepíčková (2000, str. 12). Ta volný čas definuje takto:

„Volný čas lze v souhrnu definovat jako dobu, časový prostor, v němž jedinec nemá žádné povinnosti vůči sobě ani druhým lidem a v němž se pouze na základě svého vlastního svobodného rozhodnutí věnuje vybraným činnostem. Tyto činnosti ho baví, přinášejí mu radost a uspokojení, nikdy obavy či pocity úzkosti.“

I přesto, že je volný čas jedním z velice důležitých faktorů pro možnost vykonávání sportu a jeho chápání v tomto kontextu je velice důležité, má práce se zabývá především vnějšími podmínkami, a to příležitostmi, které mají děti ve svém okolí a zda tyto příležitosti odpovídají jejich potřebám. Z mého pohledu je velice důležité vytvořit právě takovou nabídku sportovních aktivit, která bude v dostatečném rozsahu pokrývat potřeby dětí. Z psychologického hlediska víme, že právě u dětí v období pubescence a adolescence hraje velkou roli samotná motivace. Velkou roli tu pak hraje individuální rozhodování, které by mělo být podpořeno právě širokou sportovní nabídkou. V této návaznosti by jistě měla také zafungovat tělesná výchova ve školách, která by měla zajistit představení širokého spektra sportovních odvětví.

3.8 Vliv a účinky sportu na zdraví člověka

V dnešní společnosti je forma aktivního zapojení do sportu využívána především pro své zdravotní účinky, než pouze pro potřeby zábavy a odreagování. Vliv pohybu na zdraví dětí je ještě významnějším prvkem, na kterém se shodují mnozí autoři. Děti v mnoha případech podléhají tlaku moderních technologií natolik, že z jejich volného času se sport pomalu vytrácí.

3.8.1 Dítě a pohyb

Kučera, Kolář, Dylevský (2011) uvádí, že u dětí předškolního věku by mělo platit pravidlo, které říká, že stejnou dobu, po kterou se dítě nepohybuje (spí) tedy neprovádí nějaký pohyb, by mělo být zatíženo kompenzační aktivitou. V dalších etapách života dítěte by měl být v tomto ohledu také zohledněn vztah ke statické práci, kterou u dětí rozumíme pobyt ve škole. Dále by pak mělo platit, že stejný časový úsek, který dítě pasivně prosedí ve škole, by měl být kompenzován pohybem všeobecně rozvíjejícího charakteru.

V tomto ohledu hraje velkou roli objem volného času, který dítě má a ve kterém se právě může věnovat pohybovým aktivitám. Tento prostor je velice individuální a záleží na sociokulturních a ekonomických podmínkách každého dítěte. Vliv může hrát také rodičovský faktor a velice oblíbené zakazování sportovní aktivity na úkor dobrých známek

ve škole. Dalším faktorem, který ovlivňuje podíl volného času věnovaného pohybové aktivitě, jsou právě v dnešní době moderní technologie. Tento fakt zmiňují také Kučera, Kolář, Dylevský (2011, str. 9):

„K rozsahu smíšené a zejména lokomoční inaktivity přispívá prakticky od školního (a někdy již i předškolního) věku vysedávání u počítačů a televize.“

Tabulka 7: Denní potřeba smíšeného pohybu (Kučera, Kolář, Dylevský, 2011)

<i>Věk</i>	<i>Procento pohybu</i>	<i>Hodin</i>
<i>Předškolní (4 - 6)</i>	30	7
<i>Mladší školní (7 - 10)</i>	25	6
<i>Střední školní (11 - 13)</i>	20	5
<i>Starší školní (14 - 15)</i>	15	4
<i>Adolescence (16 - 18)</i>	10	3

3.8.2 Sport a obezita

Současná situace stavu výživy naší populace není příliš radostná a vzbuzuje obavy i do blízké budoucnosti. Obezita představuje opravdu veliký epidemiologický problém. Od počátku 90. let je možné pozorovat nárůst počtu lidí s nadváhou a obezitou. (Puklová, 2011) Lidstvo se nyní nachází ve stádiu, kdy počet nemocí způsobených obezitou vzrůstá. Jedná se o nemoci srdce, jater, cukrovku, metabolický syndrom aj. To vše má dopad na celkový zdravotní stav a délku života lidí.

Puklová (2011) zmiňuje, že neustále stoupá počet případů obezity u dětí. Nárůst čísel je velký, ale současná situace budí zdání, že upozornění od lékařů, učitelů i v médiích rodiče dětí berou na lehkou váhu a zatím se do řešení problému málo zapojují.

Hlavní příčiny obezity dětí a dorostenců jsou především dvě. Za prvé se jedná o konzumování energeticky bohatých a chuťově atraktivních jídel a nápojů, ale i špatné intervaly v podávání jídel. Druhým důvodem stoupajícího počtu obézních dětí je, podle mého názoru, nedostatek pohybu. U některých dětí je hodnota každodenního pohybu téměř nulová. Cestu do školy a ze školy absolvují v autech svých rodičů, z hodin TV ve školách se často omluví, ve volném čase dávají přednost sledování televize, filmů na DVD a vysedáváním u PC před pohybem či sportem. Ke zlepšení tohoto stavu by mohla přispět změna životního stylu celé rodiny, což však v současné době není příliš splnitelné.

Rodičům se nechce měnit zažité stereotypy, které jsou pro děti pohodlné. Neuvědomují si, že obezita ztěžuje jejich dětem život od útlého věku. Po celou dobu školní docházky dítě navazuje nové a nové vztahy a pro obézní děti je často obtížné začlenit se do sociálního prostředí školy a třídy. Obezita se tak negativně odráží nejen na psychice dítěte, ale i na jeho zdravotním stavu. Právě sport a jeho socializační složka, jak zmiňuje Sekot (2008), hrají u dětí významnou roli. Obézní děti se také často stávají terčem posměchu a šikany, což vyvolává stres a ten je kompenzován zvýšeným příjmem potravy, ale někdy bohužel i držením různých drastických diet, které jsou příčinou těžce léčitelných nemocí, jako je bulimie a anorexie. Řešením by v těchto případech mohl být nějaký sport nebo pravidelné cvičení.

3.8.3 Vliv sportu na odbourávání stresu

Dnešní svět přináší člověku spoustu lákadel a příležitostí. Neplatí to jen pro dospělé, ale týká se to i dětí. Může se nám splnit plno dříve nesplnitelných přání. Zároveň však práce a škola v současné společnosti mohou být velmi stresující. Již od útlého věku jsou na děti kladeny velké nároky ze strany rodičů, kamarádů a učitelů. Očekává se, že se dítě kromě dobré práce ve škole bude ještě zapojovat v dalších oblastech.

Vágnerová (1999) zmiňuje, že mladí lidé v období dospívání procházejí více změnami než v kterémkoliv jiném období svého vývoje. Musí se naučit akceptovat svůj nový vzhled i tělesné změny, ke kterým dochází. Dále pak si vytvářejí citovou a psychologickou nezávislost na rodičích, musí si vytvořit uspokojivé vztahy se svými vrstevníky, musí zvládnout sebeovládání a zralé chování. Všechny tyto změny jsou důležité a mohou vyvolat značný stres. Stres popisuje Hecht (In Hüttich, 2000) takto:

„Stres je vyvolán vnějšími nebo vnitřními stresory. Stres má dvě složky, jednu biologickou (vaše parametry jsou změřitelné, např. krevní tlak, srdeční tep, látková výměna) a jednu psycho – sociální, která způsobuje, že stres prožíváme obvykle jako stav napětí. Dále rozlišujeme takzvaný eustres (Eu = pravý), který podporuje zdraví a výkonnost a distres (Dis = rušivý, dezorganizující, vyvádějící z rovnováhy).“

Joshi (2005) ve své knize uvádí, že jedním z nejběžnějších způsobů, jak uvolnit stres, je poskytnout tělu to, co by za takových podmínek udělat mělo – fyzickou aktivitu.

Antistresové účinky sportu dokládají také Slepíčka, Hošek, Hátlová (2006, str. 219) jež ve své knize uvádí: *„Sport obecně vede k antistresové odolnosti. Brát něco sportovně, znamená s nadhledem, ne moc vážně a s vědomím, že je to třeba vydržet.“*

Dospělí by tedy měli probouzet již v raném věku v dětech lásku k pohybu, ke cvičení a sportování, protože jen jedinci, kteří mají sportem posílenou fyzickou kondici, pak snadněji zvládají stres. U dětí ve věku puberty a dospívání dochází k takovému množství změn, že je jasné, že trpí stresem víc, než kterákoliv jiná věková skupina. Správné vedení dětí ke sportu by mělo vypadat asi tak, že by rodiče měli jít svým dětem příkladem, vyzkoušet s nimi několik sportů, aby zjistili jejich zájem o některý z nich. Pohybový vývoj u dětí je různý a je důležité přihlídnout k vyspělosti dítěte a úrovni jeho pohybových dovedností. Rodiče by dále měli dodržovat jedno pravidlo – měli by více oceňovat snahu a úsilí svých potomků a nezaměřovat se pouze na samotné výsledky. Vyhrát mohou jen někteří, radost z pohybu a snahu bojovat mohou mít všichni.

3.9 Vývojová specifika staršího školního a dorostového věku

V této podkapitole jsem se zaměřil na vývojová specifika u dětí staršího školního věku a dorostového věku, jimž se věnuji v této práci.

3.9.1 Období staršího školního věku – pubescence

Věkové vymezení tohoto období jsem provedl v úvodu své práce, proto se zde zaměřím především na jednotlivá specifika z hlediska pohybové aktivity a psychiky.

Vágnerová (1999) v tomto období zdůrazňuje především emoční prožitky, které mohou být často ovlivňovány rodinnými či partnerskými vztahy. Dívky se v tomto období začínají více starat o svůj zevnějšek, což může být v mnoha případech důvod zanechání výkonnostní formy sportu, kdy například v rámci tréninkových jednotek začnou dívkám mohutnět ramena, proto především v této životní fázi mohou ve velké míře vyhledávat obzvláště nesoutěžní sportovní aktivity zaměřené na zlepšování jejich tělesného vzhledu. U chlapců lze naopak registrovat velký zájem o výkonově zaměřené sportovní činnosti, které budou v tomto období podporovat soutěživost a možnost vyniknout, což také do jisté míry může přispět ke zvýšení sebevědomí daného jedince.

Perič, Dovalil (2010) v tomto období vnímají pohybovou aktivitu za velmi důležitou, a to nejen organizovaný sport, ale i nejrůznější individuální sporty. Zmiňují, že důležitá je zde také samotná motivace pro provozování pohybové aktivity, která může být ovlivňována dítětem nebo vnějšími činiteli. Dále říkají, že je to období typické hormonálními a růstovými změnami, dítě začíná být velice vnímavé k zevním stimulům a k dosažení vnitřních potřeb. Všechny tyto změny vyžadují rovnoměrné zapojování všech

pohybových struktur, čímž dochází k velice vysoké pohybové potřebě, což může být především ve školním prostředí či sportovním tréninku vnímáno jako nekázeň.

Při tréninku je v tomto období nadměrně důležité respektovat právě zmíněné vývojové změny, které se týkají ať již růstu nebo samotné psychické stránky dítěte. Přizpůsobení tréninku vývoji dítěte se tedy dá chápat tak: „...že děti nemohou zvládat ihned vše. Obsah i formy zatížení jsou přiměřené věku a schopnostem dětí, výkon je chápán jako perspektivní cíl, důležitější než výsledek je nasazení a elán při soutěžích. V tréninku je důležité i přiměřené ocenění, radostnost a prožitek dětí.“ (Perič, Dovalil, 2010, str. 45)

Tomu všemu je třeba dokonale přizpůsobit tréninkovou jednotku, která by měla nést adekvátní intenzitu a objem cvičení. V některých případech, kdy je dítě vedeno k vysokým výkonům, může docházet k nebezpečnému zatížení jak tělesného, tak i psychického rázu. Na druhou stranu je nutné říci, že dítě pohyb potřebuje a z mého pohledu se jedná v tomto věku o nejlepší způsob trávení volného času.

Zvýšená pohybová aktivita je dána také výrazným nárůstem svaloviny a dále kostními změnami. Perič, Dovalil (2010) ve své knize vyzdvihují především co největší omezení jednostranného pohybu, který samozřejmě souvisí se specializovaným tréninkem. Právě proto by se děti měly mnohem častěji věnovat nácviku všeobecně rozvíjejících cvičení.

Právě v tomto období je možné se setkat s tím, že se děti chtějí přestat věnovat sportu, který jim dříve vybral někdo z rodičů. Může se jednat o rodičovský vzdor, který je postaven na základě nucení a vyžadování dobrých sportovních výsledků od dítěte nebo pouze o ztrátu motivace či zájem o provozování jiného sportovního odvětví, jak tvrdí Vágnerová (1999).

3.9.2 Období dorostového věku - adolescence

Toto období bych z pohledu výkonnostního sportování označil za jedno z nejdůležitějších, jelikož právě v tuto chvíli může docházet ke konfliktu sportu a vzdělávání. Také může dojít k narušení tréninkových cyklů, ať již z důvodu školních povinností či nedostatku volného času.

Mou domněnku potvrzuje i Čáp (1980), který hovoří především o snížení volného času, což je podle něho způsobeno právě přechodem na střední školy. Objem volného času je však pro každé dítě individuální a může se také odvíjet od požadavků rodičů na studijní

výsledky dítěte. Právě protiklad dobrých studijních výsledků a výsledků sportovních může vytvořit nesoulad, který v mnoha případech končí omezením sportovní aktivity na úkor školy.

Samozřejmě i z pohledu sportovní stránky, jak píše Slepíčka, Hošek, Hátlová (2006) se jedinec dostává do období, kdy je fyzicky a také psychicky schopen podávat své maximální výkony. Samotný trénink mu umožňuje zlepšovat a zdokonalovat naučené pohybové struktury a v oblasti soutěžní už nemusí být překážkou emoce, které naopak mohou při výkonu povzbudit.

Právě v tomto ohledu může dát dítě přednost vzdělání před sportem nebo sportu před vzděláním. Aby se tyto dvě složky mohly stát rovnocenným soupeřem, je z mého pohledu velice důležité, aby dítě mělo možnost tento sport provozovat buď v blízkosti svého bydliště, popřípadě v blízkosti školy, kam dochází.

Čím více se dítě blíží do období postpubertálního, dochází podle Rybárové (1988) k výrazným změnám v oblasti fyzického růstu a sexuálního zrání. Ke změnám dochází také v oblasti sociální, kdy sport může zafungovat jako opora při změnách v emočním vývoji dítěte. Dochází také ke zvyšování tělesné energie, tělesné výkonnosti a také vytrvalosti, z čehož plynou zvýšené potřeby tělesného pohybu.

Mnoho působících vlivů v tomto období jistě ovlivňuje další sportovní zapojení nebo ukončení aktivní sportovní kariéry dítěte. Právě v tomto období bych viděl jako velice důležitý faktor širokou nabídku sportovních odvětví, která bude odpovídat jednotlivým požadavkům dívek a chlapců. Z výzkumů, které uvádí Griffin (1998) vyplývá, že motivy účasti ve sportu jsou z hlediska pohlaví rozdílné. Dívky v tomto směru očekávají od sportu především nová přátelství a zábavu. Chlapci se naopak více zaměřují na individuální úspěch, který jedinci přináší také určité postavení. Výzkumy dále poukazují na fakt, že chlapci jsou více zaměřeni na samotné výsledky a chtějí dosáhnout vítězství. Naopak dívky se především zaměřují na samotný proces sportování, a než samotné vítězství jsou pro dívky důležitější vztahy uvnitř týmu.

Postupné dospívání také přináší nové sportovní vzory a cíle, které jsou dítětem jistě velice intenzivně vnímány. Právě myšlenka dosažení daného cíle či následování svého vzoru může velmi výrazně působit na vnitřní motivaci dítěte, která je všeobecně velice důležitá. Pokud dítě dosáhne takového stavu zájmu o další sportovní aktivitu, nemusejí být velkou překážkou ani ekonomicko – sociální, či další vlivy.

3.10 Sport a školní tělesná výchova

Tato práce se nezabývá zkoumáním toho, jaká sportovní odvětví jsou na jednotlivých školách v hodinách tělesné výchovy zařazována, avšak je tento prvek zkoumán z pohledu dětí, které měly v dotazníkovém šetření zodpovědět otázku týkající se oblíbeného sportovního odvětví v hodinách tělesné výchovy na jejich škole. To jak lze vnímat z pohledu pohybové aktivity tělesnou výchovu zmiňuje Dobrý, Čechovská, Kračman, Psotta, Süß (2009, str. 13):

"...tělesná výchova je jediný školní předmět, který může mít přímý konkrétní dopad na zdraví mládeže a později i dospělé. Je klíčovým faktorem v podpoře a zvyšování pravidelné pohybové aktivity mládeže jako významného činitele primární zdravotní prevence."

Samozřejmě v tuto chvíli je třeba brát v úvahu mnoho faktorů, které mohou samotnou výuku ovlivňovat, ať už se jedná o prostorové podmínky, materiální vybavení či kvalitu samotného vyučujícího. Ale představme si stav, kdy tělesná výchova ve škole předpokládá široký průřez jednotlivých sportovních odvětví, které by děti měly možnost si vyzkoušet. Co v tomto ohledu může napomoci, jsou školní vzdělávací programy (ŠVP), které ovšem vychází z rámcových vzdělávacích programů (RVP), určených pro jednotlivé stupně vzdělávání.

V dnešní době prochází systém vzdělávání v České republice cílenou transformací, která vychází z dokumentu Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ČR. Právě zde jsou položeny základy změn a směřování vzdělávání v České republice, ze kterých také vychází soustava kurikulárních dokumentů: Státní program vzdělávání, Rámcové vzdělávací programy a Školní vzdělávací programy.

Samotný obsah tělesné výchovy vyučovaný na všech základních i středních školách obsahově vychází z konkrétního Školního vzdělávacího programu dané školy, která má možnost výuku přizpůsobit svým možnostem. Celkový obsah je však zakotven v Rámcových vzdělávacích programech, které jsou v dokumentu Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ČR (2002, str. 20) definovány takto:

„Rámcové vzdělávací programy; kurikulární dokumenty, které specifikují cílové dovednosti a znalosti absolventa a odpovídající obsah vzdělávání pro jednotlivé stupně a obory vzdělávání; jsou východiskem pro přípravu školních vzdělávacích programů.“

Podobnou definici lze také nalézt v Národním programu rozvoje vzdělávání neboli Bílé knize, která říká toto:

„...rámcové vzdělávací programy, které specifikují obecně závazné požadavky pro jednotlivé stupně a obory vzdělání, vymezují rámec pro návrh učebních plánů a formulují pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů.“ (MŠMT, 2007, str. 38)

Tělesná výchova se dá zařadit mezi základní prvek všestranného rozvoje osobnosti. Právě s ní se děti setkávají jako s první formou organizovaného cvičení, během ní si mohou vyzkoušet do této doby pro ně nějaký neznámý sport, seznámí se s nejrůznějšími pravidly a zásadami v různých sportovních odvětvích. Tělesná výchova je tedy velmi důležitou složkou v průběhu vzdělávání, její přínosy shrnují Kocourek a Jůva (2012, str. 16) takto:

„Tělesná výchova jako nezastupitelná složka se zaměřuje prostřednictvím tělesných cvičení na rozvoj fyzické zdatnosti a pohybové kultivovanosti člověka, seznamuje jej se základy sportovních dovedností, rozvíjí jeho pohybové schopnosti a režimové návyky se zřetelem k jeho tělesnému a psychickému zdraví, ovlivňuje jeho socializaci.“

Z pohledu školního prostředí tedy lze hovořit o tom, že tělesná výchova je jediným předmětem, který má vliv na pohybovou aktivitu dětí a mládeže. Může přispět ke zvyšování pravidelně prováděné pohybové činnosti a také může napomoci v boji proti hypokinezi. Dá se říci, že tělesná výchova přispívá ke zdravotní prevenci u dětí a s postupem času také u dospělých, jelikož tělesná výchova by také měla přispět k osvojení si praktických pohybových dovedností, které by se měly stát součástí pravidelné aktivně vykonávané pohybové činnosti v životě každého člověka. (Mužík, Süß, 2009)

3.10.1 Sportovní odvětví z pohledu obsahu RVP

Důležitým prvkem v dnešní době je to, co vlastně je samotným obsahem tělesné výchovy na jednotlivých školách. Tento obsah, ze kterého vychází školní vzdělávací programy, najdeme právě v Rámcových vzdělávacích programech pro jednotlivé stupně vzdělávání. Zaměřil jsem se na jejich obsah z hlediska tělesné výchovy a především z pohledu sportovních odvětví, zda se v nich uvádí, se kterými by se děti na školách měly setkat nebo je i zde nechána velká míra svobody jednotlivým školám, které na základě RVP rozpracují své školní vzdělávací programy.

3.10.2 RVP z pohledu základního vzdělávání

V dokumentu Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání je tělesná výchova zařazena do oblasti Člověk a zdraví. Hned v úvodu tohoto dokumentu narazíme na definici zdraví:

„Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd.“
(MŠMT, 2013, str. 74)

Naproti tomu světová zdravotnická organizace definuje zdraví jako stav úplné fyzické, duševní a sociální pohody a ne pouze jako nepřítomnost nemoci nebo určitého handicapu člověka. (World Health Organization, 1948)

Dále se v této části vzdělávací oblasti píše, že tato oblast by měla právě směřovat k rozvoji a zachování zdraví a měla by kladně působit na případná rizika a chování, které je může ovlivnit. Důraz je zde kladen především na rozvoj praktických dovedností, které by děti měly umět aplikovat v reálném životě. Také je zde zmíněn sociální kontext ve smyslu ovlivňování zdraví ostatních, tedy lidí kolem nás. Tato oblast je realizována pomocí dvou oborů a to: Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, jejíž součástí je také zdravotní tělesná výchova. Samotný vzdělávací obsah by měl být v souladu s definovanými očekávanými výstupy.

Konkrétní pohybové a sportovní aktivity, zmiňuje Balada (2013):

1. stupeň
  - pohybové hry
  - základy gymnastiky
  - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti
  - průpravné úpoly
  - základy atletiky
  - základy sportovních her
  - turistika a pobyt v přírodě
  - plavání
  - lyžování, bruslení

- další pohybové činnosti

2. stupeň

- pohybové hry
- základy gymnastiky
- estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem
- úpoly
- atletika
- sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy)
- turistika a pobyt v přírodě
- plavání (podle podmínek školy)
- lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy)
- další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

3.10.3 Gymnaziální vzdělávání

V rámcových vzdělávacích plánech pro gymnázia je tělesná výchova jako součást vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je zde kladen již velký důraz na samostatnost žáků při budování svého zdraví, který by měl vycházet z aktivního postoje, zkušeností a vlastních názorů. Samotný obor tělesné výchovy by měl především u každého studenta usilovat o vytvoření trvalého vztahu k pohybovým aktivitám a také by mělo docházet k optimálnímu rozvoji v oblasti duševní, sociální a tělesné. Dále by tělesná výchova měla vést žáky k uvědomění si problematiky týkající se hypokineze, která je nepřímo vyjádřena takto:

„Z hlediska celoživotní perspektivy směřuje tělesná výchova k hlubší orientaci žáků v otázkách vlivu pohybových aktivit na zdraví. Vede je k osvojení a pravidelnému využívání konkrétních pohybových činností (kondičních a vyrovnávacích programů) v souladu s jejich pohybovými zájmy a zdravotními potřebami.“ (Balada, 2007, str. 57)

Samotné učivo týkající se praktických pohybových a sportovních aktivit Balada (2007) strukturuje takto:

- průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení
- pohybové hry různého zaměření

- gymnastika
- kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem
- úpoly
- atletika
- sportovní hry (alespoň ve dvou vybraných sportovních hrách podle podmínek školy a zájmu žáků)
- turistika a pobyt v přírodě
- plavání (plavání je zařazováno podle materiálních podmínek školy)
- lyžování – běžecké, sjezdové; snowboarding (jednotlivé formy lyžování jsou zařazovány podle aktuálních sněhových podmínek, materiálních podmínek a zájmu žáků)
- další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti jsou zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků)

3.10.4 Střední odborné vzdělávání

V rámcových vzdělávacích plánech pro střední odborné vzdělávání je tělesná výchova zařazena v oblasti Vzdělávání pro zdraví. Tato oblast nese jednotlivé kapitoly učiva, kterými jsou kromě tělesné výchovy ještě také kapitola Péče o zdraví a kapitola Zdravotní tělesná výchova. Tato oblast je v tomto případě charakteristická tím, že si klade za cíl, aby žáci byli vybaveni základními znalostmi a dovednostmi, které jim poslouží k aktivnímu zapojení při jejich péči o zdraví. V této souvislosti je také zdůrazněno ukotvit u žáků kladné postoje ke zdravému životnímu stylu a odpovědnost, kterou by měl mít každý ve vztahu ke svému zdraví. Samotná výchova v oblasti tělesné výchovy by v tomto případě měla vést ke kladným prožitkům z pohybové aktivity a následně k pravidelnému provádění těchto činností. Tělesná výchova je v tomto případě ještě dále dělena do dvou kapitol, první z nich je zaměřena na teoretické poznatky a druhá na samotné pohybové dovednosti. V případě pohybových dovedností jsou to tyto (MŠMT, 2010):

- Tělesná cvičení
- Gymnastika a tance
- Atletika
- Pohybové hry
- Úpoly

- Plavání (podle podmínek školy a zájmu žáků)
- Lyžování, bruslení a další pohybové činnosti (podle podmínek školy, možností a zájmu žáků)
- Turistika a pohyb v přírodě
- Testování tělesné zdatnosti

Jak je na první pohled vidět ze všech Rámcových vzdělávacích programů, přináší tato koncepce určitou strukturu pohybových aktivit, které jsou z mého pohledu velice důležité pro všeobecný pohybový rozvoj. Také zde vidím velkou volnost, která je dána samotným školám při zařazování jednotlivých sportů a sportovních odvětví, které si žáci budou moci vyzkoušet. Z tohoto pohledu je můj pohled spíše skeptický, jelikož školy nejsou žádným způsobem nuceny do investování a vybavování svých tělocvičen novými pomůckami, které by mohly zlepšit a zkvalitnit sportovní vyžití dětí. Dalším zarážejícím a varujícím signálem by měla být věta uvedená v závorce, která říká: „podle podmínek školy, popřípadě zájmů žáků“. Právě škola by měla být instituce, kde mají žáci možnost plně rozvinout své schopnosti a dovednosti, naučit se něčemu novému a to dále rozvíjet.

3.11 Sportovní kluby a oddíly v Kolíně

V Kolíně nalezneme mnoho sportovních klubů a oddílů. Mezi nejvýznamnější z pohledu veřejnosti patří hokejový klub SC Kolín, který působí ve 2. hokejové lize a basketbalový klub BK Kolín, který se účastní nejvyšší národní basketbalové ligy.

3.11.1 Sportovní kluby v Kolíně

Sportovní klub SC Kolín, o.s.	hokejový klub
BC Kolín	basketbalový klub
FK Kolín	fotbalový klub
HC Kolín	házenkářský klub
SK Volejbal Kolín, o.s.	volejbalový klub
HBC Kolín	hokejbalový klub
Horolezci Kolín	horolezecký klub
SK Draci Kolín	klub sledge hokej
SK Fortuna Kolín	klub vodní turistiky
Sandberk Kolín	klub vodních sportů
ASJ ČSLA KVH	airsoftová jednotka
SSK Kolín	sportovně střelecký klub
Škola jednoho tisíce hadů	klub Tai Chi Chuan, bojový sport
Taekwon-Do Silla	klub Taekwon-Do, bojový sport

TJ Start Kolín	klub juda
Aikido klub	aikido, klub bojového sportu
Aeroklub Kolín	klub parašutismu a létání
Škola čínského WU SHU Kolín	klub bojového sportu sport
FK Kolín, a.s.	fotbalový klub
"Stáj Václav" Kolín	jezdecký klub
DCK Kolín	taneční klub
Duende – akademie tanečního umění a sportu	taneční klub
TK CrossDance Kolín	taneční klub
LTC Kolín	tenisový klub
Dance Club Inferno	taneční klub
Sportovní klub sambo Kolín	judo, klub sebeobrany
TAEHAN – klub korejských bojových umění, o.s.	klub bojových umění
Vembloud Korfbal Club Kolín	korfbalový klub
FULL MOON GYM Kolín	muay thai klub
Okresní sdružení hasičů Kolín	požární sport

3.11.2 Sportovní oddíly v Kolíně

FBC Kolín	florbalový oddíl
JUDO TJ Start	oddíl judo
Tenisový oddíl LTC KOLÍN	tenisový oddíl
TJ Sokol Kolín oddíl Sokolské všestrannosti	oddíl sokolské všestrannosti
TJ Sokol Kolín – sportovní gymnastika	gymnastický oddíl
TJ Sokol Kolín oddíl kuželek	kuželnářský oddíl
TJ Sokol Kolín atletický oddíl	atletický oddíl
TJ Sokol Kolín oddíl karate	oddíl karate
TJ Sokol Kolín – stolní tenis	oddíl stolního tenisu
TJ Sokol Kolín – šachový oddíl	šachový oddíl
Horolezecký oddíl Potkali se u Kolína	horolezecký oddíl
Sportovní oddíl plavání Kolín	plavecký oddíl
"Stáj Václav" Kolín	jezdecký oddíl
SOPKO – Sportovní oddíl plavání Kolín	plavecký oddíl
Horolezecký oddíl Potkali se u Kolína	horolezecký oddíl
REMEX-MERIDA TEAM Kolín	cyklistický oddíl
SKP Kolín – Sportovní klub Policie ČR Kolín	oddíl futsalu
TJ Agro Kolín – cyklistický oddíl	cyklistický oddíl
TJ Agro Kolín – volejbalový oddíl	volejbalový oddíl
Fit studiu Arena – oddíl sportovního aerobiku	oddíl aerobiku

3.12 Proběhlé výzkumy v oblasti sportu

V této kapitole uvádím některé proběhlé výzkumy, jež přinášejí nové poznatky z problematiky sportu a sportovních odvětví.

3.12.1 MŠM – trávení volného času z hlediska sociálního postavení

Špaček (In Sekot, 2008) popisuje projekt MŠM s názvem „Sdílené hodnoty a normy chování jako překonávání negativních dopadů sociální diferenciace v ČR“. Výzkum zkoumal pomocí dotazníkového šetření u 1222 respondentů trávení jejich volného času ve dvou rovinách. První z nich se soustředila na vztah sociálního postavení vůči provozování sportovních a pohybových aktivit. Druhá rovina byla zaměřena na vztah sociálního postavení vůči preferenci pasivně provozovaného sportu. Z výsledků vyplynulo, že sociální postavení je důležitým faktorem při provozování nějakého sportu, naopak při pasivním provozování sportu sociální postavení nehrálo takovou roli. Výsledky také přinesly preference aktivně provozovaných sportovních aktivit ve volném čase. Nejvíce z nich zvolilo za preferovanou sportovní aktivitu, jízdu na kole, druhou nejčastěji preferovanou byla pěší turistika a poté plavání. Z pohledu pasivního provozování sportu, tedy sledování nějakého sportu v televizi bylo nejčastější odpovědí hokej. Druhým nejčastěji sledovaným sportem byl fotbal a třetím krasobruslení. Z dalších výsledků také vyplynulo že:

- s rostoucím věkem lidé přestávají sportovat
- existuje významný rozdíl u provozování fotbalu a aerobiku z pohledu pohlaví
- ženy fotbal skoro nehrají, naopak aerobik je populární jen a výhradně u žen.
- krasobruslení sledují výhradně ženy, naopak fotbal, hokej, tenis a motoristické sporty sledují výhradně muži
- u sledování sportu nebyla zjištěna závislost na věku a žádný ze sportů nebyl vázán na některou z věkových skupin

3.12.2 Čech – využívání volného času u dětí mladšího školního věku

Čech (2002) poukazuje na výzkum, týkající se využívání a organizování volného času, který proběhl na brněnských základních a zvláštních školách. Výzkum se zaměřoval na děti mladšího školního věku. Výběrový soubor tvořilo 863 respondentů z 10 škol.

Výzkum zjišťoval, jaká činnost patří mezi neoblíbenější ve volném čase dětí a které činnosti děti nejvíce vyhledávají. Výsledky výzkumu ukázaly, že nejoblíbenější činností dětí ve volném čase je pobyt venku s kamarády. Mezi další oblíbené činnosti řazeny sestupně patří sportovní a pohybové aktivity, práce a hry na PC + videohry, hra a sledování televize. Dále bylo zjištěno, že mezi nejvyhledávanější činnost u dětí patří sledování televize. Na druhém místě je pak pobyt venku s kamarády, třetí poslouchání kazet a CD, na čtvrtém místě pobyt v přírodě a až páté místo u dětí zaujímá sportovní pohybové aktivity. V rozdílech v oblíbenosti a vyhledávání jednotlivých činností u dětí, které jsou z výsledků výzkumu patrné, Čech shledává takovéto příčiny:

- nedobré pedagogické působení rodiny
- pasivita dětí
- neschopnost dětí účelně trávit volný čas
- finanční možnosti rodiny

3.12.3 Jansa – názory a postoje dětí dorostového věku ke sportu

Další výzkum zabývající se zjišťováním názorů a postojů ke sportu provedl Jansa (In Valentová, 2011). Z výsledků provozování jednotlivých sportů bylo zjištěno, že nejčastěji provozovaným sportem u dětí dorostového věku 15 – 18 let je fotbal, který provozuje 12,4% z dotazovaných respondentů. Druhým nejčastějším sportem byl aerobik, který provozovalo 8,6% respondentů. Dalším nejčastěji provozovaným sportem byla cyklistika a horská kola, jež označilo 6,5% respondentů, poté následoval volejbal, který provozuje 6,1% respondentů. Výsledky také přinesly rozdíly provozování sportu z pohledu pohlaví, kdy u mužů převažoval fotbal a u žen aerobik. Dále bylo zjištěno, že basketbal a atletika patří mezi sportovní odvětví, která mají rovnoměrné zastoupení u obou pohlaví.

3.12.4 Bucek - Sport jako způsob trávení volného času středoškoláků

Bucek (2014) ve své bakalářské práci, jež se zabývá způsobem trávení volného času středoškoláků, jejímž cílem bylo zjistit míru zájmu o sportovní činnosti provozované ve volném čase u žáků vyššího gymnázia v Jičíně, uvádí, nejčastěji závodně provozované sporty z pohledu dívek a chlapců. Výzkum byl realizován pomocí dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo celkem 92 studentů, 46 dívek a stejný počet chlapců. Z celkového počtu respondentů odpovědělo 46,7% že jsou registrovanými sportovci, tedy provozují sport závodně. U této skupiny patřil mezi nejčastěji provozovaný sport z pohledu dívek

basketbal, dále horolezectví a tanec. Mezi další nejčastěji uváděné sporty patřil volejbal, florbal a atletika. U chlapců mezi nejčastěji závodně provozované sporty patřil fotbal. Dalšími nejčastějšími sporty byla házená a basketbal.

3.12.5 Hansgutová – Postoj adolescentů ke školní tělesné výchově

Hansgutová (2009) se ve svém výzkumu zaměřovala na postoj mládeže ke školní tělesné výchově. Výzkum probíhal na gymnáziu v Brně a jako výzkumná metoda bylo zvoleno dotazníkové šetření, které proběhlo u dětí v období adolescence. V tomto výzkumu byly také zjišťovány nejoblíbenější sporty, které studenti provozují. Sport s největší četností byl fotbal, po něm následoval florbal, lyžování a snowboarding, plavání a cyklistika. Z výsledků výzkumu vyplynulo, že členství ve sportovním oddíle nemá vliv na počet provozovaných sportů u daného jedince. Dalším výsledkem bylo, že obsah hodin tělesné výchovy má vliv na zájem adolescentů o hodiny TV.

3.12.6 Floreová - Oblíbenost tělesné výchovy a sportu mezi dětmi mladšího a staršího školního věku

Výzkum zabývající se oblíbeností tělesné výchovy a sportu u dětí mladšího školního a staršího školního věku provedla Floreová (2012) v Kladně. Sledovaných bylo celkem 8 škol, 4 školy přímo v Kladně a 4 školy v jeho okolí. Výzkum byl realizován pomocí dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo, celkem 313 respondentů. Z výsledků týkajících se výkonnostně provozovaného sportu se nejvíce dětí (18,1%) věnuje fotbalu. Dalšími nejčastěji provozovanými sporty je tanec (12,8%), florbal (9,8%), basketbal (8,3%) a bojové sporty (5,9%). Z výzkumu také vyplynulo, že pouze 21,8% respondentů je spokojeno s náplní hodin TV. Za nejméně oblíbený sport respondenti označili gymnastiku.

4 Hypotézy

- H1 : Děti staršího školního věku budou o 20% více provozovat některé ze sportovních odvětví na výkonnostní úrovni než děti dorostového věku.
- H2 : Preference jednotlivých sportovních odvětví se liší u dětí staršího školního a dorostového věku.
- H3_A : Více jak 40% dívek by chtělo své sportovní odvětví provozované výkonnostně vyměnit za své oblíbené.
- H3_B : Méně než 10% chlapců by chtělo své sportovní odvětví provozované výkonnostně vyměnit za své oblíbené.
- H4 : Mládež dorostového věku by o 30% více, než děti staršího školního věku, chtěla provozovat svá oblíbená sportovní odvětví na výkonnostní úrovni.
- H5 : Oblíbenost tělesné výchovy je u respondentů, jež neprovozují sportovní odvětví na výkonnostní úrovni, o 20% vyšší oproti těm, kteří je na této úrovni provozují.

5 Metody a postup práce

5.1 Použité metody výzkumu

Pro svou diplomovou práci jsem zvolil kvantitativní výzkum. Takto orientovaný výzkum jsem zvolil proto, abych mohl co nejlépe ověřit své hypotézy, které jsem vyvozoval na základě získaných informací v teoretické části. Z metod kvantitativně orientovaného výzkumu jsem zvolil metodu dotazování, již jsem realizoval pomocí dotazníkového šetření. Tento způsob považuji pro dosažení stanovených cílů za nejefektivnější, jelikož jak zmiňuje Gavora (2000), tento výzkumný nástroj umožňuje získat data od velkého počtu respondentů, tedy sesbírat velké množství dat v poměrně malém časovém úseku.

5.2 Charakteristika zkoumaného souboru

Pro výzkum jsem si jako cílovou skupinu zvolil žáky staršího školního věku, tedy děti navštěvující 6. až 9. ročník a mládež dorostového věku, do kterého jsem zahrnul studenty středních škol 1. až 3. ročníku. Důvod, proč jsem studenty 4. ročníku do výzkumu nezahrnul, byl ten, že dotazníkové šetření probíhalo v období, kdy tito studenti již mají po maturitě a na školu již nedocházeli.

V Kolíně se nacházejí tyto základní školy:

1. Základní škola II, Bezručova
2. Základní škola II, Kmochova
3. Základní škola Kolín IV, Prokopa Velikého
4. Základní škola Kolín III, Lipanská
5. Základní škola Kolín V, Mnichovická
6. Základní škola Kolín V, Ovčárecká
7. Základní škola Kolín III, Masarykova

Z těchto základních škol jsou dvě zaměřeny na sport, avšak každá z nich má také nesportovní třídy. Z těchto důvodů jsem žádnou ze škol nevyřazoval ze svého výběru, jelikož bych v případě zadávání dotazníků zvolil právě třídu nesportovní, aby nedošlo ke zkreslení výsledků.

Středních škol se v Kolíně nachází osm a jsou to tyto:

1. Dívčí katolická střední škola
2. Gymnázium Kolín
3. Obchodní akademie Kolín
4. Střední odborná škola informatiky a spojů a Střední odborné učiliště
5. Střední odborná škola stavební a Střední odborné učiliště
6. Střední průmyslová škola strojírenská a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky
7. Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická
8. Střední škola obchodní

Abych měl dostatečně široké spektrum respondentů, stanovil jsem si, že dotazníky zadám alespoň do poloviny kolínských škol a na každé škole, která není sportovně zaměřena, vždy náhodně zvolím jednu třídu v ročníku a na školách sportovně zaměřených dotazník umístím do nesportovní třídy.

Pro výběr jednotlivých škol jsem si zvolil metodu náhodného výběru, a to formou losu. O tomto způsobu výběru Gavora (2000, str. 60) hovoří takto: *„Náhodný výběr je z hlediska teorie pravděpodobnosti nejlepším výběrem. Jeho osoby dobře reprezentují základní soubor.“*

Před losováním jsem rozdělil školy na základní a střední školy, ze kterých jsem vždy vylosoval čtyři z nich. Na těchto školách jsem poté oslovil ředitele škol, zda je možné u nich na škole provést takovýto výzkum. Dotazník jsem tedy umístil na tyto školy:

- Základní škola II, Kmochova
- Základní škola Kolín IV, Prokopa Velikého
- Základní škola Kolín V, Mnichovická
- Základní škola Kolín III, Masarykova
- Gymnázium Kolín
- Obchodní akademie Kolín
- Střední odborná škola informatiky a spojů a Střední odborné učiliště
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická

5.3 Pilotní dotazník

Pilotní dotazník jsem distribuoval na základní škole v Červených Pečkách a to v 6. a 7. třídě. Tyto třídy jsem zvolil z důvodu ověření si všech otázek v dotazníku, zda jim děti porozumí a abych zjistil další případné nedostatky, které se v dotazníku vyskytnou při jeho vyplňování. Tímto také došlo k ověření, zda získaná data budou využitelná při zpracovávání v tabulkovém procesoru. Také jsem si ověřil čas, který je nutný pro dotazník dětem vyčlenit, což mi především pomohlo při plánování a distribuci dotazníků na jednotlivých školách a při komunikaci s vedením školy, kterému jsem sdělil časové požadavky v hodinách, jež jsou pro vyplnění dotazníku potřeba.

5.4 Distribuce dotazníků

Distribuci dotazníků jsem prováděl osobně. Jejich samotné zadávání jsem přenechal na vedení školy, které dotazníky předalo jednotlivým třídním učitelům a ti je v jednotlivých třídách rozdali. V tomto ohledu jsem dotazníky koncipoval tak, aby žáci byli v dotazníku jednoznačně vedeni a veškeré položky jim byly jasné a srozumitelné, což také ověřil pilotní dotazník. V samotném dotazníku byly též vysvětleny jednotlivé pojmy, kterým by žáci nemuseli porozumět.

5.5 Dotazník pro žáky

Při samotné tvorbě dotazníku jsem vycházel ze zásad, které ve své knize Úvod do pedagogického výzkumu formuluje Gavora (2000) a dále ze zásad, jež uvádí Jansa v publikaci Pedagogika sportu v kapitole Metodologická východiska pedagogiky sportu. Formulaci jednotlivých otázek jsem se snažil přizpůsobit širokému spektru respondentů tak, aby byly co nejvíce srozumitelné a jasné. Samotný dotazník obsahuje celkem 16 otázek s tím, že u některých otázek je uvedena ještě podotázka, která přispívá k hlubšímu zjištění. V dotazníku byly obsaženy jak uzavřené otázky, tak otázky otevřené a také otázky polouzavřené. Celkový počet otázek byl v úvodu tvorby dotazníku vyšší, ale s ohledem na časový rozsah, který mi jednotlivé školy předem avizovaly, jsem nakonec počet otázek snížil tak, aby bylo možné dotazník vyplnit v časovém rozmezí 15 - 20 minut. V tomto ohledu měl dotazovaný průměrně na svou odpověď okolo jedné minuty, což se v pilotním dotazníku ukázalo jako dostačující.

Samotný dotazník byl rozdělen do tří částí. První neboli vstupní část tvořila základní informace o škole a také o respondentovi. Druhá část byla zaměřena

na výkonnostně provozované sporty, kterým se děti věnují. Tato část se také zaměřovala na preferenci výkonnostně provozovaných sportů. Třetí část dotazníku zjišťovala oblíbenost dětí jednotlivých sportovních odvětví. Zde byly také zařazeny otázky směřující ke školní tělesné výchově a všeobecnému vnímání sportu s ohledem na zdraví člověka. Strukturu jednotlivých otázek jsem se snažil v dotazníku volit tak, aby se střídaly otázky lehčího charakteru s těmi, nad kterými musely děti déle přemýšlet.

Z pohledu validity jsem se snažil volit otázky s jednoznačnou odpovědí a také jsem zařadil mnoho otázek s otevřenou odpovědí, aby byla získaná data co nejkonkrétnější. Toto hledisko jsem volil především u zjišťování jednotlivých sportovních odvětví, ať již z pohledu preference, tak oblíbenosti. V dotazníku jsem také volil otázky, jež zjišťovaly tutéž informaci, aby bylo dosaženo vyšší reliability.

6 Výzkumná část

6.1 Výzkumný vzorek

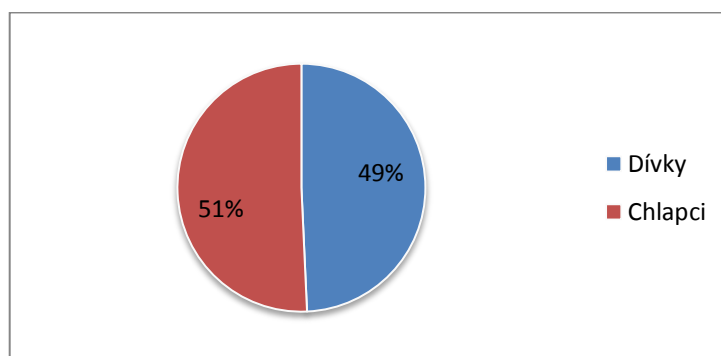
Celkový počet všech respondentů činil 621 a počet získaných vyplněných dotazníků, které jsem získal zpět ke zpracování, činil také 621. Při samotném vyhodnocování jsem musel 5 vyplněných dotazníků vyřadit, jelikož jejich vyplnění bylo chybné a při jejich započítávání by mohlo dojít ke zkreslování výsledků. S ohledem na nesprávně vyplněné dotazníky mohu říci, že celkový počet navrácených a správně vyplněných dotazníků bylo 616.

Vyhodnocení dotazníků a zpracování veškerých dat jsem prováděl pomocí tabulkového procesoru. Jednotlivá data jsem následně uspořádal do tabulek a grafů pro lepší přehlednost. Na základě vyhodnocených údajů jsem provedl interpretaci jednotlivých výsledků.

Tabulka 8: Celkové počty respondentů na základních školách a počty respondentů dle jednotlivých pohlaví

Škola	Celkem		Dívky		Chlapci	
	počet	%	počet	%	počet	%
Základní škola Kolín V, Mnichovická	85	25	45	26	40	23
Základní škola Kolín IV, Prokopa Velikého	95	28	47	28	48	27
Základní škola II, Kmochova	69	20	35	21	34	19
Základní škola Kolín III, Masarykova	96	28	43	25	53	30
Celkem	345	100	170	100	175	100

Graf 2: Procentuální zastoupení respondentů základních škol z pohledu pohlaví

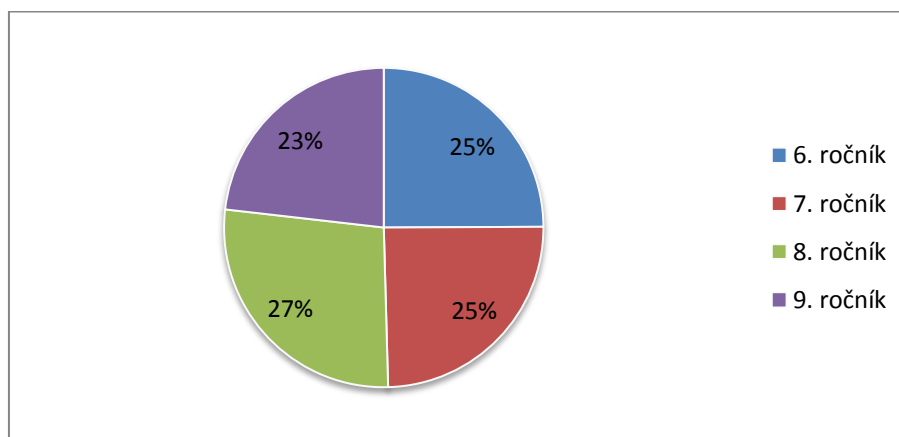

Z grafu je zřejmé, že rozložení respondentů z pohledu pohlaví u dětí staršího školního věku bylo rovnoměrné.

Tabulka 9: Počty respondentů na základních školách dle jednotlivých ročníků

Škola	6. ročník		7. ročník		8. ročník		9. ročník	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Základní škola Kolín V, Mnichovická	17	20	22	26	26	28	20	25
Základní škola Kolín IV, Prokopa Velikého	24	28	22	26	25	27	24	30
Základní škola II, Kmochova	20	23	16	19	18	19	15	19
Základní škola Kolín III, Masarykova	25	29	25	29	25	27	21	26
Celkem	86	100	85	100	94	100	80	100

Graf 3: Procentuální zastoupení respondentů základních škol dle jednotlivých ročníků

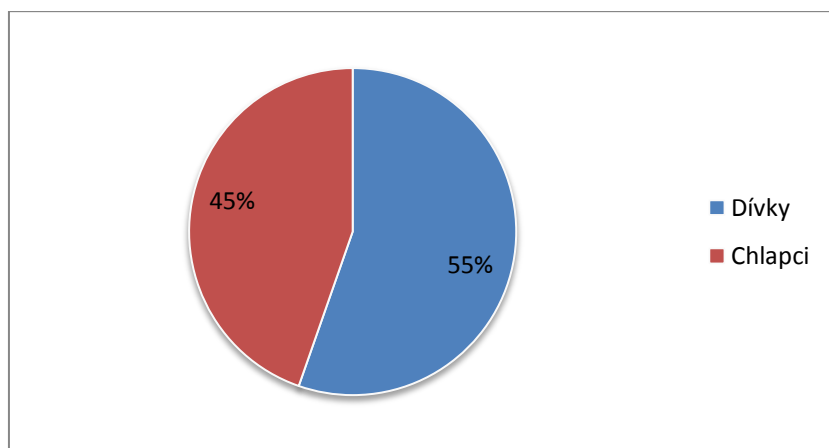
Jednotlivé počty dětí v ročnících, jak vyplývá z grafu, byly také celkem rovnoměrné. Největší počet respondentů byl z 8. ročníku, jež z celkového počtu tvořili 27%. Nejmenší zastoupení pak tvořili respondenti z 9. ročníku.

Tabulka 10: Celkové počty respondentů na středních školách a počty respondentů dle jednotlivých pohlaví

Škola	Celkem		Dívky		Chlapci	
	počet	%	počet	%	počet	%
Střední odborná škola informatiky a spojů a Střední odborné učiliště	72	27	9	6	63	52
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická	57	21	47	31	10	8
Obchodní akademie Kolín	79	29	54	36	25	21
Gymnázium Kolín	63	23	40	27	23	19
Celkem	271	100	150	100	121	100

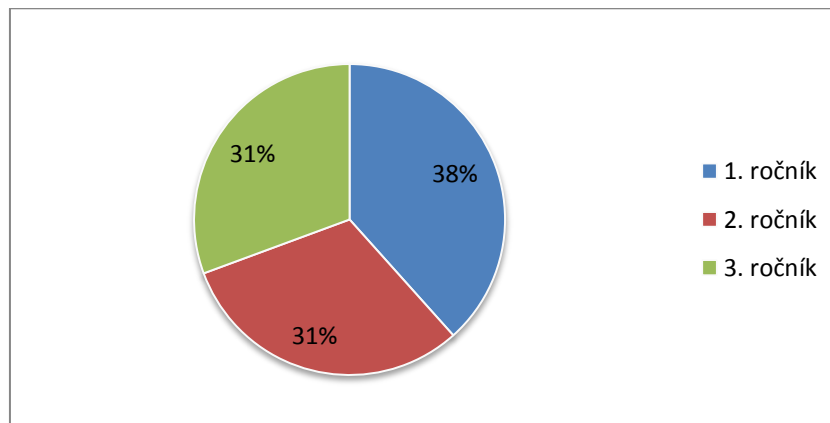
Graf 4: Procentuální zastoupení respondentů středních škol z pohledu pohlaví

Tabulka 11: Počty respondentů na středních školách dle jednotlivých ročníků

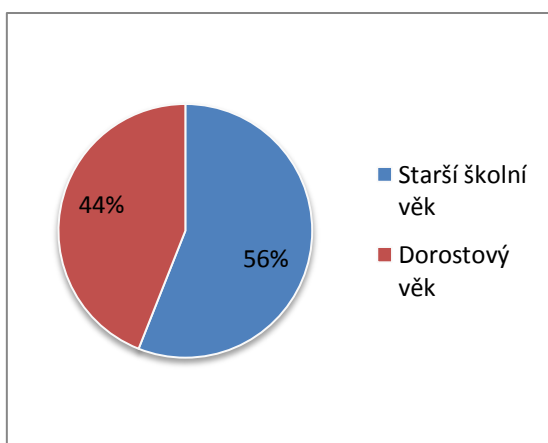
Škola	1. ročník		2. ročník		3. ročník	
	počet	%	počet	%	počet	%
Střední odborná škola informatiky a spojů a Střední odborné učiliště	27	26	21	25	24	29
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická	23	22	17	20	17	20
Obchodní akademie Kolín	29	28	27	32	23	28
Gymnázium Kolín	25	24	19	23	19	23
Celkem	104	100	84	100	83	100

Graf 5: Procentuální zastoupení respondentů středních škol dle jednotlivých ročníků

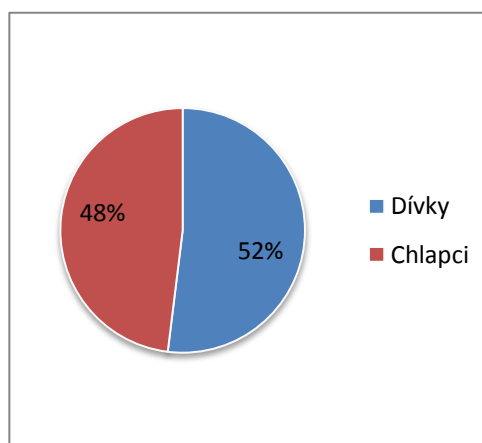

U dětí dorostového věku z pohledu pohlaví převažovaly dívky. Tento fakt může být způsoben především tím, že ve výběru středních škol figurují dvě střední školy, jejichž obory jsou zaměřeny především pro dívky. Z pohledu ročníkového rozložení dominují především respondenti 1. ročníku.

Graf 6: Procentuální poměr celkového zastoupení respondentů staršího školního a dorostového věku

Graf 7: Procentuální poměr celkového zastoupení respondentů základních a středních škol z pohledu pohlaví

V procentuálním zastoupení z pohledu věkových období převažují děti staršího školního věku. To je jistě způsobeno tím, že studenti čtvrtého ročníku středních škol se dotazníkového šetření neúčastnili. Z pohledu pohlaví lze konstatovat rovnoměrné zastoupení dívek i chlapců účastnících se tohoto šetření.

6.2 Výsledky dotazníků

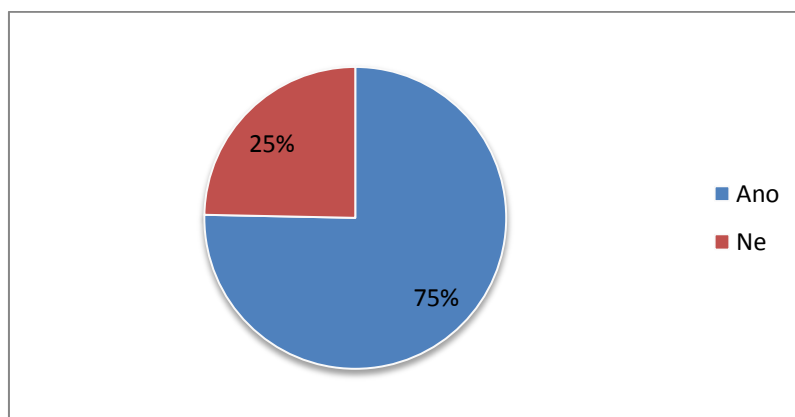
Otázka č. 1 - Provozuješ nějaký sport?

Tato otázka měla za úkol rozlišit děti sportující od těch, které svůj volný čas vyplňují jinými aktivitami a sportu se nevěnují. V tuto chvíli ještě nebyla zohledněna žádná forma úrovně provozování sportu, dá se tedy říci, že děti, které u této otázky odpověděly, že žádný sport neprovozují, se se sportovní aktivitou setkají pouze v prostředí školy, tedy v hodinách školní tělesné výchovy. Pro konkretizaci bylo součástí otázky také to, proč sport neprovozují, kde mohli respondenti vybrat ze tří možností nebo napsat důvod vlastní.

Tabulka 12: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 1

	Celkem		Dívky		Chlapci		Starší školní věk		Dorostový věk	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Ano	464	75	240	75	224	76	259	75	205	76
Ne	152	25	80	25	72	24	86	25	66	24
Celkem	616	100	320	100	296	100	345	100	271	100

Graf 8: Procentuální vyjádření poměru odpovědí respondentů, zda provozují nějaký sport

Z výsledků vyplynulo, že 75% dětí provozuje nějaký sport. Z pohledu dívek a chlapců je toto procento skoro stejné, stejně tak je tomu u obou věkových skupin.

Tabulka 13: Odpovědi respondentů, proč neprovozují sport

	Celkem	
	počet	%
Mám jiné záliby	91	60
Sport mě nebaví	28	18
Chci provozovat sport, jehož nabídka v mém okolí není dostupná	15	10
Jiný důvod	12	8
Neodpovědělo	6	4
Celkem	152	100

Tabulka 14: Odpovědi jiného důvodu, proč neprovozují sport

	Celkem	
	počet	%
zdravotní důvody	4	33
přestal jsem	3	25
nemám čas	5	42
Celkem	12	100

U podotázky, proč neprovozují sport, respondenti nejčastěji uvedli, že mají jiné záliby. Druhou nejčastější odpovědí bylo, že je sport nebaví. To, že chtějí provozovat sport, jehož nabídka v jejich okolí není dostupná, uvedlo 15% respondentů. Mezi další důvody, uvedené v otázce, proč nesportují, patřily odpovědi: ze zdravotních důvodů, přestal jsem a nemám čas.

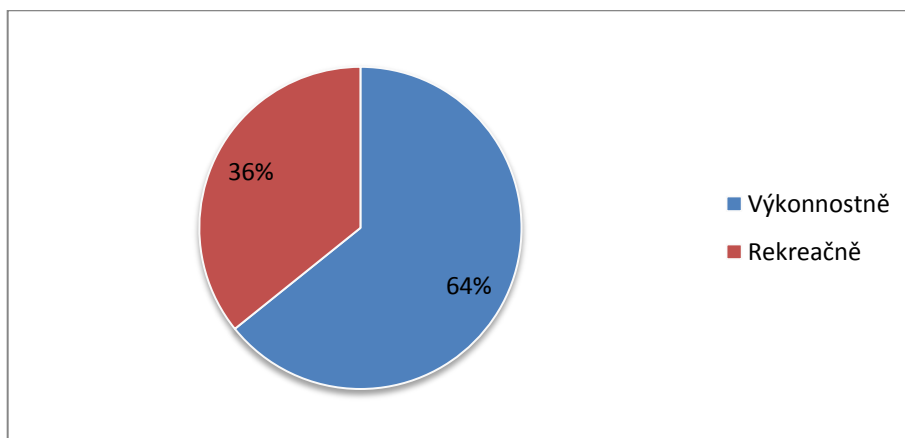
Otázka č. 2 - Provozujeteš tento sport výkonnostně nebo rekreačně?

Druhá otázka měla za úkol zjistit, jakou formu sportu z pohledu výkonnosti respondenti provozují. Otázka měla v tuto chvíli respondenty rozdělit na ty, kteří se zaměřují na nějaké sportovní odvětví, a to provozují s určitou pravidelností a pod vedením trenéra.

Tabulka 15: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 2

	Celkem		Dívky		Chlapci		Starší školní věk		Dorostový věk	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Výkonnostně	298	64	139	58	159	71	195	75	103	50
Rekreačně	166	36	102	42	64	29	65	25	101	50
Celkem	464	100	241	100	223	100	260	100	204	100

Graf 9: Procentuální vyjádření poměru výkonnostně a rekreačně sportujících

Z tabulky 11 a grafu 9 se dá vyčíst, že z celkového počtu sportujících respondentů, 64% z nich provozuje sport na výkonnostní úrovni. Tabulka 11 dále specifikuje, že výkonnostně provozuje některé ze sportovních odvětví 58% dotazovaných dívek. U chlapců, kteří uvedli, že výkonnostně sportují, to byl o něco vyšší výsledek, a to 75%. Z pohledu respondentů staršího školního věku se sportu výkonnostně věnuje 75% z počtu dotazovaných, u respondentů dorostového věku je tomu u 50% z nich.

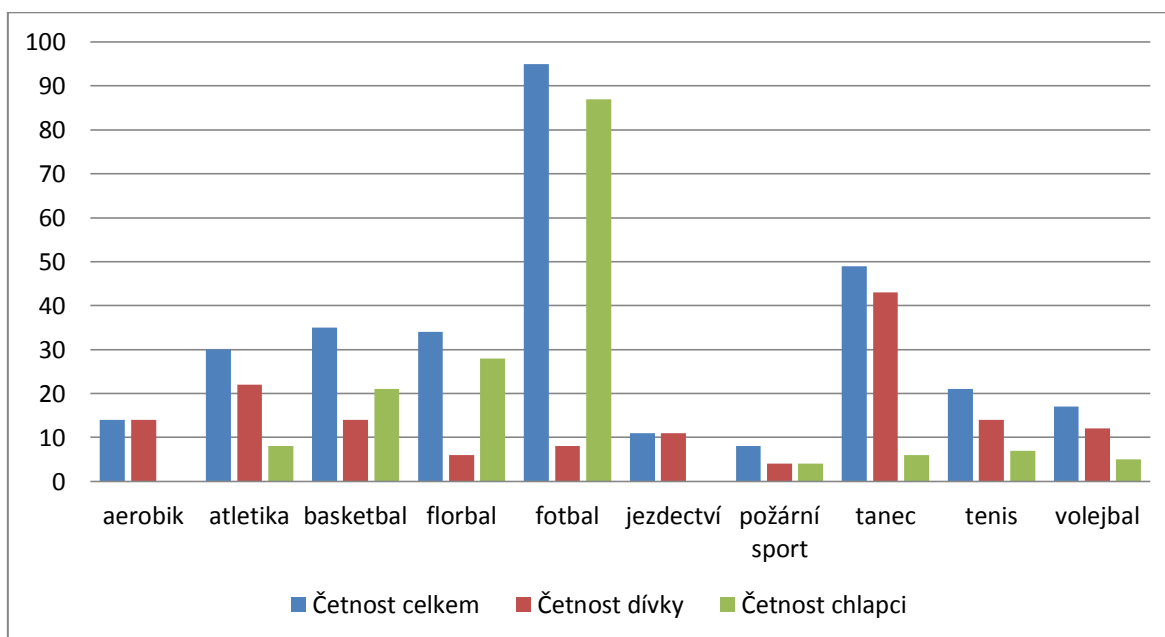
Otázka č. 3 - Jaký sport/y provozuješ výkonnostně?

Otázka č. 3 zjišťovala konkrétní sportovní odvětví, která respondenti provozují výkonnostně, celkem mohli uvést tři odvětví. Pokud některý z respondentů provozoval více než jedno sportovní odvětví výkonnostně, měl vybrat právě jedno, jež preferuje nejvíce. Součástí otázky bylo také to, zda je tato výkonnostně provozovaná sportovní odvětví baví či nikoliv.

Tabulka 16: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 3

Sportovní odvětví	Celkem		Starší školní věk		Dorostový věk		Pořadí dle celkového počtu
	Počet celkem	%	Počet	%	Počet	%	
aerobik	14	3,5	12	6,2	2	2	8
atletika	30	7,5	22	11,3	2	2	5
basketbal	35	8,8	13	6,7	8	8	3
florbal	34	8,5	10	5,2	5	5	4
fotbal	95	23,9	52	26,8	21	21	1
jezdectví	11	2,8	5	2,6	4	4	9
požární sport	8	2,0	3	1,5	5	5	10
tanec	49	12,3	24	12,4	18	18	2
tenis	21	5,3	7	3,6	4	4	6
volejbal	17	4,3	10	5,2	4	4	7

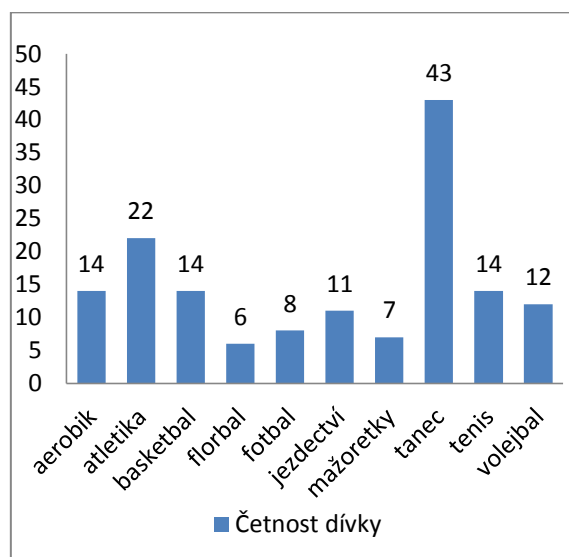
Graf 10: Celková četnost provozování sportovních odvětví výkonnostně

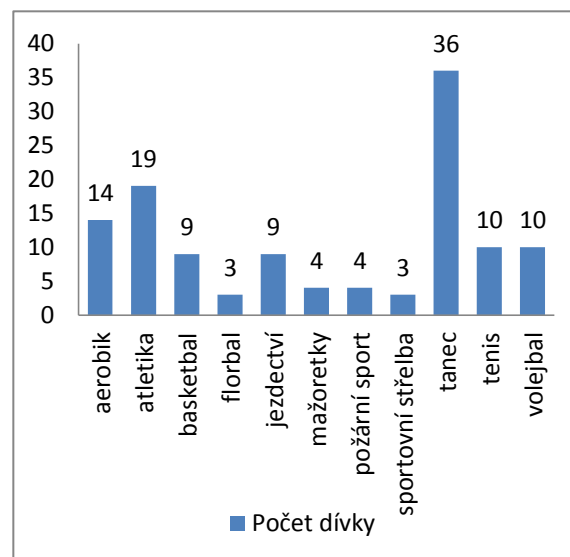
V grafu č. 10 jsou uvedena sportovní odvětví, která byla respondenty uváděna jako nejčastěji výkonnostně provozovaná. Do grafu jsem také zanesl jednotlivé odpovědi z pohledu dívek a chlapců. Z celkového počtu respondentů se u otázky vyskytl jako

nejčastěji výkonnostně provozovaný sport fotbal, který ve velké míře provozují spíše chlapci. Druhou nejčastější odpovědí byl tanec, ten je naopak provozován především dívkami. Dalšími sporty se srovnatelnou četností byly respondenty uvedeny tyto sporty: atletika, basketbal a florbal. Výkonnostní provozování florbalu převažovalo u chlapců, naopak atletika byla uváděna především u dívek. Basketbal uvedli jako výkonnostně provozované odvětví ve srovnatelné míře dívky i chlapci.

Graf 11: Sport. odvětví s největší četností u dívek

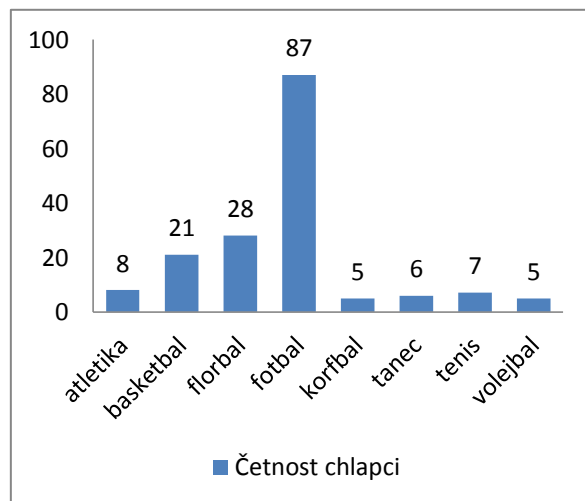

Graf 12: Nejvíce preferovaná sport. odvětví u dívek

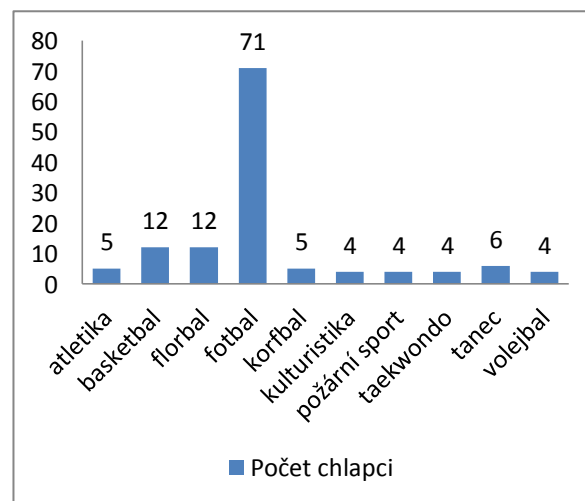

Z grafu 11 vyplývá, že dívky nejčastěji výkonnostně provozují tanec, který pak také nejvíce preferují. Po tanci se nejvíce věnují a zároveň preferují atletiku. Mezi další nejčastěji výkonnostně provozované sporty u dívek patří aerobik, basketbal a tenis. Ke sportům, které po tanci a atletice nejvíce preferují, patří aerobik, tenis a volejbal.

Graf 13: Sport. odvětví s největší četností u chlapců

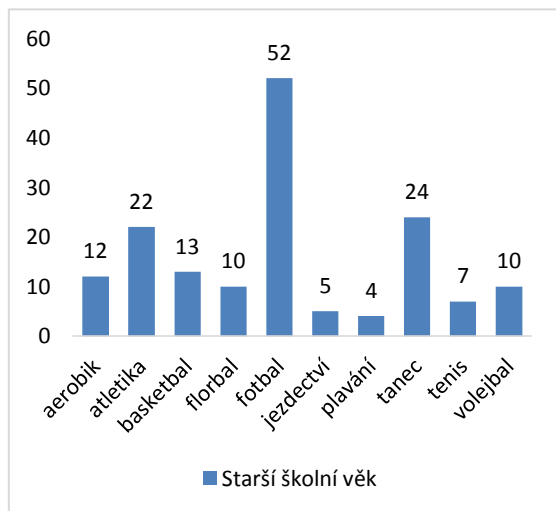

Graf 14: Nejvíce preferovaná sport. odvětví u chlapců

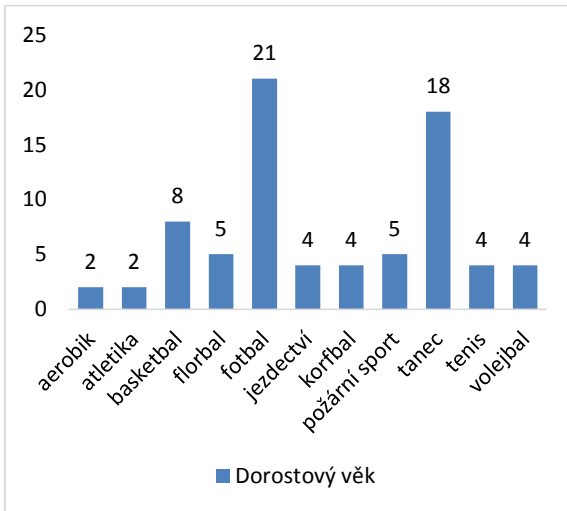

U chlapců dominuje z pohledu výkonnostně provozovaného a preferovaného sportu fotbal. Druhým nejčastěji uvedeným sportem byl florbal a poté basketbal. Z pohledu preferencí byl druhým nejčastěji uváděným sportem basketbal a až pak florbal.

Graf 15: Nejvíce preferovaná sportovní odvětví u dětí staršího školního věku

Graf 16: Nejvíce preferovaná sportovní odvětví u mládeže dorostového věku

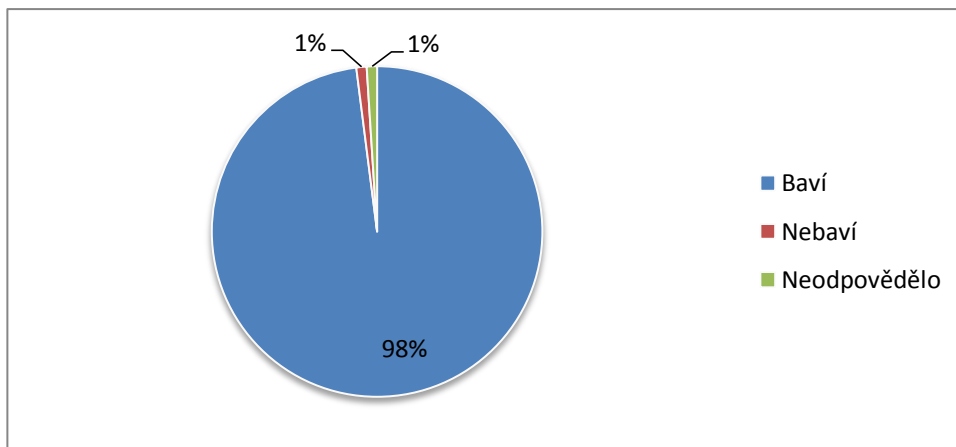
Z grafů je vidět, že mezi nejvíce preferované sportovní odvětví patří u dětí staršího školního i dorostového věku fotbal. Druhým nejčastěji preferovaným sportovním odvětvím je u obou věkových skupin tanec. Také třetí nejčastěji preferované sportovní odvětví je z pohledu obou věkových skupin stejné, v tomto případě jde o basketbal. Ani v dalších případech se preference výkonnostně provozovaných sportů u dětí staršího školního a dorostového věku výrazně neliší.

Tabulka 17: Vyhodnocení odpovědí respondentů, zda je výkonnostně provozovaný sport baví

	Celkem		Dívky		Chlapci		Starší školní věk		Dorostový věk	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Baví	292	98	137	99	155	98	191	98	101	100
Nebaví	3	1	2	1	1	1	3	2	0	0
Neodpovědělo	3	1	0	0	2	1	1	1	0	0
Celkem	298	100	139	100	156	100	195	100	101	100

Graf 17: Procentuální vyjádření odpovědí respondentů, zda je výkonnostně provozovaný sport baví

U podotázky, zda je sport, který výkonnostně provozují, baví či nikoliv, odpovědělo 98% respondentů kladně. Možnost nebaví, označilo pouze 1% dotazovaných. Stejně procento dětí na tuto otázku neodpovědělo.

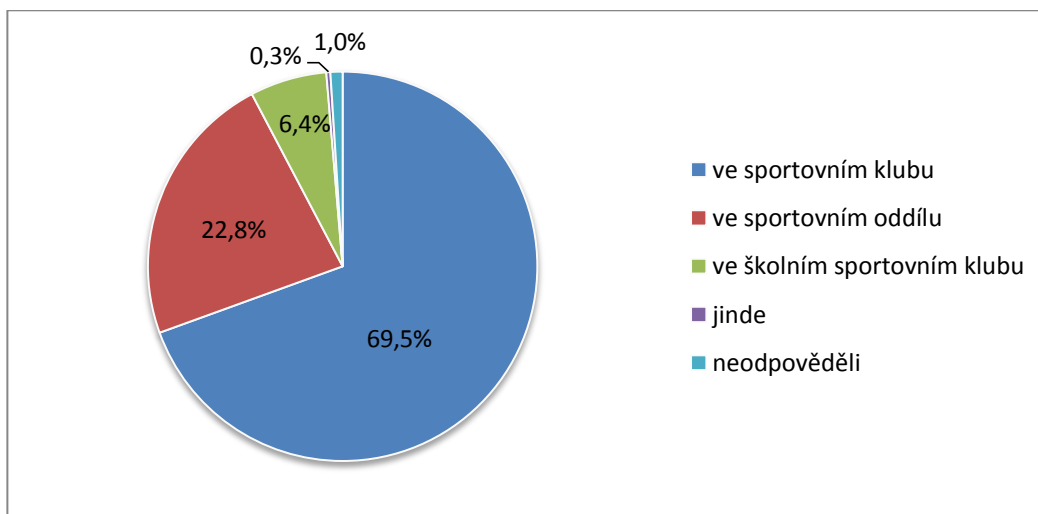
Otázka č. 4 - Kde se věnuješ tomuto preferovanému sportu?

Tato otázka zjišťovala, kde respondenti svůj výkonnostně preferovaný sport vykonávají. Úkolem této otázky bylo rozšířit poznatky z oblasti využívání sportovních organizací, a jak velkou část pokrývají možnosti sportu na školách.

Tabulka 18: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 4

	Celkem	
	počet	%
Ve sportovním klubu	207	69,5
Ve sportovním oddílu	68	22,8
Ve školním sportovním klubu	19	6,4
jinde	1	0,3
neodpověděli	3	1,0
Celkem	298	100

Graf 18: Procentuální vyjádření výkonnostního sportu z pohledu sportovních organizací

Z grafu je zřejmé, že velká část (69,5%) respondentů svůj výkonnostně preferovaný sport provozuje ve sportovním klubu. Další výsledky ukazují, že ve sportovním oddílu se výkonnostnímu sportu věnuje 22,8% dotázaných. Ve školním sportovním klubu se pak sportu věnuje 6,4% respondentů.

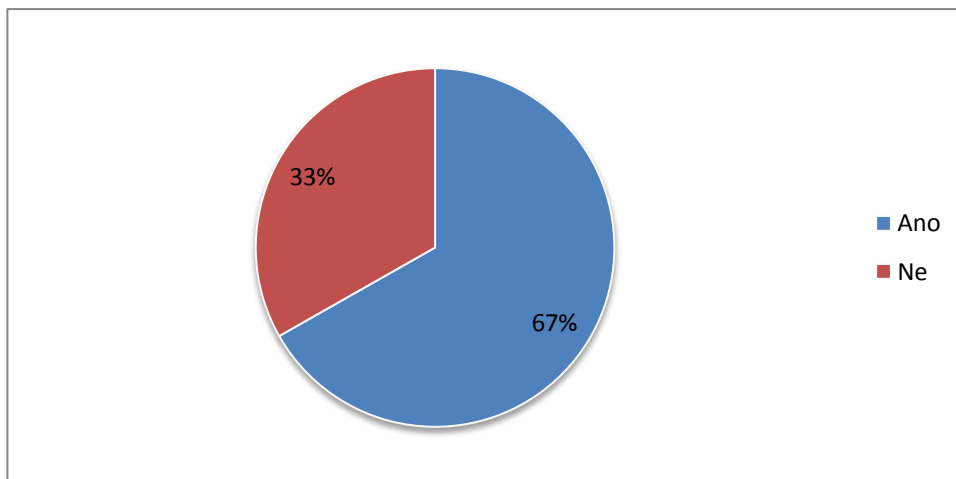
Otázka č. 5 - Provozuješ tento preferovaný sport v Kolíně?

Otázka číslo 5 zjišťovala, zda výkonnostně preferovaný sport respondenti provozují v Kolíně. Především měla přinést poznatky o tom, jak velká část dětí se výkonnostnímu sportu věnuje v Kolíně a pokud ne, jaký to má důvod.

Tabulka 19: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 5

	Celkem	
	počet	%
Ano	199	67
Ne	99	33
Celkem	298	100

Graf 19: Procentuální vyjádření respondentů, zda provozují svůj výkonnostně preferovaný sport v Kolíně

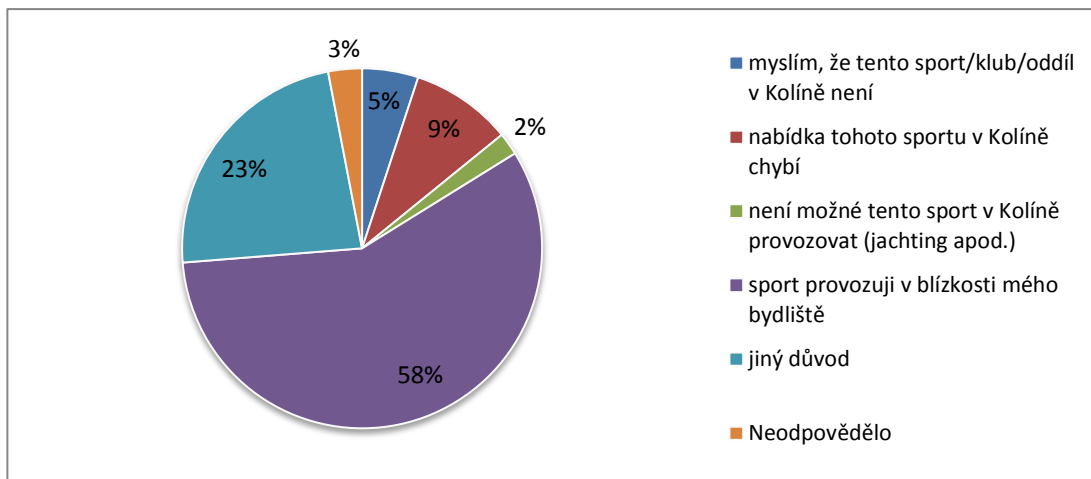

Graf ukazuje, že 67% respondentů odpovědělo, že svůj preferovaný výkonnostní sport provozuje v Kolíně. Zbývajících 33% respondentů na tuto otázku odpověděla záporně. V tom případě následovala podotázka, proč tento sport v Kolíně neprovozují.

Tabulka 20: Vyhodnocení odpovědí respondentů, proč svůj preferovaný sport neprovozují v Kolíně

	Celkem	
	počet	%
Myslím, že tento sport/klub/oddíl v Kolíně není	5	5
Nabídka tohoto sportu v Kolíně chybí	9	9
Není možné tento sport v Kolíně provozovat (jachting apod.)	2	2
Sport provozuji v blízkosti mého bydliště	57	58
Jiný důvod	23	23
Neodpovědělo	3	3
Celkem	298	100

Graf 20: Procentuální vyjádření odpovědí respondentů, proč svůj preferovaný sport neprovozují v Kolíně

Nejvíce respondentů (58%), kteří sport v Kolíně neprovozují, odpovědělo, že sport provozují v blízkosti svého bydliště. Po sečtení 9% a 5% lze konstatovat, že 14% respondentů provozujících jejich preferovaný sport mimo Kolín se domnívá, že nabídka jejich preferovaného sportu v Kolíně chybí. Celkem 23% respondentů uvedlo jiný důvod s tím, že sport provozují v jiném městě nebo mají špatné podmínky pro provozování tohoto sportu v Kolíně.

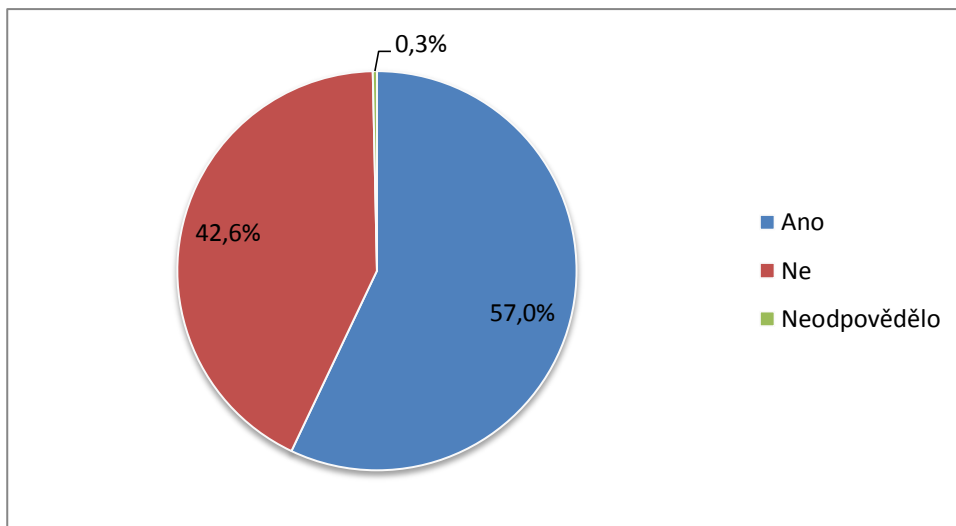
Otázka č. 6 - Provozuješ tento preferovaný sport v místě svého bydliště?

Tato otázka u respondentů ověřovala odpovědi z předchozí otázky, tedy jaké množství z nich provozuje své preferované sportovní odvětví v místě svého bydliště.

Tabulka 21: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 6

	Odpovědi	
	počet	%
Ano	170	57
Ne	127	42,6
Neodpovědělo	1	0,3
Celkem	298	100

Graf 21: Procentuální vyjádření provozování preferovaného sportu v místě svého bydliště

Z dětí, které výkonnostně provozují nějaký sport, odpovědělo 57%, že tento preferovaný sport provozují v místě svého bydliště. Z těchto výsledků lze usuzovat, že zbylých 42% respondentů je ochotno za sportem dojíždět, případně jsou rodiče ochotni své dítě na trénink vozit. Tento fakt je velice potěšující, jelikož právě vzdálenost by mohla hrát velkou roli při uvažování, zda své oblíbené sportovní odvětví budou provozovat výkonnostně nebo ne.

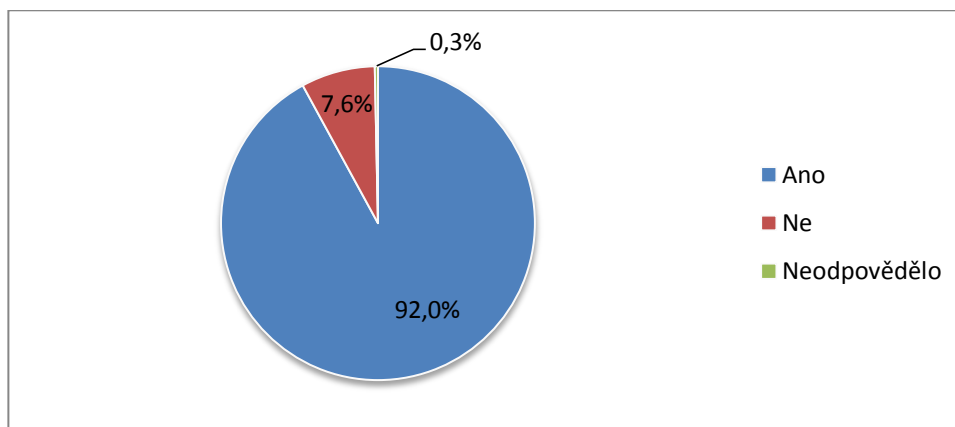
Otázka č. 7 - Máš nějaké oblíbené sporty?

Tato otázka se zajímala o oblíbená sportovní odvětví u dětí. Nejprve zjišťovala, zda mají děti nějaké oblíbené sporty a dále se pak zabývala tím, které konkrétní sporty to jsou. Každý zde mohl vybrat maximálně 5 oblíbených sportů a z nich měl také vybrat, pro něho ten nejoblíbenější.

Tabulka 22: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 7

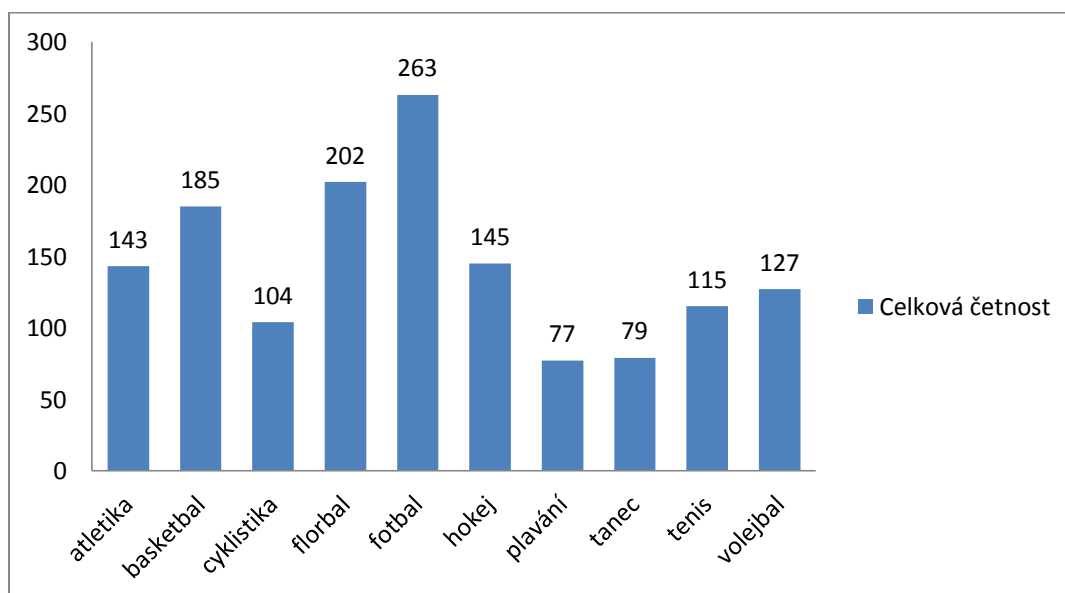
	Odpovědi	
	počet	%
Ano	567	92
Ne	47	7,6
Neodpovědělo	2	0,3
Celkem	616	100

Graf 22: Procentuální vyjádření oblíbenosti sportu u dětí

Převážná většina 92% respondentů u této otázky odpověděla, že má nějaký oblíbený sport. Zbytek uvedl, že oblíbený sport nemá nebo na tuto otázku neodpověděl. Z těchto výsledků se dá usuzovat velký zájem dětí o pasivně provozovaný sport.

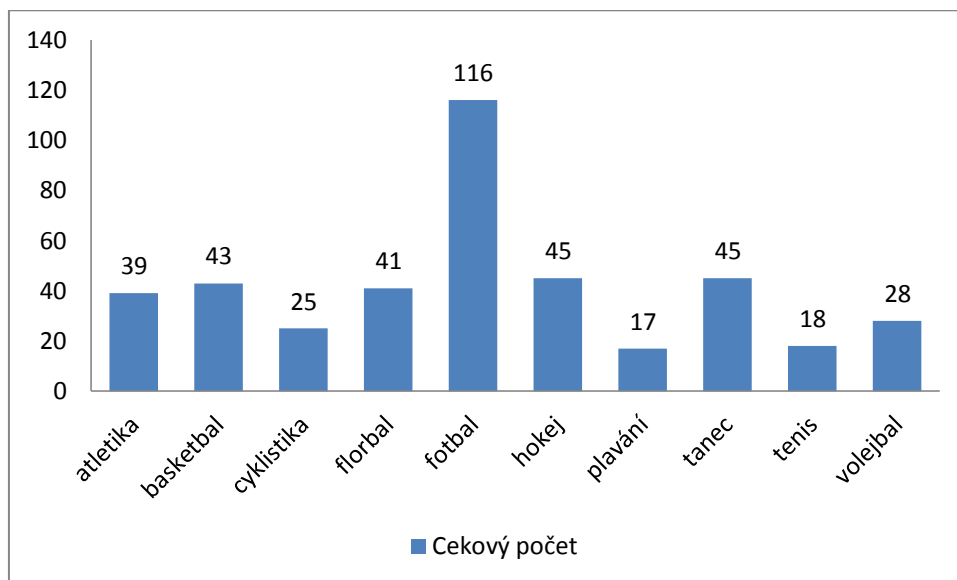
Graf 23: Oblíbenost sportovních odvětví u dětí z pohledu četnosti

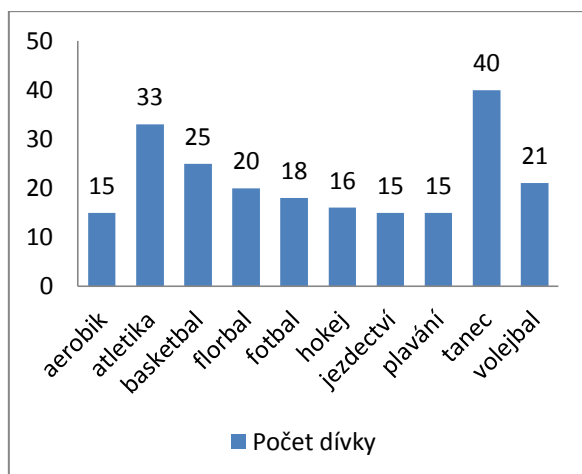
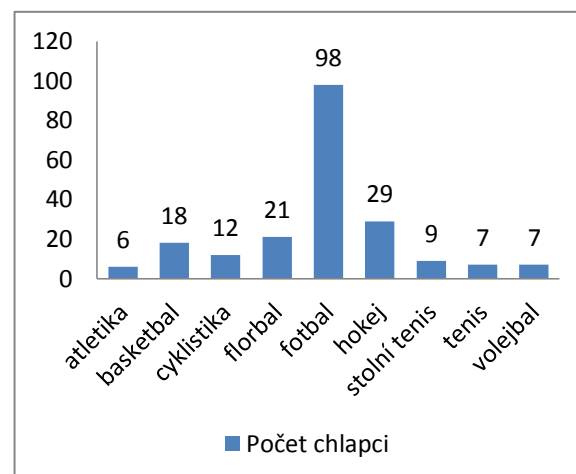
Respondenti mezi své oblíbené sporty zařadili celkem 84 sportovních odvětví, v grafu pak uvádím pouze 10 respondentů nejčastěji uváděných. Z celkové četnosti odpovědí vyplynulo, že u dětí mezi oblíbené sporty provozované pasivně patří především fotbal, florbal, hokej a atletika. U fotbalu, basketbalu a hokeje tento fakt plyne jistě především z častého sledování sportu v televizi, což potvrzuje i výsledek u otázky č. 11, kde 39% respondentů uvedlo, že sport sledují právě v televizi. Toto také potvrzuje výzkum (Čech, 2002), který proběhl u dětí mladšího školního věku v Brně. Výsledky výzkumu prokázaly, že u dětí patřilo sledování televize k nejvyhledávanější činnosti ve volném čase.

Jaké sporty jsou nejčastěji vysílány v televizi, zkoumal Ulrych (2013). Jeho výzkum se zaměřil na sportovní kanál ČT4 sport, u kterého provedl rozbor délky vysílacích časů jednotlivých sportů. Z výsledků vyplynulo, že nejvysílanějším sportovním odvětvím z pohledu vysílacího času je fotbal, poté motorismus, dále basketbal, lední hokej, volejbal a lyžování.

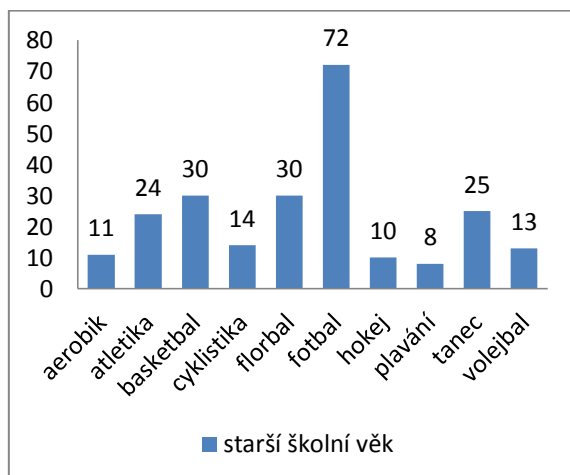
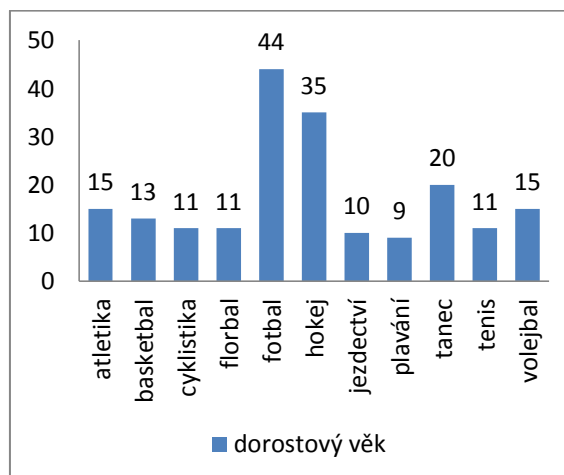
Graf 24: Nejoblíbenější sportovní odvětví u dětí

Neoblíbenějším sportem u respondentů je fotbal, dále pak tanec a hokej (u obou těchto sportů byl shodný počet respondentů). Na dalším místě je pak basketbal, florbal a atletika.

Graf 25: Nejoblíbenější sportovní odvětví u dívek**Graf 26:** Nejoblíbenější sportovní odvětví u chlapců

U dívek byl jako nejoblíbenější sport uváděn tanec, po něm pak následuje atletika. Obliba dalších sportů je u dívek rovnoměrně rozložena do více sportů, kterými jsou basketbal, volejbal a florbal. Chlapeckým nejoblíbenějším sportem je fotbal, který výrazně dominuje nad všemi ostatními sporty. Mezi další oblíbené sporty patří hokej, florbal a basketbal.

Graf 27: Nejoblíbenější spor. odvětví u dětí staršího školního věku**Graf 28:** Nejoblíbenější sport. odvětví u dětí dorostového věku

Podle grafů lze říci, že fotbal patří u obou věkových skupin k nejoblíbenějším sportovním odvětvím. Tento fakt je však zkrácen především tím, že fotbal je dominantním sportovním odvětvím u chlapců, a další sporty jsou až daleko za ním. Z tohoto pohledu je mnohem zajímavější druhé nejoblíbenější sportovní odvětví, kterým je u dětí staršího školního věku současně basketbal a florbal, u dětí dorostového věku je jím hokej.

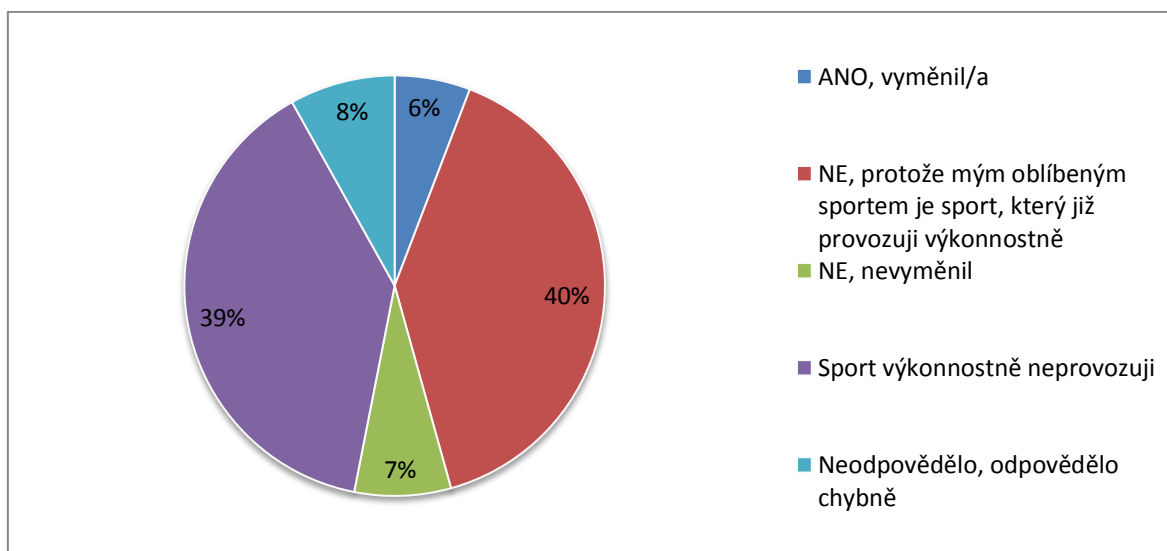
Otázka č. 8 - Pokud provozuješ sport výkonnostně, vyměnil/a bys tento sport za některý z tvých oblíbených sportů?

Tato otázka zjišťovala, zda by respondenti výkonnostně provozované sportovní odvětví vyměnili za svůj oblíbený sport. V tomto ohledu mělo dojít především ke zjištění, zda sport, který provozují pasivně, je pro ně tak zajímavý, že by ho vyměnili za ten, který provozují výkonnostně.

Tabulka 23: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 8

	Celkem		Dívky		Chlapci	
	počet	%	počet	%	počet	%
ANO, vyměnil/a	33	6	15	5	18	7
NE, protože mým oblíbeným sportem je sport, který již provozuji výkonnostně	226	40	114	38	112	42
NE, nevyměnil/a	42	7	14	5	28	11
Sport výkonnostně neprovozují	220	39	129	43	91	34
Neodpovědělo, odpovědělo chybně	46	8	29	10	17	6
Celkem	567	100	301	100	266	100

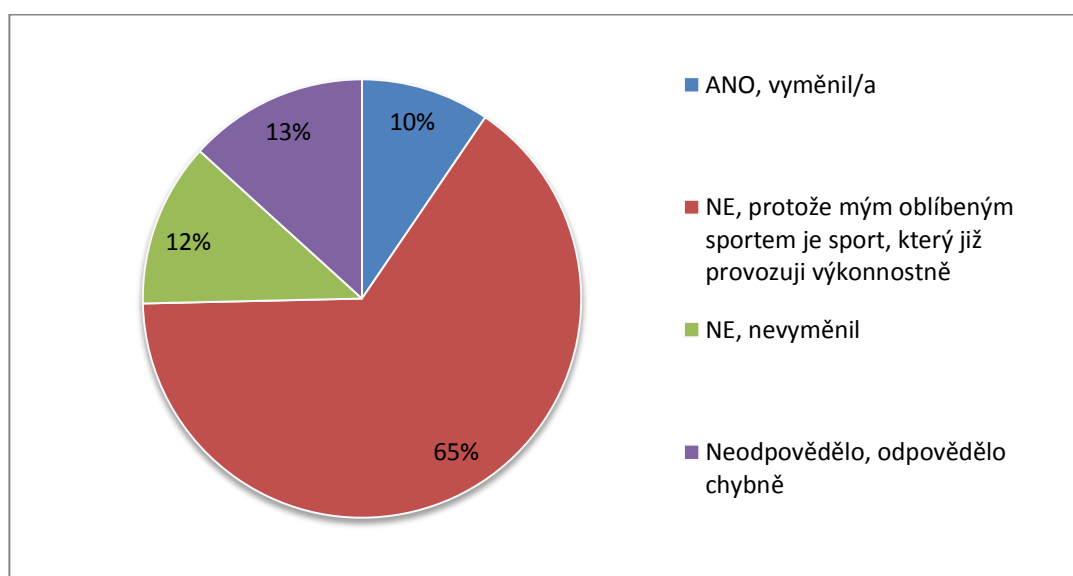
Graf 29: Procentuální vyjádření výměny výkonnostně provozovaného sportu za oblíbený

Z grafu je zřejmé, že největší procento respondentů odpovědělo, že by výkonnostně provozovaný sport nevyměnili za svůj oblíbený. Druhou největší skupinu tvořili ti, kteří

odpověděli, že sport výkonnostně neprovozují. V tuto chvíli tedy nedokážeme zjistit, jaké procento dětí z celkového počtu výkonnostně sportujících by svůj výkonnostně provozovaný sport zaměnilo za oblíbený. Tuto otázku jsem záměrně umístil do části dotazníku věnující se oblíbenosti sportů, aby děti pochopily, co se pod oblíbeností v dotazníku skrývá. Z pohledu výzkumu mě však zajímají především děti, které provozují sport výkonnostně. Proto jsem graf upravil tak, aby v něm figurovaly pouze výkonnostně sportující děti.

Graf 30: Procentuální vyjádření výměny výkonnostně provozovaného sportu za oblíbený u dětí výkonnostně sportujících

Z pohledu výkonnostně sportujících dětí se dá říci, že by svůj oblíbený sport za výkonnostně provozovaný vyměnilo pouze 10% respondentů. Nejvíce respondentů (65%) odpovědělo, že jejich výkonnostně provozovaný sport je zároveň také jejich oblíbeným a 12% dotázaných by ho za svůj oblíbený nevyměnilo.

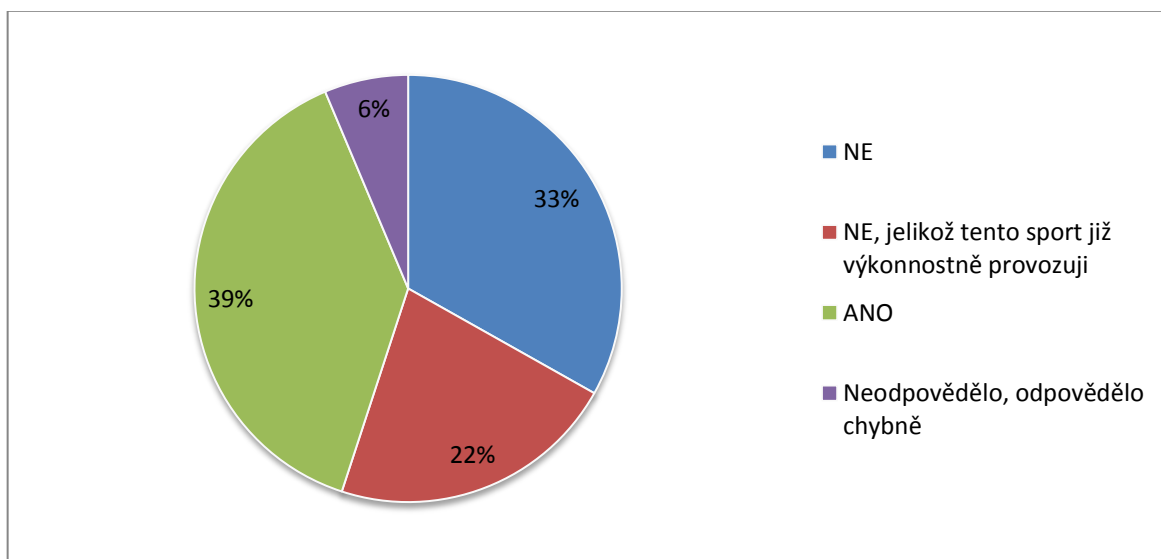
Otázka č. 9 - Je nějaký sport, patřící mezi tvé oblíbené, který bys chtěl/a dělat na výkonnostní úrovni?

Zde měli respondenti vyjádřit to, zda je nějaký sport z jejich oblíbených zaujal natolik, že by se mu chtěli věnovat i na výkonnostní úrovni. Právě tato otázka by také měla směřovat k potřebám dětí, které by z pohledu sportovního vyžití měl Kolín naplňovat.

Tabulka 24: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 9

	Celkem		Starší školní věk		Dorostový věk	
	počet	%	počet	%	počet	%
Ne	188	33	99	32	89	35
Ne, jelikož tento sport již výkonnostně provozuji	124	22	70	23	54	21
Ano	219	39	114	37	105	41
Neodpovědělo, odpovědělo chybně	36	6	28	9	8	3
Celkem	567	100	311	100	256	100

Graf 31: Procentuální vyjádření potřeby provozovat oblíbený sport na výkonnostní úrovni

Z odpovědí lze říci, že z celkového počtu respondentů, kteří uvedli, že mají nějaký oblíbený sport, 33% z nich by tento sport nechtělo provozovat na výkonnostní úrovni. Dalších 22% respondentů uvedlo, že svůj oblíbený sport již výkonnostně provozují. Největší část respondentů (39%) uvedlo, že je nějaký sport patřící mezi jejich oblíbené, který by chtěli provozovat výkonnostně. Zbytek respondentů (6%) neodpověděl nebo odpověděl chybně.

Tabulka 25: Nejčastější oblíbené sporty, které by děti chtěly provozovat výkonnostně

Sportovní odvětví	Celkem		Pořadí dle četnosti
	počet	%	
atletika	13	6,0	5
basketbal	15	6,9	3
cyklistika	11	5,1	6
florbal	26	12,0	1
fotbal	19	8,8	2
hokej	14	6,5	4
jezdectví	9	4,2	8
plavání	10	4,6	7
tanec	9	4,2	8
tenis	13	6,0	5
volejbal	15	6,9	3

Děti celkem označily 41 sportů, které patří mezi jejich oblíbené a chtěly by je provozovat výkonnostně. V tabulce tedy uvádím ty, které děti volily nejčastěji. Nejvíce respondentů vybralo florbal (12%), poté to byl fotbal (8,8%) a třetím nejčastějším oblíbeným sportem, jež by chtěli provozovat výkonnostně, byl basketbal (6,9%) a volejbal (6,9%).

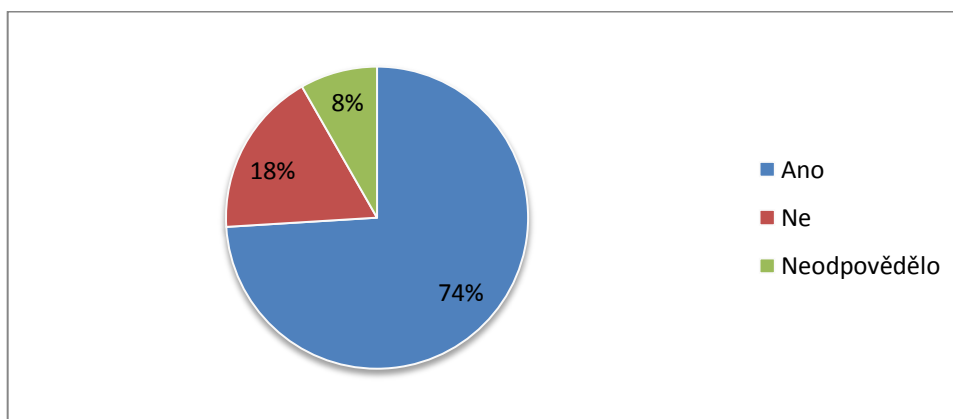
Otázka č. 10 - Sleduješ nějaký sport? Pokud ano, napiš sporty, které sleduješ nejčastěji.

Další otázka se zaměřovala jen a pouze na pasivní provozování sportu formou diváctví. Otázka měla za úkol zjistit, jaké sporty děti sledují, a zda si převážně volí ty, které provozují výkonnostně nebo sporty jiné.

Tabulka 26: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 10

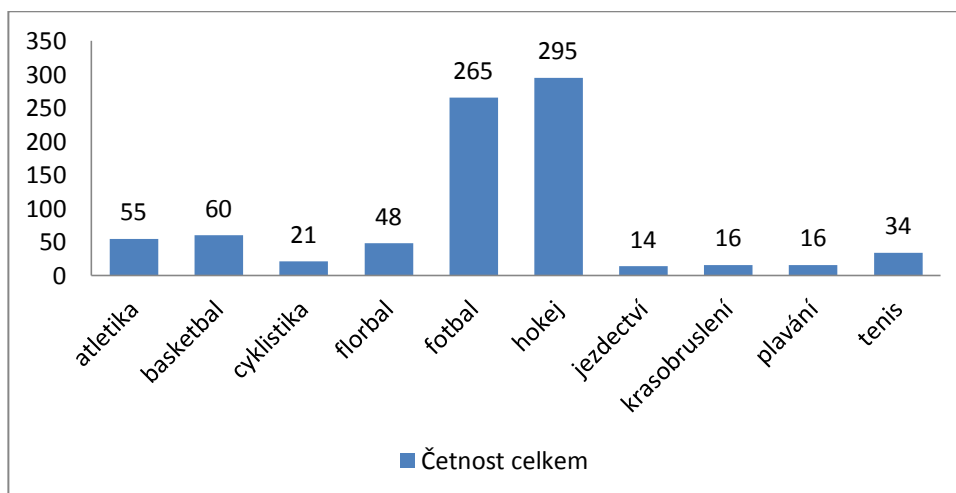
	Celkem	
	počet	%
Ano	456	74
Ne	109	18
Neodpovědělo	51	8
Celkem	616	100

Graf 32: Procentuální vyjádření respondentů, zda sledují nějaký sport

Z odpovědí respondentů je zřejmé, že 74% z nich sleduje nějaký sport. Celkem 18% respondentů odpovědělo, že žádný ze sportů nesleduje a celkem velké procento (8%) respondentů na tuto otázku neodpovědělo.

Graf 33: 10 sportovních odvětví, která děti nejčastěji sledují

U odpovědi na tuto otázku se objevilo celkem 82 sportovních odvětví, které respondenti uvedli, že sledují. Do grafu jsem zanesl desítku nejčastěji uváděných sportů. Z výsledků se dá říci, že děti nejvíce sledují hokej, hned poté fotbal a s velkým odstupem následuje basketbal, atletika a florbal.

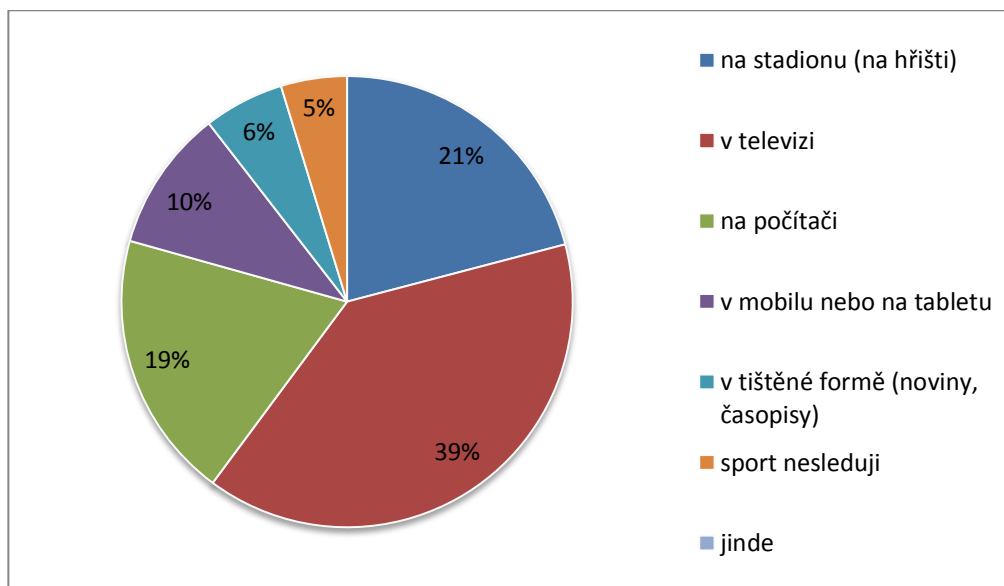
Otázka č. 11 - Pokud sleduješ nějaký sport, kde ho sleduješ nejčastěji?

Další otázka zaměřená na pasivní provozování sportu u dětí zkoumala formu, jež je u dětí nejčastější.

Tabulka 27: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 11

	Celkem	
	četnost	%
Na stadionu (na hřišti)	243	21
V televizi	456	39
Na počítači	223	19
V mobilu nebo na tabletu	118	10
V tištěné formě (noviny, časopisy)	67	6
Sport nesleduji	55	5
Jinde	0	0
Celkem	1162	100

Graf 34: Procentuální vyjádření formy sledování sportu u dětí

Z výsledků je patrné, že nejvíce respondentů (39%) sport sleduje v televizi. Tato forma je v jistých ohledech nepohodlnější a finančně přijatelná. Druhou nejčastější odpovědí, kterou zvolilo 21% respondentů, bylo sledování sportu přímo na stadionu nebo na hřišti, zde se tedy dá hovořit o přímém diváctví. Dalších 19% respondentů využívá ke sledování sportu počítač a 10% ke sledování využívá mobil nebo tablet. V dnešní době bych u technických zařízení viděl z pohledu mladých lidí vyšší procento využívání, jelikož tato forma dokáže kombinovat audio-vizuální a psanou podobu. Pouze 6% respondentů uvedlo, že sport sledují v tištěné podobě. U této otázky uvedlo 5% dotazovaných, že sport nesleduje. Dá se tedy tvrdit, že z celkového počtu respondentů sport nesleduje více jak 18% z nich, jak jsme se dozvěděli v otázce předcházející. Možnost odpovědi sledování jinde neoznačil žádný z respondentů.

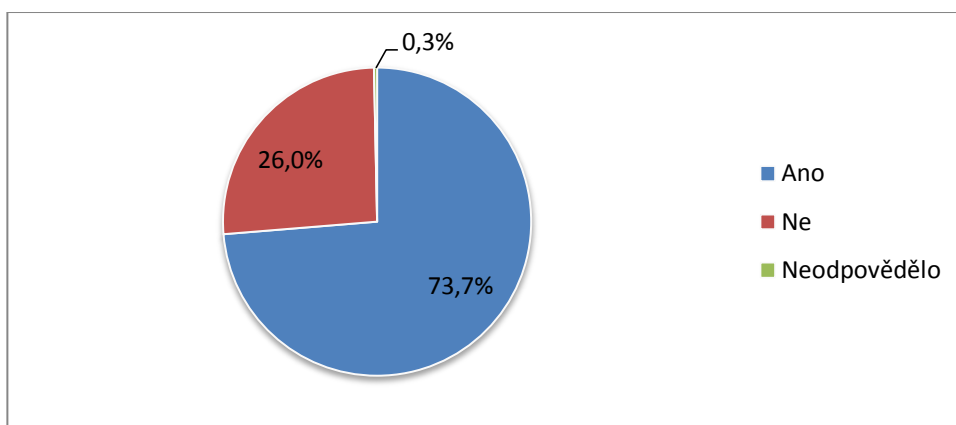
Otázka č. 12 - Patří ve škole hodiny TV mezi tvé oblíbené předměty?

Tato otázka byla zaměřena na vnímání tělesné výchovy na školách z pohledu dětí. Jak bylo rozpracováno v teoretické části, školní tělesná výchova, jež je zakotvena v RVP, přináší mnoho volnosti školám, které si mohou výuku přizpůsobit dle vlastních potřeb. Proto je v dnešní době velmi těžké odhadnout, zda je výuka TV na školách pro děti stále ještě zajímavá.

Tabulka 28: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 12

	Celkem	
	četnost	%
Ano	454	73,7
Ne	160	26,0
Neodpovědělo	2	0,3
Celkem	616	100

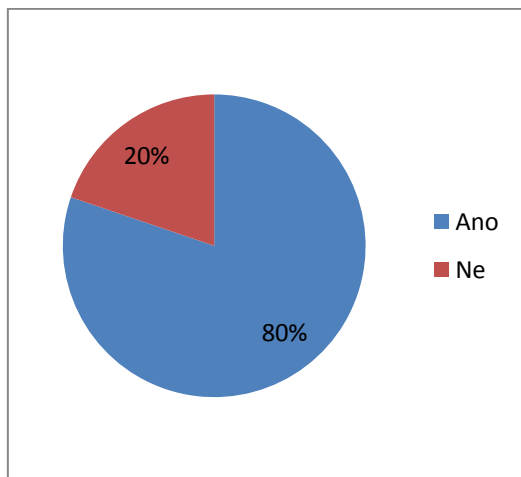
Graf 35: Procentuální vyjádření oblíbenosti předmětu TV u dětí

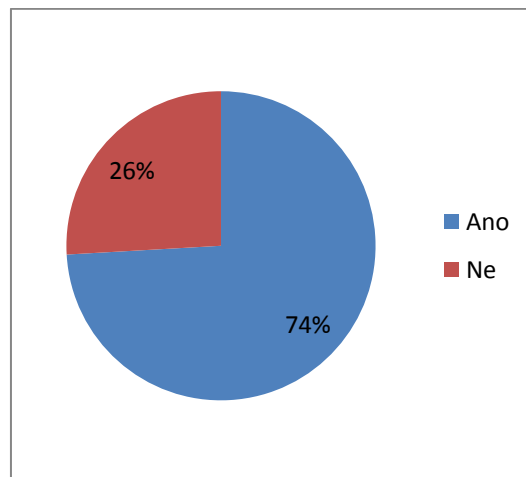
Z grafu je patrné, že necelých 74% respondentů řadí TV mezi své oblíbené předměty. Z celkového počtu respondentů TV za svůj oblíbený předmět nepovažuje 26%. Jen velmi malá část respondentů (0,3%) na tuto otázku neodpověděla. Důvody neoblíbenosti tělesné výchovy u dětí mohou být různorodé. Toto zjištění však může indikovat možné změny preferencí sportovních odvětví u dětí, které ve školní tělesné výchově nejsou nebo nemohou být realizovatelné. Jak již zmiňuji v teoretické části, koncepce RVP staví z pohledu různorodosti sportovních odvětví ve školách jen minimální požadavky, které mohou přispívat k nezájmu dětí o tyto hodiny.

Graf 36: Procentuální vyjádření oblíbenosti TV dětí provozujících sport výkonnostně

Graf 37: Procentuální vyjádření oblíbenosti TV dětí neprovozujících sport výkonnostně

Z počtu dětí, které provozují sport výkonnostně, odpovědělo 80% z nich, že školní tělesná výchova patří mezi jejich oblíbené předměty. U dětí, které sport výkonnostně neprovozují, tvořilo tuto část 74% respondentů. Z porovnání grafů je zřejmé, že více oblíbená je tělesná výchova u dětí, kteří provozují sport na výkonnostní úrovni.

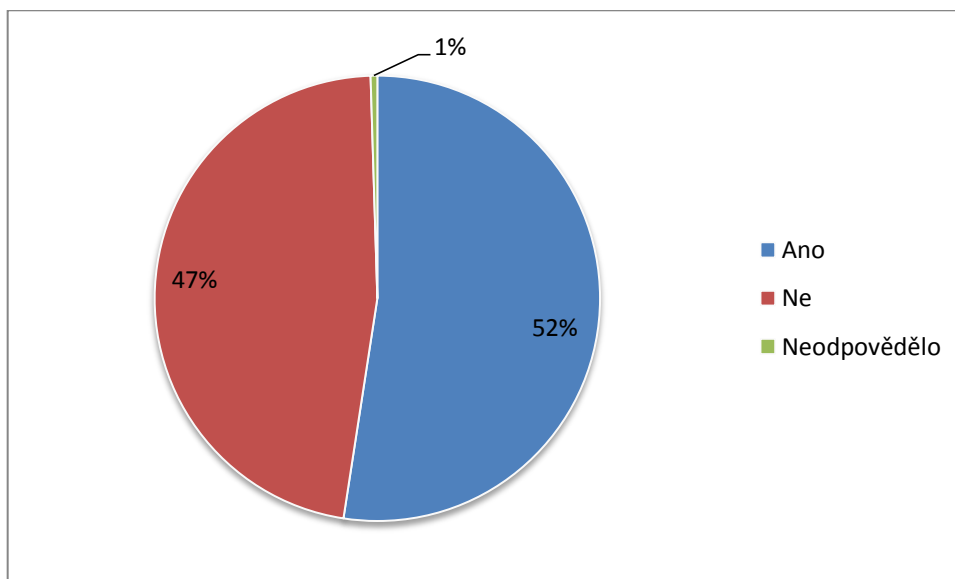
Otázka č. 13 - Chtěl/a bys více hodin TV?

Tato otázka měla za cíl zjistit, zda by děti uvítaly/chtěly více hodin TV ve škole.

Tabulka 29: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 13

	Celkem	
	četnost	%
Ano	323	52,4
Ne	290	47,1
Neodpovědělo	3	0,5
Celkem	616	100

Graf 38: Procentuální vyjádření toho, zda by děti chtěly více hodin TV

Z výsledků lze konstatovat, že 52% respondentů by chtělo více hodin, naopak 47% respondentů zvolilo zápornou odpověď, dá se tedy říci, že polovina respondentů je se současným stavem spokojena.

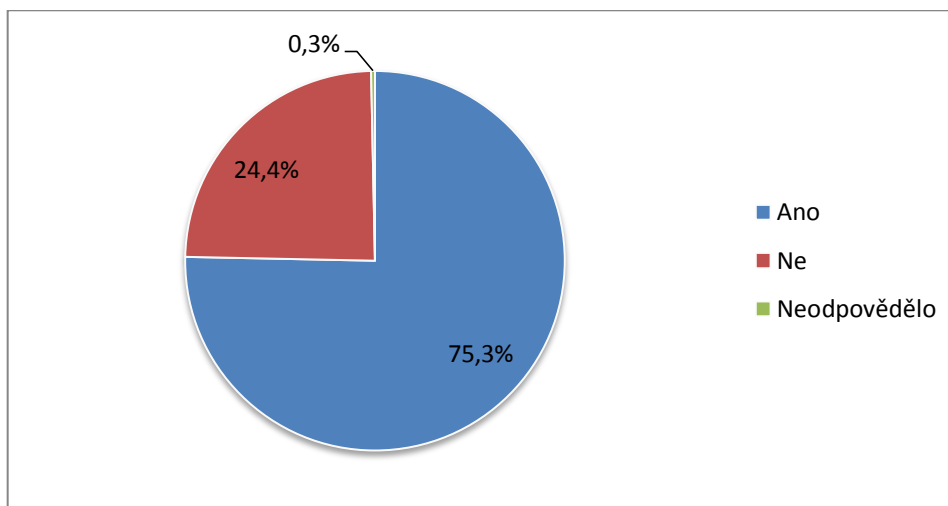
Otázka č. 14 - Máš oblíbený sport v hodinách tělesné výchovy?

Další otázka se zaměřovala na konkrétní sportovní odvětví, která patří u dětí mezi oblíbená v rámci hodin TV.

Tabulka 30: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 14

	Celkem	
	četnost	%
Ano	464	75,3
Ne	150	24,4
Neodpovědělo	2	0,3
Celkem	616	100

Graf 39: Procentuální vyjádření, zda mají děti oblíbený sport v hodinách TV

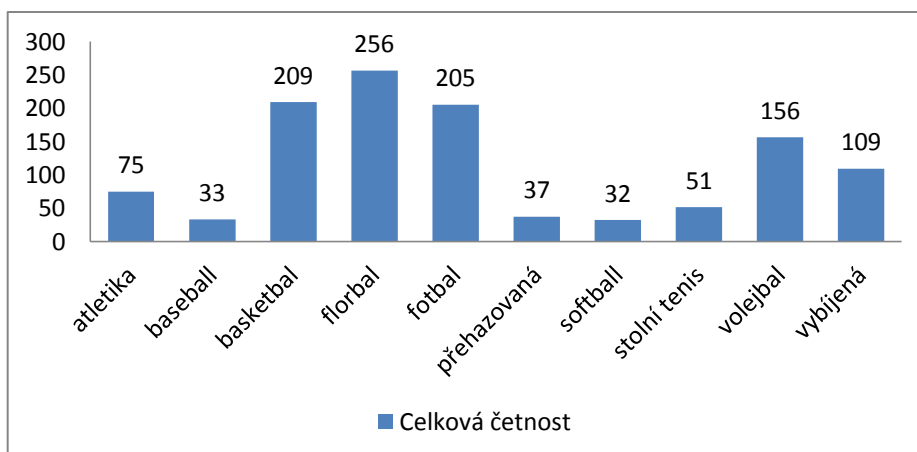

Přes 75% respondentů uvedlo, že má oblíbený sport v hodinách TV. Necelá jedna čtvrtina 24,4% uvedla, že oblíbený sport v hodinách TV nemá. Jen velmi malá část (0,3%) respondentů se této otázce vyhnula a neodpověděla na ni.

Otázka č. 15 - Jaké jsou tvé oblíbené sporty v hodinách tělesné výchovy?

Tato otázka měla za cíl zjistit konkrétní oblíbená sportovní odvětví u respondentů v hodinách TV. Celkem respondenti uvedli 25 sportovních odvětví, proto zde uvádím desítku nejčastějších. Součástí otázky bylo také vybrat nejoblíbenější sportovní odvětví v hodinách TV.

Graf 40: Deset nejčastěji uvedených sportů v hodině TV patřící mezi oblíbené

Tabulka 31: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 15 (10 nejčastěji uvedených sportů)

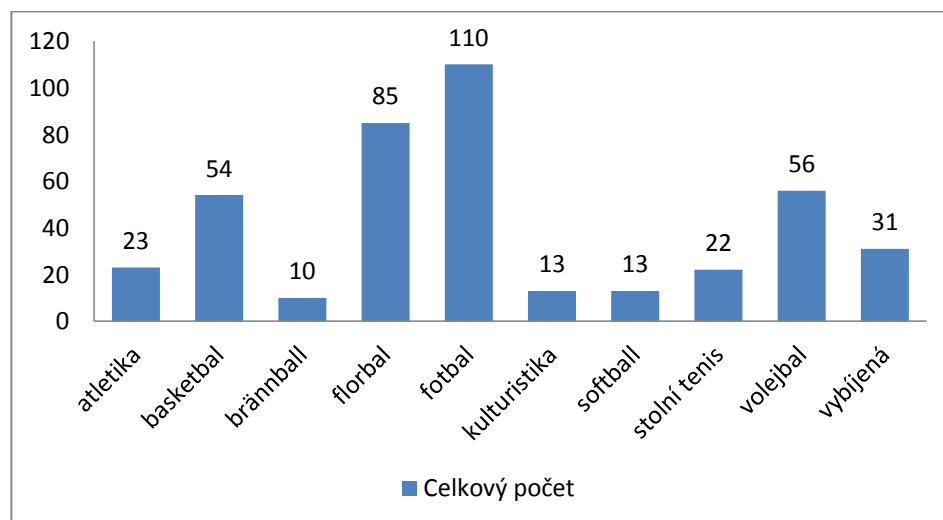
Sportovní odvětví	Celkem		Pořadí dle četnosti
	četnost	%	
atletika	75	5,6	6
baseball	33	2,5	9
basketbal	209	15,7	2
florbal	256	19,2	1
fotbal	205	15,4	3
přehazovaná	37	2,8	8
softball	32	2,4	10
stolní tenis	51	3,8	7
volejbal	156	11,7	4
vybíjená	109	8,2	5

Z grafu a tabulky je zřejmé, že mezi oblíbenými sporty v hodinách TV dominuje florbal (19,2%). Druhé nejčastěji uvedené sportovní odvětví, které patří u dětí mezi oblíbené je basketbal (15,7), dále pak fotbal (15,4%). Mezi sporty se objevila také vybíjená a přehazovaná, které se však řadí mezi sportovní hry.

Tabulka 32: Nejoblíbenější sporty v hodinách TV u dětí (10 nejčastěji uvedených sportů)

Sportovní odvětví	Celkem		Pořadí dle počtu
	počet	%	
Atletika	23	5,0	6
basketbal	54	11,6	4
brännball	10	2,2	9
florbal	85	18,3	2
Fotbal	110	23,7	1
kulturistika	13	2,8	8
přehazovaná	10	2,2	9
softball	13	2,8	8
stolní tenis	22	4,7	7
volejbal	56	12,1	3
vybíjená	31	6,7	5

Graf 41: Desítka nejoblíbenějších sportů v hodinách TV u dětí

Mezi nejoblíbenější sportovní odvětví v rámci hodin TV dětí zvolily fotbal (23,7%), který je následován florbalem (18,3%) a basketbalem (11,6%).

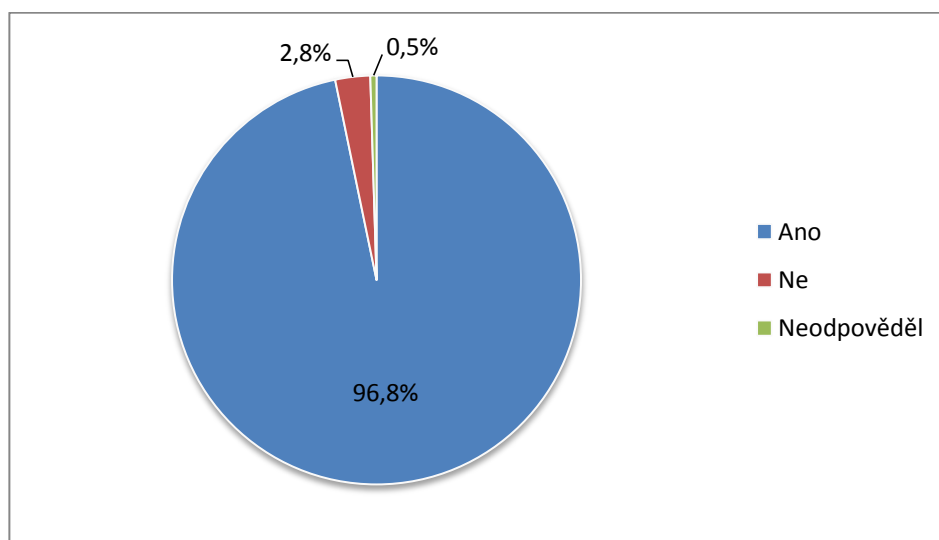
Otázka č. 16 - Myslíš si, že má sportování kladný vliv na zdraví člověka?

Poslední otázka se zaměřovala na vnímání zdraví a sportu u dětí.

Tabulka 33: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 16

	Celkem	
	počet	%
Ano	596	96,8
Ne	17	2,8
Neodpovědělo	3	0,5
Celkem	616	100

Graf 42: Procentuální vyjádření toho, zda děti vnímají sport jako činitel, který má kladný vliv na zdraví

Z výsledků vyplynulo, že většina respondentů (96,8%) považuje sport za kladný činitel k udržení dobrého zdraví, což je velice pozitivní.

6.3 Metody statistického zpracování dat

Jelikož svůj výzkum realizuji pomocí kvantitativně orientovaného výzkumu, tedy ověřuji vztahy mezi danými jevy (proměnnými), k ověřování hypotéz jsem využil statistických metod a jejich testů. Pro ověření těchto vztahů jsem využil statistické testy významnosti, u nichž Chrátka (2007) uvádí, že jsou to postupy, které nám pomáhají ověřit, zda mezi proměnnými existuje vztah. Pokud je výsledek šetření označen za statisticky významný, znamená to podle Chrátky (2007) vysokou nepravděpodobnost, že je tento výsledek způsoben jen náhodou.

6.3.1 Test dobré shody chí-kvadrát

Chrátka (2007, str. 71) k testu dobré shody říká:

„U této kategorie testů významnosti se ověřuje, zda četnosti, které byly získány měřeními v pedagogické realitě, se odlišují od teoretických četností, které odpovídají nulové hypotéze (H_0).“

Tento test ověřuje, zda jsou zjištěné rozdíly mezi četnostmi statisticky významné. Pro toto ověření se nejprve stanoví H_0 , která předpokládá, že mezi sledovanými jevy vztah nenastal. Dále se stanoví hypotéza alternativní (H_1), která naopak vztah mezi jevy předpokládá. K samotnému testování je třeba vypočítání testového kritéria, jež se provede pomocí vzorce:

$$\text{Testové kritérium: } TK = X^2 = \sum \frac{(\text{pozorovaná četnost} - \text{očekávaná četnost})^2}{\text{očekávaná četnost}}$$

Testové kritérium ukazuje rozdíl mezi pozorovanou četností a očekávanou četností. Ke zjištění platnosti nulové hypotézy, se vypočtená hodnota testového kritéria srovná s kritickou hodnotou, která odpovídá zvolené hladině významnosti, již určují matematicko – fyzikální tabulky. Její výpočet se provede takto:

$$\text{Kritická hodnota: } KH = X^2_{1-\alpha}[(r-1) \cdot (s-1)]$$

6.3.2 Hladina významnosti

Hladina významnosti se značí řeckým písmenem α a udává pravděpodobnost, kdy se neoprávněně odmítne H_0 . Zpravidla se volí mezi dvěma hladinami významnosti, a to hladinou 0,01, která říká, že na 99% vzniká předpoklad vztahu proměnných v H_0 , a hladinou 0,05, která říká, že na 95% je předpokládán vztah proměnných v H_0 .

6.4 Porovnání výsledků šetření s hypotézami

Při porovnávání hypotéz s výsledky jsem postupoval takto:

- formuloval jsem si nulovou a alternativní hypotézu
- zvolil jsem si hladinu významnosti
- vypočítal jsem očekávané četnosti
- provedl jsem výpočet testového kritéria
- provedl jsem výpočet kritické hodnoty
- srovnal jsem výsledky testového kritéria a kritické hodnoty
- vyslovil jsem závěry o přijetí či zamítnutí hypotéz

Ověření vztahu u hypotézy H_1

U této hypotézy chci zjistit, zda děti staršího školního věku provozují sport na výkonnostní úrovni častěji, než děti dorostového věku. Aby se tento vztah potvrdil, musí dojít k zamítnutí hypotézy H_0 .

H_0 : Počet dětí staršího školního a dorostového věku, které provozují sport na výkonnostní úrovni, je stejný.

H_1 : Počet dětí staršího školního a dorostového věku, které provozují sport na výkonnostní úrovni, je rozdílný.

Pozorované četnosti

	Starší školní věk	Dorostový věk	Celkem
Výkonnostně	195	103	298
Rekreačně	65	101	166
Celkem	260	204	464

Testové kritérium

	Starší školní věk	Dorostový věk	Celkem
Výkonnostně	4,7	5,99	10,69
Rekreačně	8,44	0,09	8,53
Celkem	13,14	6,08	19,22

Testové kritérium: 19,22

Kritická hodnota: 6,63

$TK > KH$

H_0 se zamítá $\rightarrow H_1$ se potvrzuje

Na základě získaných dat bylo zjištěno na hladině významnosti ($\alpha = 0,01$), že respondenti staršího školního věku častěji provozují sport na výkonnostní úrovni než respondenti věku dorostového.

Ověření vztahu u hypotézy H2

U této hypotézy ověřuji to, zda se liší preference jednotlivých sportovních odvětví u dětí staršího školního a dorostového věku. Pokud dojde k potvrzení hypotézy H_0 , sportovní preference budou u obou věkových skupin stejné.

H_0 : Děti staršího školního a dorostového věku mají stejné preference u jednotlivých sportovních odvětví.

H_1 : Děti staršího školního a dorostového věku nemají stejné preference u jednotlivých sportovních odvětví.

Pozorované četnosti

Sportovní odvětví	Starší školní věk	Dorostový věk	Celkem
aerobik	12	2	14
americký fotbal	0	1	1
atletika	22	2	24
badminton	0	1	1
baseball	1	0	1
basketbal	13	8	21
cyklistika	2	2	4
florbal	10	5	15
fotbal	52	21	73
golf	0	1	1
gymnastika	1	0	1
házená	0	1	1
hokej	1	1	2
cheerleading	1	0	1
jezdectví	5	4	9
judo	1	1	2
karate	2	1	3
korfbal	2	4	6
kulturistika	2	2	4
kuželky	2	0	2
lukostřelba	1	0	1
mažoretky	3	1	4
motokros	1	0	1
muay thai	1	0	1

Testové kritérium

Sportovní odvětví	Starší školní věk	Dorostový věk	Celkem
aerobik	0,82	1,6	2,42
americký fotbal	0,66	1,28	1,94
atletika	2,4	4,66	7,06
badminton	0,66	1,28	1,94
baseball	1,18	0,34	1,52
basketbal	0,05	0,1	0,15
cyklistika	0,16	0,3	0,46
florbal	0,001	0,002	0,003
fotbal	0,3	0,59	0,89
golf	0,66	1,28	1,94
gymnastika	0,18	0,34	0,52
házená	0,66	1,28	1,94
hokej	0,08	0,15	0,23
cheerleading	0,18	0,34	0,52
jezdectví	0,15	0,29	0,44
judo	0,08	0,15	0,23
karate	0,0002	0,0004	0,0006
korfbal	0,97	1,88	2,85
kulturistika	0,16	0,3	0,46
kuželky	0,35	0,68	1,03
lukostřelba	0,18	0,34	0,52
mažoretky	0,05	0,095	0,145
motokros	0,18	0,34	0,52
muay thai	0,18	0,34	0,52

plavání	4	1	5
požární sport	3	5	8
smíšená bojová umění	0	2	2
sportovní rybolov	1	0	1
sportovní střelba	3	2	5
stolní tenis	2	2	4
taekwondo	3	3	6
tanec	24	18	42
tenis	7	4	11
vodní sporty	0	1	1
vojenský sport	2	0	2
volejbal	10	4	14
Celkem	194	100	294

plavání	0,15	0,29	0,44
požární sport	0,98	1,91	2,89
smíšená bojová umění	1,32	2,56	3,88
sportovní rybolov	0,18	0,34	0,52
sportovní střelba	0,03	0,05	0,08
stolní tenis	0,16	0,3	0,46
taekwondo	0,23	0,45	0,68
tanec	0,497	0,96	1,457
tenis	0,009	0,018	0,027
vodní sporty	0,66	1,28	1,94
vojenský sport	0,35	0,68	1,03
volejbal	0,063	0,12	0,183
Celkem	14,9202	26,9154	41,8356

TK = 41,8356

KH = 57,34

TK < KH

H_0 se potvrzuje $\rightarrow H_1$ se zamítá

V rámci získaných dat bylo zjištěno na hladině významnosti ($\alpha = 0,01$), že preference jednotlivých sportovních odvětví se neliší u dětí staršího školního a dorostového věku.

Ověření vztahu u hypotézy H3

U hypotézy H3 ověřuji to, zda by dívky chtěly vyměnit své sportovní odvětví provozované výkonnostně za své oblíbené častěji, než je tomu u chlapců. Aby se tento vztah potvrdil, musí dojít k zamítnutí hypotézy H_0 .

H_0 : Počet dívek a chlapců, kteří by vyměnili sportovní odvětví, které provozují na výkonnostní úrovni, za své oblíbené, je stejný.

H_1 : Počet dívek a chlapců, kteří by vyměnili sportovní odvětví, které provozují na výkonnostní úrovni, za své oblíbené, je rozdílný.

Pozorované četnosti

	Dívky	Chlapci	Celkem
ANO, vyměnil/a	14	16	30
NE, protože mým oblíbeným sportem je sport, který již provozuji výkonnostně	112	110	222
NE, nevyměnil	12	24	36
Neodpovědělo, odpovědělo chybně	1	4	5
Celkem	139	154	293

Testové kritérium

	Dívky	Chlapci	Součet
ANO, vyměnil/a	0,0037	0,0034	0,0071
NE, protože mým oblíbeným sportem je sport, který již provozuji výkonnostně	0,4237	0,3824	0,8061
NE, nevyměnil	1,5109	1,364	2,8749
Neodpovědělo, odpovědělo chybně	0,7919	0,7137	1,5056
Celkem	2,7302	2,4635	5,1937

$$TK = 5,1937$$

$$KH = 11,34$$

$$TK < KH$$

H_0 se potvrzuje $\rightarrow H_1$ se zamítá

V rámci získaných dat bylo zjištěno na hladině významnosti ($\alpha = 0,01$), že dívky by častěji nevyměnily své výkonnostně provozované sportovní odvětví, než chlapci, za své oblíbené.

V tomto ohledu pouze 1% dívek odpovědělo, že je jejich výkonnostně provozovaný sport nebaví. Proto se nepotvrdila má domněnka, že dívky se věnují sportu, který je nebaví. Také jsem předpokládal, že dívky mají vyšší potřeby z pohledu sportovní nabídky, což se rovněž nepotvrdilo.

Ověření vztahu u hypotézy H4

U hypotézy H4 zkoumám vztah, zda by mládež dorostového věku chtěla častěji, než děti staršího školního věku, provozovat své oblíbené sportovní odvětví na výkonnostní úrovni. Aby došlo k potvrzení tohoto vztahu, musí dojít k zamítnutí hypotézy H_0 .

H_0 : Počet dětí dorostového a staršího školního věku, které by své oblíbené sportovní odvětví chtěly provozovat na výkonnostní úrovni, je stejný.

H_1 : Počet dětí dorostového a staršího školního věku, které by své oblíbené sportovní odvětví chtěly provozovat na výkonnostní úrovni, je rozdílný.

Pozorované četnosti

	Starší školní věk	Dorostový věk	Součet
NE	99	89	188
NE, jelikož tento sport již výkonnostně provozuji	70	54	124
ANO	114	105	219
Neodpovědělo, odpovědělo chybně	28	8	36
Celkem	311	256	567

Testové kritérium

	Starší školní věk	Dorostový věk	Součet
NE	0,16	0,2	0,36
NE, jelikož tento sport již výkonnostně provozuji	0,06	0,07	0,13
ANO	0,31	0,38	0,69
Neodpovědělo, odpovědělo chybně	3,45	4,19	7,64
Celkem	3,98	4,84	8,82

$$TK = 8,82$$

$$KH = 11,34$$

$$TK < KH$$

H_0 se potvrzuje $\rightarrow H_1$ se zamítá

V rámci získaných dat bylo zjištěno na hladině významnosti ($\alpha = 0,01$), že by děti dorostového věku, oproti dětem staršího školního věku, nechtěly častěji provozovat své oblíbené sportovní odvětví na výkonnostní úrovni.

Hypotéza H5

Tato hypotéza by měla ověřit vztah mezi oblíbeností tělesné výchovy u respondentů, jež neprovozují sportovní odvětví na výkonnostní úrovni, a těch, kteří jej na této úrovni provozují. Aby došlo k potvrzení tohoto vztahu, musí dojít k zamítnutí hypotézy H_0 .

H_0 : Oblíbenost tělesné výchovy je stejná u respondentů, kteří sportovní odvětví neprovozují na výkonnostní úrovni i u těch, kteří jej na této úrovni provozují.

H_1 : Oblíbenost tělesné výchovy se liší u respondentů, kteří sportovní odvětví neprovozují na výkonnostní úrovni a u těch, kteří jej na této úrovni provozují.

Pozorované četnosti

	Provozují výkonnostně	Neprovozují výkonnostně	chybně	Součet
Ano	239	123	6	368
Ne	59	43	4	106
Součet	298	166	10	474

Testové kritérium

	Provozují výkonnostně	Neprovozují výkonnostně	chybně	Součet
Ano	0,252	0,268	0,399	0,919
Ne	0,878	0,931	0,858	2,667
Součet	1,13	1,199	1,257	3,586

$$TK = 3,586$$

$$KH = 9,21$$

$$TK < KH$$

H_0 se potvrzuje $\rightarrow H_1$ se zamítá

Ze získaných dat jsem zjistil na hladině významnosti ($\alpha = 0,01$), že oblíbenost tělesné výchovy není u respondentů, jež sport výkonnostně neprovozují, vyšší oproti těm, kteří ho výkonnostně provozují.

7 Diskuse

Tato práce přináší poznatky o tom, jak děti staršího školního a dorostového věku v Kolíně tráví a chtějí trávit svůj volný čas z pohledu sportovních aktivit. Výzkum je zaměřen na sportovní prostředí v Kolíně a na děti, navštěvující kolínské školy. Pro získání dat jsem zvolil kvantitativní metodu výzkumu, kterou jsem realizoval pomocí dotazníkového šetření. Tato metoda mi umožnila získat velké množství dat. Otázky jsem formuloval srozumitelně a jednoznačně, aby z pohledu respondentů nedocházelo k nepochopení, což zajišťoval pilotní dotazník. Při vyhodnocování dotazníku jsem však zjistil, že někteří respondenti přesto zaměňovali sport za hru. Vyplňování dotazníků proběhlo na základních a středních školách během výuky a pro vyplňování dotazníků byl stanoven časový limit v rozmezí 15 – 20 minut. I přesto, že dotazník obsahoval celkem 16 otázek, bylo jeho vyhodnocování poměrně složité. Otevřené otázky týkající se výkonnostně provozovaných a oblíbených sportovních odvětví přinesly v odpovědích mnoho konkrétních sportovních odvětví, které se mezi respondenty příliš často neopakovaly. Tento fakt přinesl na jednu stranu zjištění konkrétních potřeb dětí, týkajících se jejich sportovního vyžití, na stranu druhou bylo samotné vyhodnocení složité. Variaci tohoto šetření je možné realizovat na základních a středních školách v dalších městech, případně opět v Kolíně s odstupem času.

Hypotéza H1: Děti staršího školního věku budou o 20% více provozovat některé ze sportovních odvětví na výkonnostní úrovni než děti dorostového věku.

V teoretické části uvádím informace o počtu členů z řad dětí České unie sportu, ze kterých vyplývá, že její sportovní základnu tvoří 62% dětí v kategorii žactva a 38% dětí v kategorii dorost. Získaná čísla ukazují, že v kategorii dorost dochází ke snížení počtu členů oproti kategorii žactva. Snižování pohybové aktivity u dětí dorostového věku dokládá také Kučera, Kolář, Dylevský (2011). Čáp (1980) v tomto směru hovoří o snižování velikosti volného času u dětí dorostového věku, což je z jeho pohledu způsobeno především přechodem na střední školy, a tím pádem nárůstem školních povinností. Další pohled přinesl výzkum MŠMT (In Sekot, 2008), jehož dílčím výsledkem bylo to, že s rostoucím věkem lidé přestávají sportovat.

Ve svém výzkumu jsem se zaměřil na výkonnostní složku a z otázky číslo 2 jsem zjistil, že 75% dětí staršího školního věku provozuje sport výkonnostně oproti dětem dorostového věku, jichž je pouze 50%. Rozdíl mezi těmito dvěma kategoriemi je 25%, v hypotéze jsem uváděl, že rozdíl bude 20%. Tyto výsledky tedy potvrzují mou první hypotézu.

Ze získaných dat a na základě statistického zpracování jsem dospěl k výsledkům, které potvrzují jak výše uvedená tvrzení, tak i mou první hypotézu.

Hypotézu H1 přijímám.

Hypotéza H2: Preference jednotlivých sportovních odvětví se liší u dětí staršího školního a dorostového věku.

Základem k vyvrácení či potvrzení této hypotézy bylo zjistit konkrétní preferovaná sportovní odvětví u dětí staršího školního a dorostového věku. Z výsledků vyplynulo, že v prvních deseti preferovaných sportovních odvětvích není mezi těmito dvěma věkovými skupinami rozdíl. Avšak rozdíl v preferencích je možné vidět u sportovních odvětví, která jsou zastoupena menším počtem respondentů. Konkrétně se jedná u dětí staršího školního věku o baseball, gymnastiku, cheerleading, kuželky, lukostřelbu, muay thai, sportovní rybolov a vojenský sport. U mládeže dorostového věku jsou to tato sportovní odvětví: americký fotbal, badminton, golf, házená, smíšená bojová umění, vodní sporty.

Provedeným výzkumem jsem tedy zjistil, že u dětí staršího školního a dorostového věku jsou nejčastěji výkonnostně provozovanými sportovními odvětvími fotbal a tanec.

Z pohledu vývojových specifíků dětí staršího školního a dorostového věku, kdy jak zmiňuje Vágnerová (1999), dochází k významným psychickým, ale také tělesným změnám, může docházet k preferencím jiných sportů v různých věkových obdobích.

Na základě získaných a ověřených statistických dat o preferencích jednotlivých sportovních odvětví u dětí staršího školního a dorostového věku v Kolíně, není mezi těmito dvěma skupinami v celkovém počtu preferovaných sportovních odvětví statisticky významný rozdíl. Avšak na základě uvedených rozdílů v preferencích jednotlivých sportovních odvětví tuto hypotézu přijímám.

Hypotézu H2 přijímám.

Hypotéza H3_A: Více jak 30% dívek by chtělo své sportovní odvětví provozované výkonnostně vyměnit za své oblíbené.

Ověření této hypotézy jsem provedl na základě odpovědí u otázky číslo 8. Z počtu dívek, které sport provozují výkonnostně, odpovědělo pouze 10% z nich, že by provozovaný výkonnostní sport vyměnily za svůj oblíbený. Celkové procento nedosahuje odhadu v hypotéze, proto ji zamítám.

Hypotézu H3_A zamítám.

Hypotéza H3_B: Méně než 10% chlapců by chtělo své sportovní odvětví provozované výkonnostně vyměnit za své oblíbené.

Ověření této hypotézy jsem taktéž provedl na základě odpovědí u otázky číslo 8. Z výsledků vyplynulo, že právě 10% chlapců, kteří sport provozují výkonnostně, by provozovaný výkonnostní sport vyměnilo za svůj oblíbený. Jelikož se zjištění rovná odhadu v hypotéze mohu ji přijmout.

Hypotézu H3_B přijímám.

Hypotéza H4: Mládež dorostového věku by o 30% více, než děti staršího školního věku, chtěla provozovat svá oblíbená sportovní odvětví na výkonnostní úrovni.

Tato hypotéza vychází z mé domněnky, že pro děti dorostového věku je třeba větší sportovní nabídky než pro děti staršího školního věku. Z pohledu vývojových specifíků, a to především z psychologického hlediska týkající se motivace, může být toto období typické pro zaměření sportovních aktivit především u dívek na vzhled a u chlapců na fyzickou sílu.

Ověření této hypotézy vychází z otázky číslo 9, kde respondenti měli rozhodnout, zda by některý ze svých oblíbených sportů chtěli provozovat na výkonnostní úrovni. Z celkového počtu dětí staršího školního věku kladně odpovědělo, že by některý ze svých oblíbených sportů chtělo provozovat na výkonnostní úrovni, 37% z nich. U dětí dorostového věku to bylo 41% z celkového počtu. Rozdíl v tomto případě čítá 4%, ve své hypotéze jsem uváděl, že tento rozdíl bude 30%. Na základě těchto výsledků musím tedy tuto hypotézu zamítnout.

Hypotézu H4 zamítám.

Hypotéza H5: Oblíbenost tělesné výchovy je u respondentů, jež neprovozují sportovní odvětví na výkonnostní úrovni, o 20% vyšší oproti těm, kteří jej na této úrovni provozují.

Z provedených výzkumů se mi nepodařilo získat informace o tom, zda by u dětí provozujících sport výkonnostně byla obliba školní tělesné výchovy nižší, než u těch, které výkonnostně nesportují. Z rámcových vzdělávacích plánů lze vyčíst, že nabídka jednotlivých sportovních odvětví je poněkud ohraničená, to si však může každá škola přizpůsobit dle svých možností. Tento fakt nemusí být z pohledu dětí výkonnostně sportujících příliš motivující, jednak v tom ohledu, že sportovní nabídka nemusí být tak široká a může nastat i situace, že se výuka zaměří právě na sport, který dítě provozuje výkonnostně, avšak bude vyučován od začátku, aby se ho naučily všechny děti.

Výsledky výzkumu ukázaly, že tělesná výchova patří mezi oblíbené předměty u 80% dětí, které výkonnostně sportují. U dětí výkonnostně nesportujících označilo tělesnou výchovu za oblíbený předmět 74% dětí. Jelikož je zjištěný rozdíl pouze 6%, v hypotéze uvádím 20%, pátou hypotézu proto zamítám.

Z tohoto pohledu může mít mnohem větší vliv na oblíbenost tělesné výchovy u dětí samotný obsah jednotlivých hodin, který ve svém výzkumu zmiňuje Hansgutová (2009).

Hypotézu H5 zamítám.

8 Závěry

Hlavním cílem diplomové práce bylo zjistit u dětí staršího školního a dorostového věku, jaké preferují výkonnostně provozované sporty a která sportovní odvětví patří mezi jejich oblíbené z pohledu pasivního provozování sportu. Na základě mého šetření mohu říci, že se mi podařilo odpovědět na veškeré výzkumné otázky, naplnit hlavní a dílčí cíle práce a potvrdit či vyvrátit mnou formulované hypotézy.

- 1) Na základě výzkumu byla u dětí staršího školního věku zjištěna o 25% vyšší míra zájmu o výkonnostní formu provozování sportu než u dětí dorostového věku.
- 2) Ze statistických výsledků nebyl zjištěn rozdíl v preferenci výkonnostně provozovaných sportovních odvětví u dětí staršího školního a dorostového věku. Avšak u jednotlivých preferovaných sportovních odvětví byly nalezeny rozdíly u zmíněných věkových kategorií. Mezi tři nejčastěji preferovaná sportovní odvětví u dětí staršího školního věku patřil fotbal, tanec a atletika. U mládeže dorostového věku to byla tato sportovní odvětví: fotbal, tanec, basketbal.
- 3A) Z výsledků vyplynulo, že pouze 10% dívek by své výkonnostně provozované sportovní odvětví vyměnilo za své oblíbené.
- 3B) Výsledky ukazují, že 10% chlapců, kteří provozují sport výkonnostně, by ho vyměnilo za svůj oblíbený.
- 4) Mládež dorostového věku by pouze o 4% více chtěla provozovat své oblíbené sportovní odvětví na výkonnostní úrovni než děti staršího školního věku.
- 5) U respondentů, kteří neprovozují sportovní odvětví na výkonnostní úrovni, je oblíbenost tělesné výchovy, oproti předpokladu v hypotéze nižší, než u respondentů výkonnostně sportujících.

Doporučení na základě výzkumu:

- Do sportovních odvětví, která by respondenti chtěli provozovat výkonnostně (případně je již výkonnostně provozují) a tato odvětví nejsou v nabídce klubů a oddílů v Kolíně, se řadí tato sportovní odvětví: americký fotbal, badminton, baseball, běžecké lyžování, box, curling, golf, cheerleading, in-line bruslení,

kulturistika, lyžování, lukostřelba, motokros, nohejbal, pole dance, rugby, skateboarding, softball, sportovní rybolov, squash, street workout, surfing, šerm. Některá z těchto sportovních odvětví samozřejmě není možné v rámci Kolína provozovat z důvodů přírodních podmínek, ale sportovním odvětvím jako kulturistika, motokros a nohejbal, která měla u respondentů největší zastoupení, přírodní podmínky nepřekáží. S ohledem na tento zájem by bylo vhodné vytvořit tyto sportovní kluby či oddíly v Kolíně.

- Rozšířením sportovní nabídky zvýšit motivovanost dětí ke sportu, aby se ve svém volném čase více věnovaly pohybovým aktivitám a dávaly jim tak přednost před moderními technologiemi.
- Na základě výzkumu vyvolat debatu mezi žáky, školou a rodiči o sportovních aktivitách, které by žáky bavily a staly by se součástí hodin školní tělesné výchovy.
- Provést průzkum o spokojenosti učitelů se strukturou současných rámcových vzdělávacích programů, jež by vedl ke konkretizaci témat, týkajících se jednotlivých sportovních odvětví v hodinách školní tělesné výchovy.

Doporučení pro další výzkum

Vzhledem k tomu, že jsem se nezabýval školními vzdělávacími plány na jednotlivých školách, bylo by zajímavé zjistit, jakým způsobem školy naplňují rámcové vzdělávací programy a která sportovní odvětví bývají zařazována do výuky. Další pohled na danou problematiku by přinesl výzkum zaměřený na motivaci a jednotlivé incentive u dětí, jež vedou k provozování sportu a celkovému zaměření na pohybové aktivity v jejich volném čase. Také jsem nenarazil na rozsáhlý výzkum, týkající se pohledu dětí na problematiku zdraví a sportu, který by poukazoval na dostatečnou informovanost dětí o této problematice.

Využití práce

Práce by mohla posloužit jako podklad při komunitním plánování, kde by se zohledňovala výstavba nových sportovišť (s přihlédnutím k nejvíce žádaným sportovním odvětvím, která v Kolíně nejsou zastoupena), popřípadě pro jednotlivé školy a rozšíření jejich nabídky školních sportovních klubů. Také by mohla posloužit pro soukromý sektor, který by mohl zvýšit nabídku sportovních odvětví v Kolíně.

9 Seznam použitých informačních zdrojů

1. BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. [online]. Praha: MŠMT, 2013. 142 s. [cit. 2014-05-02]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/file/433_1_1/.
2. BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007, 100 s. ISBN 9788087000113.
3. BOSÁK, Emanuel. *Stručný přehled vývoje sportovních odvětví v Československu*. Praha: Olympia, 1969, 351 s.
4. BUCEK, Tomáš. *Sport jako způsob trávení volného času středoškoláků* [online]. 2014 [cit. 2015-03-22]. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta. Dostupné z: <http://theses.cz/id/7a8old/>.
5. ČÁP, Jan. *Psychologie pro učitele*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980, 380 s.
6. ČECH, Tomáš. *Volnočasové aktivity dětí mladšího školního věku na počátku 21. století*. In: *Volný čas a jeho současné problémy: Sborník příspěvků přednesených na vědeckém sympoziu v Olomouci, ve dnech 20. a 21. května 2002*. Olomouc: Hanex, 2002, 188 s. ISBN 80-85783-37-1.
7. ČECHÁK, Vladimír a Jiří LINHART. *Sociologie sportu*. Vyd. 1. Praha: Olympia, 1986, 240 s.
8. ČERVENÁ, Vlasta. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Praha: Academia, 2013, 647 s. ISBN 9788020010803.
9. Česká obec sokolská. *Grafický manuál* [online]. 2012 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://slet2012.lemansport.cz/program-oslav-150-let/graficky-manual>.
10. Česká obec sokolská. *Přehled sportovních odvětví* [online]. 2007 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.sokol.eu/prehled-sportovnich-odvetvi-2338>.
11. Český olympijský výbor. *Základní informace* [online]. 2012 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/text/9--zakladni-informace>.
12. DELANEY, Tim a Tim MADIGAN. *Sports: why people love them!*. Lanham, Md: University Press of America, 2009, 248 p. ISBN 0761844961.
13. DEMETROVIČ, Ernest. *Encyklopedie tělesné kultury. P - Ž*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1988, 382 s.

14. DOBRÝ, Lubomír, Irena ČECHOVSKÁ, Bronislav KRAČMAN, Rudolf PSOTTA a Vladimír SÜSS. *Kinantropologie a pohybové aktivity. In: Tělesná výchova a sport mládeže v 21. století: Vybrané příspěvky ze semináře sekce pedagogické kinantropologie České kinantropologické společnosti Stráž nad Nežárkou ve dnech 2. – 5. října 2008*. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 168 s. ISBN 978-80-210-4858-4.
15. FLOREOVÁ, Lenka. *Oblíbenost tělesné výchovy a sportu mezi dětmi mladšího a staršího školního věku* [online]. 2012 [cit. 2015-03-22]. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, Katedra tělesné výchovy. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/120456/>.
16. GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000, 207 s. ISBN 80-85931-79-6.
17. GRIFFIN, Robert S. *Sports in the lives of children and adolescents: success on the field and in life*. Westport, Conn.: Praeger, 1998, 158 p. ISBN 0275961273.
18. HANSGUTOVÁ, Linda. *Postoj adolescentů ke školní tělesné výchově* [online]. 2009 [cit. 2015-03-22]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/66063/fsps_m/.
19. HODAŇ, Bohuslav. *Úvod do teorie tělesné kultury*. 2. opr. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1997, 108 s. ISBN 80-7067-782-1.
20. HOGENOVÁ, Anna. *Arété: základ olympijské filozofie*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2001, 164 s. ISBN 80-246-0046-3.
21. HÜTTICH, Bernd a Gudrun JÄNISCH. *Aktivně proti stresu*. Vyd. 1. Praha: IŽ, 2000, 80 s. ISBN 80-240-1698-2.
22. CHOUTKA, Miroslav. *Kapitoly z teorie sportu*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1984, 75 s.
23. CHOUTKA, Miroslav. *Stručné základy teorie sportu*. 2. přeprac. a doplň. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1976, 86 s.
24. CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2007, 265 s. ISBN 978-80-247-1369-4.
25. JANOUSEK, Jaromír. *Sociálně kognitivní teorie Alberta Bandury*. Československá psychologie. 1992, roč. 36, č. 5. Dostupné z: <http://web.ff.cuni.cz/~hosksaff/Janousek.pdf>.
26. JANSÁ, P. KOCOUREK, J. KOVÁŘ, K. *Základy pedagogiky sportu. In: Sportovní příprava*. Vyd. 2. V Praze: Q-art, 2009. Kapitola 2, s. 38-63. ISBN 978-80-903280-9-9.
27. KAŠPAR, L. *Dějiny tělesné výchovy a sportu ve světě a v českých zemích. In: Sportovní příprava*. Vyd. 2. V Praze: Q-art, 2009. Kapitola 1, s. 38-63. ISBN 978-80-903280-9-9.

28. KLÉGR, Aleš. *Tezaurus jazyka českého: slovník českých slov a frází souznačných, blízkých a příbuzných*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2007, 1189 s. ISBN 978-80-7106-920-1.
29. KOCOUREK, J. JŮVA, V. *Obecná východiska pedagogiky sportu*. In: *Pedagogika sportu*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2012. Kapitola 1, s. 11-23. ISBN 978-80-246-2026-8.
30. KODÝM, Miloslav. *Psychologická analýza a charakteristika sportovní činnosti*. České Budějovice, 1966. Rigorózní práce. Univerzita České Budějovice, Pedagogická fakulta.
31. KUČERA, Miroslav, Pavel KOLÁŘ a Ivan DYLEVSKÝ. *Dítě, sport a zdraví*. 1. vyd. Praha: Galén, c2011, 190 s. ISBN 978-80-7262-712-7.
32. MAREK, Jaroslav, Jiří KÖSSL a František KRÁTKÝ. *Dějiny tělesné výchovy*. Vyd. 1. Praha: Olympia, 1986, 263 s.
33. MIKULČÁK, Jiří. *Matematické, fyzikální a chemické tabulky pro střední školy*. 4. vyd. Praha: Prometheus, 2007, 206 s. Pomocné knihy pro žáky (Prometheus). ISBN 978-80-7196-345-5.
34. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy České republiky*. In: DataPlán [online]. 2002 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/dlouhodob-y-zamer-vzdelavani.pdf.
35. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Přehled medailových umístění* [online]. 2015 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/prehled-medailovych-umisteni>.
36. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 26-51-E/01* [online]. 2010 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: http://zpd.nuov.cz/RVP_4_vlna/RVP_2651E01_Elektrotechnicke_a_strojne_monta_zni_prace.pdf.
37. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání* [online]. 2013 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/file/433_1_1/.
38. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Bílá kniha o sportu*. [online]. 2007 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/bila-kniha-o-sportu>.
39. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Evropská charta sportu*. [online]. 2002 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>.
40. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Kodex sportovní etiky*. [online]. 2015 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/kodex-sportovni-etiky>.

41. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Koncepce státní podpory sportu v České republice*. [online]. 2011 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-podpory-sportu-v-ceske-republice>.
42. MUŽÍK, Vladislav a Vladimír SÜSS. *Tělesná výchova a sport mládeže v 21. století*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 168 s. ISBN 9788021048584.
43. Národní program rozvoje vzdělávání v České republice. *Bílá kniha* [online]. 1. vyd. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2001, 98 s. [cit. 2015-02-15]. ISBN 80-211-0372-8. Dostupné z: <http://aplikace.msmt.cz/pdf/bilaknaha.pdf>.
44. ONDŘEJ, Oldřich. *Rekreační sport I*. [1. vyd.]. Praha: Olympia, 1987, 148 s.
45. ONDŘEJ, Oldřich. *Rekreační sport II*. [1. vyd.]. Praha: Olympia, 1988, 194 s.
46. PERIČ, Tomáš a Josef DOVALIL. *Sportovní trénink*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 157 s. ISBN 978-80-247-2118-7.
47. PERIČ, Tomáš. *Sportovní příprava dětí*. 1. vyd. Praha: Grada, 2004, 198 s. ISBN 80-247-0683-0.
48. PUKLOVÁ, Vladimíra. *Výskyt nadváhy a obezity* [online]. 2011 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: http://www.szu.cz/uploads/documents/chzp/zdrav_stav/vyskyt_nadvahy_a_obezity.pdf.
49. REJZEK, Jiří. *Český etymologický slovník*. 2., nezměn. vyd. Voznice: Leda, 2012, 752 s. ISBN 978-80-7335-296-7.
50. RYBÁROVÁ, Eva. *Psychologie a pedagogika*. Praha: Avicenum, 1988.
51. SEKOT, Aleš. *Sociologické problémy sportu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008, 223 s. ISBN 978-80-247-2562-8.
52. SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003, 191 s. ISBN 80-7315-047-6.
53. SKOPOVÁ, Marie a Miroslav ZÍTKO. *Základní gymnastika*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005, 178 s. ISBN 80-246-0973-8.
54. SLEPIČKA, Pavel, Václav HOŠEK a Běla HÁTLOVÁ. *Psychologie sportu*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2006, 230 s. ISBN 8024612909.
55. SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000, 111 s. ISBN 8024600447.
56. SPITZER, Manfred. *Digitální demence: jak připravujeme sami sebe a naše děti o rozum*. 1. vyd. Brno: Host, 2014, 341 s. ISBN 978-80-7294-872-7.
57. ULRYCH, Jonáš. *Vysílání sportovního kanálu ČT4 SPORT v roce 2007*. [online]. Brno, 2013. [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/380625/fsps_b/Bakalarska_prace_Jonas_Ulrych.pdf.
Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií, Katedra společenských věd ve sportu.

58. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 1999, 353 s. ISBN 80-718-4803-4.
59. VALENTOVÁ, Alena. *Sport ve volném čase studentů středních škol*. [online]. Praha, 2011. [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/97215/>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, Katedra tělesné výchovy.
60. VORÁČEK, Josef. *Public relations ve sportovních organizacích*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2012, 71 s. ISBN 978-80-246-2027-5.
61. World Health Organization. *Preamble to the Constitution of the World Health Organization as adopted by the International Health Conference, New York, 19-22 June, 1946*; signed on 22 July 1946 by the representatives of 61 States (Official Records of the World Health Organization, no. 2, p. 100) and entered into force on 7 April 1948. [online]. [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://www.who.int/about/definition/en/print.html>.
62. ZAPLETAL, Miloš. *Velká encyklopedie her Svazek IV: Hry ve městě a na vsi*. Praha: Olympia, 1988.
63. ŽÁČEK, Rudolf. *Učebnice tělesné výchovy*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966, 323 s.

10 Seznam tabulek

Tabulka 1: Členská základna ČSTV žactva a dorostenců	21
Tabulka 2: Členská základna ČOS z pohledu dětí	23
Tabulka 3: 10 sportovních odvětví s největším ziskem medailí v ČR za roky 2007 - 2013	25
Tabulka 4: Olympijská sportovní odvětví a získané medaile českými reprezentanty	29
Tabulka 5: Zimní olympijská sportovní odvětví a získané medaile českými reprezentanty	30
Tabulka 6: Neolympijská sportovní odvětví	31
Tabulka 7: Denní potřeba smíšeného pohybu (Kučera, Kolář, Dylevský, 2011)	35
Tabulka 8: Celkové počty respondentů na základních školách a počty respondentů dle jednotlivých pohlaví	55
Tabulka 9: Počty respondentů na základních školách dle jednotlivých ročníků	56
Tabulka 10: Celkové počty respondentů na středních školách a počty respondentů dle jednotlivých pohlaví	57
Tabulka 11: Počty respondentů na středních školách dle jednotlivých ročníků	57
Tabulka 12: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 1	59
Tabulka 13: Odpovědi respondentů, proč neprovozují sport	60
Tabulka 14: Odpovědi jiného důvodu, proč neprovozují sport	60
Tabulka 15: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 2	60
Tabulka 16: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 3	62
Tabulka 17: Vyhodnocení odpovědí respondentů, zda je výkonnostně provozovaný sport baví	64
Tabulka 18: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 4	65
Tabulka 19: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 5	66
Tabulka 20: Vyhodnocení odpovědí respondentů, proč svůj preferovaný sport neprovozují v Kolíně	67
Tabulka 21: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 6	68
Tabulka 22: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 7	69
Tabulka 23: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 8	73
Tabulka 24: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 9	75
Tabulka 25: Nejčastější oblíbené sporty, které by děti chtěly provozovat výkonnostně	76
Tabulka 26: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 10	77
Tabulka 27: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 11	78
Tabulka 28: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 12	80
Tabulka 29: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 13	81
Tabulka 30: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 14	82
Tabulka 31: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 15 (10 nejčastěji uvedených sportů)	84
Tabulka 32: Nejoblíbenější sporty v hodinách TV u dětí (10 nejčastěji uvedených sportů)	85
Tabulka 33: Vyhodnocení odpovědí respondentů na otázku č. 16	86

11 Seznam grafů

Graf 1: Procentuální vyjádření celkového zastoupení členů ČSTV ve všech sportovních odvětvích z pohledu věkové kategorie.....	22
Graf 2: Procentuální zastoupení respondentů základních škol z pohledu pohlaví.....	55
Graf 3: Procentuální zastoupení respondentů základních škol dle jednotlivých ročníků.....	56
Graf 4: Procentuální zastoupení respondentů středních škol z pohledu pohlaví.....	57
Graf 5: Procentuální zastoupení respondentů středních škol dle jednotlivých ročníků.....	58
Graf 6: Procentuální poměr celkového zastoupení respondentů.....	58
Graf 7: Procentuální poměr celkového zastoupení staršího školního a dorostového věku respondentů základních a středních škol z pohledu pohlaví.....	58
Graf 8: Procentuální vyjádření poměru odpovědí respondentů, zda provozují nějaký sport.....	59
Graf 9: Procentuální vyjádření poměru výkonnostně a rekreačně sportujících.....	61
Graf 10: Celková četnost provozování sportovních odvětví výkonnostně.....	62
Graf 11: Sport. odvětví s největší četností u dívek.....	63
Graf 12: Nejvíce preferovaná sport. odvětví u dívek.....	63
Graf 13: Sport. odvětví s největší četností u chlapců.....	63
Graf 14: Nejvíce preferovaná sport. odvětví u chlapců.....	63
Graf 15: Nejvíce preferovaná sportovní odvětví.....	64
Graf 16: Nejvíce preferovaná sportovní odvětví u dětí staršího školního věku u mládeže dorostového věku.....	64
Graf 17: Procentuální vyjádření odpovědí respondentů, zda je výkonnostně provozovaný sport baví.....	65
Graf 18: Procentuální vyjádření výkonnostního sportu z pohledu sportovních organizací.....	66
Graf 19: Procentuální vyjádření respondentů, zda provozují svůj výkonnostně preferovaný sport v Kolíně.....	67
Graf 20: Procentuální vyjádření odpovědí respondentů, proč svůj preferovaný sport neprovozují v Kolíně.....	68
Graf 21: Procentuální vyjádření provozování preferovaného sportu v místě svého bydliště.....	69
Graf 22: Procentuální vyjádření oblíbenosti sportu u dětí.....	70
Graf 23: Oblíbenost sportovních odvětví u dětí z pohledu četnosti.....	70
Graf 24: Nejoblíbenější sportovní odvětví u dětí.....	71
Graf 25: Nejoblíbenější sportovní odvětví u dívek.....	72
Graf 26: Nejoblíbenější sportovní odvětví u chlapců.....	72
Graf 27: Nejoblíbenější spor. odvětví u dětí staršího.....	72
Graf 28: Nejoblíbenější sport. odvětví u dětí školního věku dorostového věku.....	72
Graf 29: Procentuální vyjádření výměny výkonnostně provozovaného sportu za oblíbený.....	73
Graf 30: Procentuální vyjádření výměny výkonnostně provozovaného sportu za oblíbený u dětí výkonnostně sportujících.....	74
Graf 31: Procentuální vyjádření potřeby provozovat oblíbený sport na výkonnostní úrovni.....	75
Graf 32: Procentuální vyjádření respondentů, zda sledují nějaký sport.....	77
Graf 33: 10 sportovních odvětví, která děti nejčastěji sledují.....	77
Graf 34: Procentuální vyjádření formy sledování sportu u dětí.....	79
Graf 35: Procentuální vyjádření oblíbenosti předmětu TV u dětí.....	80
Graf 36: Procentuální vyjádření oblíbenosti TV.....	81
Graf 37: Procentuální vyjádření oblíbenosti TV dětí provozujících sport výkonnostně a dětí neprovozujících sport výkonnostně.....	81
Graf 38: Procentuální vyjádření toho, zda by děti chtěly více hodin TV.....	82

Graf 39: Procentuální vyjádření, zda mají děti oblíbený sport v hodinách TV.....	83
Graf 40: Deset nejčastěji uvedených sportů v hodině TV patřící mezi oblíbené.....	83
Graf 41: Desítka nejoblíbenějších sportů v hodinách TV u dětí.....	85
Graf 42: Procentuální vyjádření toho, zda děti vnímají sport jako činitel, který má kladný vliv na zdraví.....	86

12 Přílohy

- Příloha I: Dotazník
- Příloha II: Členská základna ČSTV žactva a dorostenců
- Příloha III: Členská základna ČOS z pohledu dětí
- Příloha IV: Sportovní odvětví dle počtu získaných medailí v ČR za roky 2007 – 2013
- Příloha V: Výkonnostně provozovaná sportovní odvětví z pohledu pohlaví
- Příloha VI: Preferovaná výkonnostně provzovaná sportovní odvětví u dětí staršího školního a dorostového věku
- Příloha VII: Preferovaná výkonnostně provzovaná sportovní odvětví u dívek a chlapců
- Příloha VIII: Nejoblíbenější sportovní odvětví z pohledu pohlaví
- Příloha IX: Nejoblíbenější sportovní odvětví z pohledu dětí staršího školního a dorostového věku
- Příloha X: Oblíbená sportovní odvětví u dětí
- Příloha XI: Sportovní odvětví dětí, která patří mezi jejich oblíbená a chtěly by je dělat na výkonnostní úrovni
- Příloha XII: Nejčastěji sledovaná sportovní odvětví u dětí
- Příloha XIII: Oblíbená sportovní odvětví u dětí v hodinách TV
- Příloha XIV: Neoblíbenější sportovní odvětví dětí v hodinách TV

Příloha I: Dotazník

Dobrý den,

prosím o vyplnění dotazníku k mé diplomové práci, která se zabývá oblíbeností sportovních odvětví. Vyplněním tohoto dotazníku napomůžete ke zmapování sportovních aktivit a ke zjištění nejoblíbenějších sportů, což by mohlo vést k rozšíření sportovní nabídky u sportů, jejichž nabídka v Kolíně chybí.

- Dotazník je rozdělen do 3 částí a celkem obsahuje 16 otázek.
- Dotazník je anonymní, proto neuvádějte své jméno.

Instrukce pro vyplňování

- Otevřené otázky zodpovězte na připravené volné řádky.
- Pokud není uvedeno jinak, zaškrtněte vždy jen jednu odpověď.

Děkuji za ochotu a čas, který vyplňování věnujete.

1. ČÁST – informace o škole a o tobě

Název školy: _____

Ročník: _____

Pohlaví: ☐ dívka   ☐ chlapec

Datum: _____

Děkuji za vyplnění úvodní části,
ve vyplňování pokračuj na následující straně.

2. ČÁST - tato část dotazníku je zaměřena na tvé sportovní aktivity provozované výkonnostně/závodně.

OTÁZKA č. 1 Provozuješ nějaký sport?

☐ ANO

☐ NE – proč:

- ☐ mám jiné záliby
- ☐ sport mě nebaví
- ☐ chci provozovat sport, jehož nabídka v mém okolí není dostupná
- ☐ jiný důvod - napiš _____

Pokud jsi zaškrtl NE, ve vyplňování pokračuj na straně 3.

OTÁZKA č. 2. Provozuješ tento sport:

☐ Výkonnostně = (pravidelně trénuješ, účastníš se soutěží a jsi členem nějaké sportovní organizace/klubu/oddílu)

☐ Rekreačně = (sportuješ příležitostně, nejsi registrován v žádné sportovní organizaci/klubu/oddílu)

Pokud jsi zaškrtl „Rekreačně“ pokračuj ve vyplňování na straně 3.

OTÁZKA č. 3 Jaký sport/y provozuješ výkonnostně?

_____	- tento sport mě:	☐ baví ☐ nebaví
_____	- tento sport mě:	☐ baví ☐ nebaví
_____	- tento sport mě:	☐ baví ☐ nebaví

Pokud jsi u otázky č. 3 uvedl/a více než jeden sport, vyber z nich ten, který preferuješ nejvíce

– napiš jeho název: _____ a odpověz na další otázky.

OTÁZKA č. 4 Kde se věnuješ tomuto preferovanému sportu?

- ☐ ve sportovním klubu
- ☐ ve sportovním oddílu
- ☐ ve školním sportovním klubu
- ☐ jinde – kde: _____

OTÁZKA č. 5 Provozuješ tento preferovaný sport v Kolíně?

☐ ANO

☐ NE – proč:

- ☐ myslím, že tento sport/klub/oddíl v Kolíně není
- ☐ nabídka tohoto sportu v Kolíně chybí
- ☐ není možné tento sport v Kolíně provozovat (jachting apod.)
- ☐ sport provozuji v blízkosti mého bydliště
- ☐ jiný důvod – jaký: _____

OTÁZKA č. 6 Provozuješ tento preferovaný sport v místě svého bydliště?

☐ ANO

☐ NE

3. ČÁST – poslední část dotazníku je zaměřena na informace týkající se oblíbenosti sportovních odvětví – tedy sportů, které bys rád/a provozoval/a, líbí se ti nebo je s oblibou sleduješ (na stadionu, v televizi, na počítači ...)

OTÁZKA č. 7 Máš nějaké oblíbené sporty? Pokud ano, napiš je na řádky
- maximálně 5 a nejoblíbenější napiš jako 1.

- ☐ ANO – 1. _____ nejoblíbenější
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

☐ NE – přejdi k otázce číslo 12

OTÁZKA č. 8 Pokud provozuješ sport výkonnostně, vyměnil/a bys tento sport za některý z tvých oblíbených sportů?

- ☐ ANO, vyměnil/a
☐ NE, protože mým oblíbeným sportem je sport, který již provozuji výkonnostně
☐ NE, nevyměnil
☐ sport výkonnostně neprovozují

OTÁZKA č. 9 Je nějaký sport, patřící mezi tvé oblíbené, který bys chtěl/a dělat na výkonnostní úrovni?

- ☐ NE
☐ NE, jelikož tento sport již výkonnostně provozuji
☐ ANO – který: _____

OTÁZKA č. 10 Sleduješ nějaký sport? Pokud ano, napiš sporty, které sleduješ nejčastěji.

☐ ANO – nejčastěji sleduji:

_____
_____

☐ NE

OTÁZKA č. 11 Pokud sleduješ nějaký sport, kde ho sleduješ nejčastěji? **Můžeš zaškrtnout více odpovědí.**

- ☐ na stadionu (na hřišti)
☐ v televizi
☐ na počítači
☐ v mobilu nebo na tabletu
☐ v tištěné formě (noviny, časopisy)
☐ sport nesleduji
☐ jinde – kde: _____

OTÁZKA č. 12 Patří ve škole hodiny TV mezi tvé oblíbené předměty?

☐ ANO

☐ NE

OTÁZKA č. 13 Chtěl/a bys více hodin TV?

☐ ANO

☐ NE

OTÁZKA č. 14 Máš oblíbený sport v hodinách tělesné výchovy?

☐ ANO

☐ NE – přejdi na otázku č. 16

OTÁZKA č. 15 Jaké jsou tvé oblíbené sporty v hodinách tělesné výchovy?
- napiš maximálně 5 a nejoblíbenější napiš jako 1.

1. _____ nejoblíbenější

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

OTÁZKA č. 16 Myslíš si, že má sportování kladný vliv na zdraví člověka?

☐ ANO

☐ NE

Děkuji za vyplnění.

Příloha II: Členská základna ČSTV žactva a dorostenců

	Sportovní odvětví	Dorostenci	Dorostenky	Žáci	Žačky	Mládež celkem
1	aerobic	24	642	186	1872	2724
2	akrobatický rock and roll	99	351	65	216	731
3	americký fotbal	190	12	1	0	203
4	atletika	3026	2784	7874	7241	20925
5	badminton	417	382	958	787	2544
6	baseball	520	30	1157	173	1880
7	basketbal	2882	2156	4198	4008	13244
8	biatlon	12	8	12	3	35
9	billiard	47	4	32	4	87
10	boby - skeleton	11	0	28	0	39
11	bowls	15	0	35	5	55
12	box	647	39	235	15	936
13	bridž	0	0	0	0	0
14	curling	18	23	26	15	82
15	cyklistika	883	223	630	251	1987
16	ČUBU - český svaz karate	1142	395	4336	1524	7397
17	ČUBU - full kontakt	284	87	347	78	796
18	ČUBU - Goru Ryu	178	55	197	70	500
19	ČUBU - JKA	470	170	1229	377	2246
20	ČUBU - ostatní formy boj.umění	372	105	821	250	1548
21	ČUBU - taekwondo - WTF	451	147	1232	386	2216
22	ČUBU - Tradiční karate	193	138	347	143	821
23	ČUBU shi kon	129	42	179	42	392
24	extrémní sporty	68	32	32	7	139
25	florbal	10680	1960	13519	1824	27983
26	foosball	216	22	18	0	256
27	fotbal	50382	2363	66911	3460	123116
28	go	4	0	5	2	11
29	golf	931	511	1314	810	3566
30	gymnastika	200	692	877	3146	4915
31	házená	1847	1080	2383	1691	7001
32	hokejbal	3905	103	2420	104	6532
33	horolezectví	330	202	529	462	1523
34	cheerleaders	15	294	26	674	1009
35	jachting	120	85	179	126	510
36	jezdectví	312	2922	478	3309	7021
37	jiné sportovní odvětví	447	256	941	790	2434
38	jóga	6	27	8	15	56
39	judo	880	196	3749	945	5770
40	kanoistika	534	284	788	451	2057
41	kolečkové brusle	854	27	774	111	1766
42	koloběh	6	9	7	3	25
43	korfbal	112	126	175	157	570
44	krasobruslení	42	292	258	1553	2145
45	kroket	0	0	0	0	0
46	kulturistika	208	55	75	66	404
47	kuše	3	5	2	1	11
48	kuželky a bowling	794	450	548	350	2142
49	lakros	169	116	71	115	471
50	lední hokej	6245	191	10600	806	17842
51	lukostřelba	122	50	204	82	458
52	lyžování	1116	908	2684	2160	6868
53	mariáš	0	0	0	0	0

54	metaná	16	4	3	0	23
55	minigolf	90	24	43	17	174
56	moderní gymnastika	0	437	22	2572	3031
57	moderní pětiho	62	46	110	79	297
58	Muay-Thai	380	44	279	49	752
59	národní házená	495	438	561	704	2198
60	nohejbal	246	24	213	24	507
61	nordic walking	0	0	0	0	0
62	orientační sporty	354	285	874	646	2159
63	paintball	0	0	0	0	0
64	petanque	29	16	15	7	67
65	plavecké sporty	1275	1180	7666	7083	17204
66	pozemní hoke	274	176	492	282	1224
67	přetahování lanem	0	0	0	0	0
68	psí spřežení	12	12	14	10	48
69	radiový orientační běh	36	21	123	74	254
70	ricochet	12	1	4	0	17
71	rugby	339	38	710	40	1127
72	rybářský sport	46	3	21	0	70
73	rychl bruslení	12	12	35	48	107
74	sáně	24	12	11	8	55
75	silový trojboj	107	13	21	6	147
76	skiboby	25	25	20	8	78
77	softbal	404	441	1012	724	2581
78	squash	106	86	118	80	390
79	Stiga Game	7	2	11	1	21
80	stolní hoke	16	2	17	5	40
81	stolní tenis	1671	455	2146	583	4855
82	střelectví	55	13	45	15	128
83	šachy	913	156	1570	316	2955
84	šerm	137	105	253	104	599
85	šipky	0	0	0	0	0
86	šipky - unie	31	7	9	4	51
87	taekwon-do ITF	833	283	2273	722	4111
88	tenis	2506	1896	5838	4595	14835
89	triatlon	220	126	140	91	577
90	turistika	537	479	782	690	2488
91	veslování	446	224	380	167	1217
92	vodní lyžování	37	40	61	66	204
93	vodní motorismus	9	7	12	7	35
94	vodní pólo	132	51	212	63	458
95	volejbal	1671	3992	2264	5111	13038
96	vzpírání	180	12	93	12	297
97	zápas	228	44	481	81	834

Příloha III: Členská základna ČOS z pohledu dětí

Sportovní odvětví	Počet členů
florbal	2293
fotbal	2144
sportovní gymnastika	2048
atletika	1936
volejbal	1528
basketbal	1462
házená	1400
stolní tenis	1056
judo	915
tenis	882
tanec	793
moderní gymnastika	597
karate	538
badminton	496
národní házená	393
mažoretka	385
zápas	303
aerobik	272
šachy	247
lyžování	237
taekwon-do	198
šerm	149
lakros	143
nohejbal	138
bojové tech.	123
r n r	117
trampoliny	115
horolezectví	101
orientační běh	100
kuželky	93
cyklistika	92
kanoistika	91
baseball	86
rugby	84
box	74
vzpírání	71
plavání	69

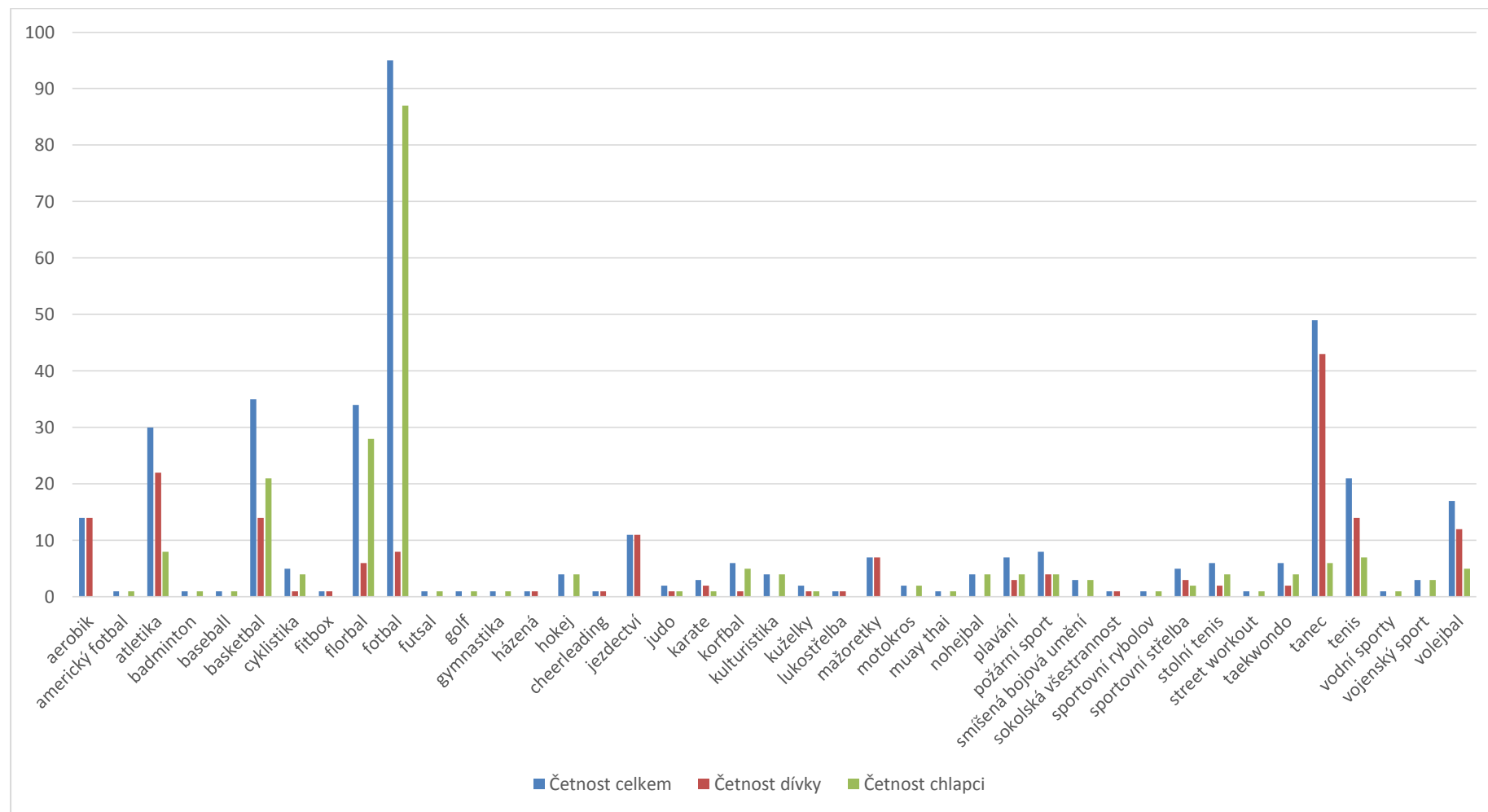
Sportovní odvětví	Počet členů
pozemní hokej	66
aikido	64
sebeobrana	63
malá kopaná	56
softball	54
futsal	45
kulturistika	41
korfbal	39
hokejbal	31
estetická gymnastika	29
sálová kopaná	28
lukostřelba	27
jezdectví	26
krasojízda	25
tahjský box	21
fresbee	16
capoiera	14
psí spřežení	12
kolová	11
silový trojboj	11
kendo	10
šipky	10
armsport	9
lední hokej	9
In-line hokej	6
kick-box	6
stolní hokej	5
billiard	4
jachting	3
triatlon	3
cyklotrial	2
krasobruslení	2
potápění	2
sumó	2
koulená	1
motorismus	1
skiboby	1
bowling	0
footbag	0
metaná	0
softtenis	0

Příloha IV: Sportovní odvětví dle počtu získaných medailí v ČR za roky 2007 – 2013

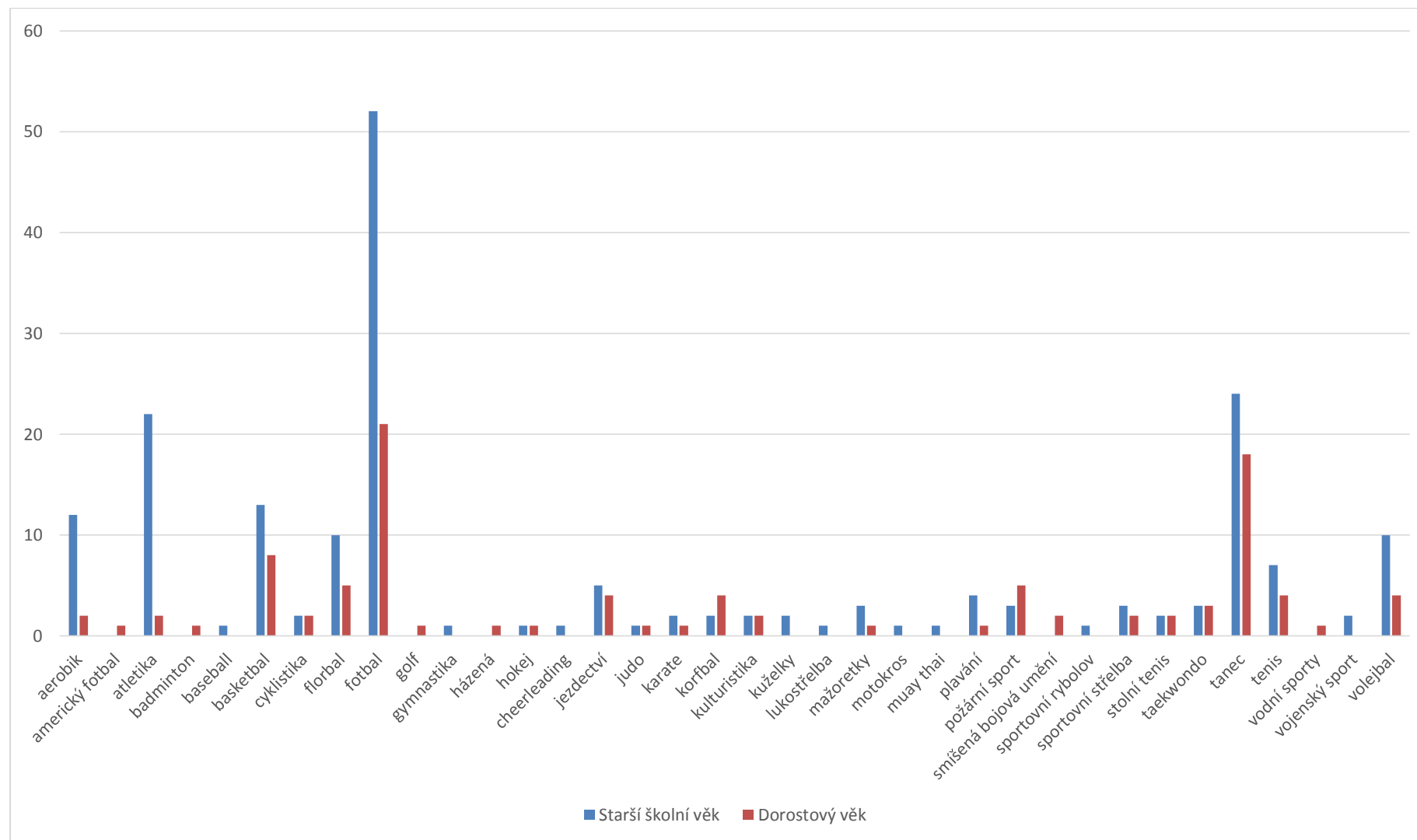
	Sport	Celkem medailí
1	FULL CONTACT	473
2	KANOISTIKA	344
3	TAEKWONDO ITF	300
4	SPORTOVNÍ RYBAŘENÍ	276
5	MODELÁŘSTVÍ	263
6	STŘELECTVÍ	152
7	RADIOVÝ ORIENT. BĚH	142
8	AEROBIK	134
9	SKIBOBY	125
10	CYKLISTIKA	119
11	GOJU-RYU	117
12	AEROKLUB	109
13	RAFTING	109
14	ORIENTAČNÍ BĚH	105
15	POTÁPĚČSTVÍ	100
16	LYŽOVÁNÍ	92
17	KARATE JKA	75
18	LAA	61
19	VODNÍ LYŽOVÁNÍ	58
20	RYCHLOBRUSLENÍ	57
21	ATLETIKA	52
22	TENIS	52
23	BIATLON	50
24	MODERNÍ PĚTIBOJ	47
25	STOLNÍ HOKEJ	47
26	VESLOVÁNÍ	46
27	BUDOKAI	45
28	HISTORICKÉ RALLY	43
29	AUTOCROSS	42
30	NOHEJBAL	41
31	KYNOLOGICKÝ SPORT	39
32	TRIATLON	38
33	PLAVÁNÍ	33
34	AUTA DO VRCHU	32
35	RALLY	29
36	SILOVÝ TROJBOJ	29
37	TRIATLON/KVADRIATLON	27
38	KICKBOX	26
39	VZPÍRÁNÍ	21
40	KULTURISTIKA	19
41	RALLYCROSS	18
42	KOLEČKOVÉ BRUSLENÍ	17
43	MUAY-THAI	17
44	HOROLEZECTVÍ	16
45	JACHTING	16
46	ARMWRESTLING	15
47	BIKETRIAL	15
48	KARATE	15
49	PLOCHÁ DRÁHA	15
50	MOTOKROS	14
51	KUŽELKY	13

	Sport	Celkem medailí
52	PRAKTICKÁ STŘELBA	13
53	SOFTBALL	12
54	STOLNÍ TENIS	11
55	HOKEJBAL	10
56	JUDO	9
57	ENDURO	8
58	GO	8
59	LUKOSTŘELBA	8
60	TRADIČNÍ KARATE	8
61	BILLIARD	7
62	MOTOKROS AMATÉRŮ	6
63	VOLEJBAL	6
64	AKROBATICKÝ RaR	5
65	CURLING	5
66	EXTREMNÍ SPORTY	5
67	KRASOBRUSLENÍ	5
68	METANÁ	5
69	SILNIČNÍ MOTOCYKLY	5
70	ŠERM	5
71	AUTA OKRUHY	4
72	BOX	4
73	FLORBAL	4
74	KARTING	4
75	LEDNÍ HOKEJ	4
76	MINIGOLF	4
77	FOTBAL	3
78	POZEMNÍ HOKEJ	3
79	STŘELBA KUŠE	3
80	TAEKWONDO WTF	3
81	ZÁPAS	3
82	BADMINTON	2
83	BASEBALL	2
84	FUDOKAN KARATE	2
85	KORFBAL	2
86	SQUASH	2
87	ŠACHY	2
88	ŠÍPKY	2
89	BASKETBAL	1
90	BOBY	1
91	JEZDECTVÍ	1
92	MALÝ FOTBAL	1
93	TRIAL	1

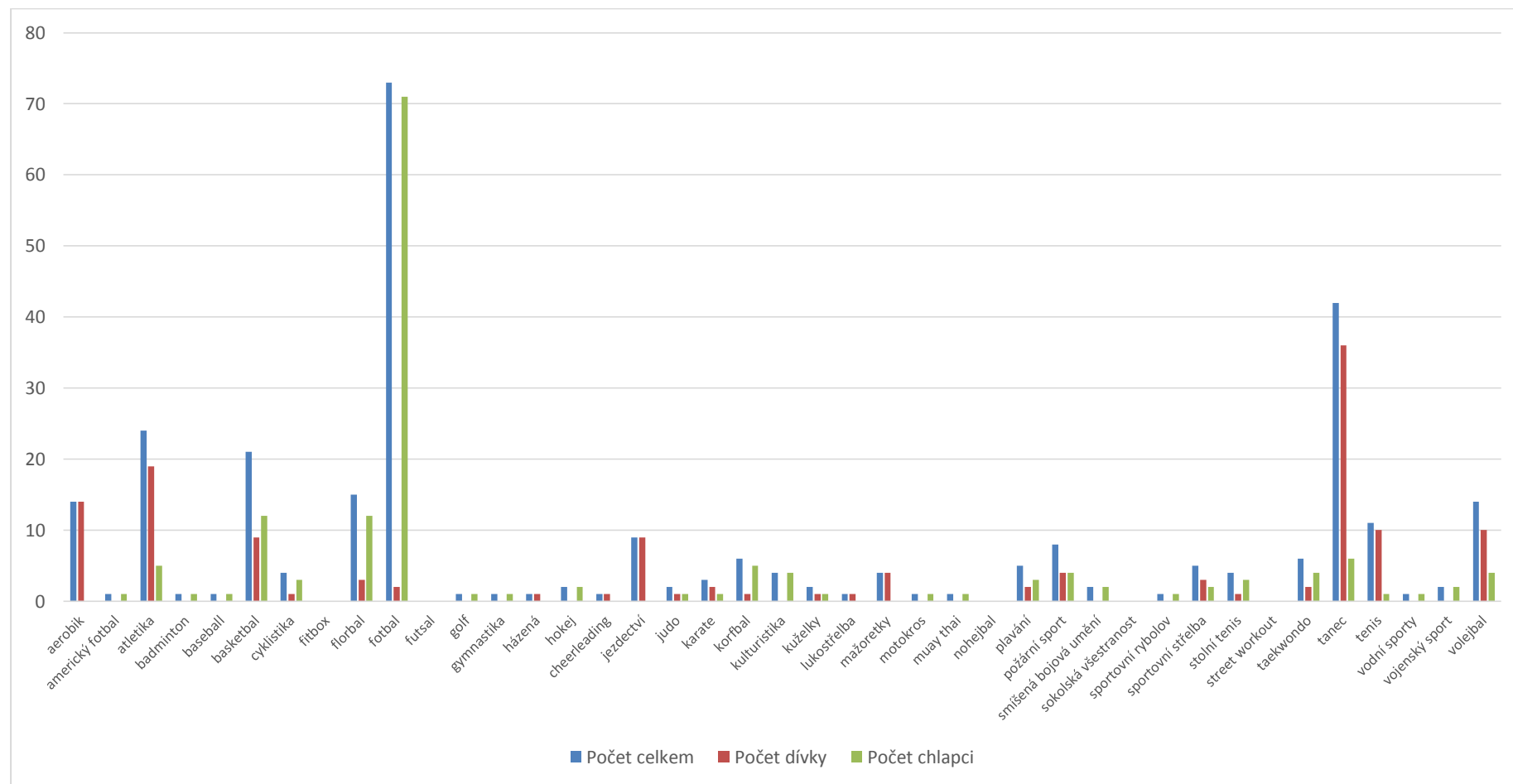
Příloha V: Výkonnostně provozovaná sportovní odvětví z pohledu pohlaví

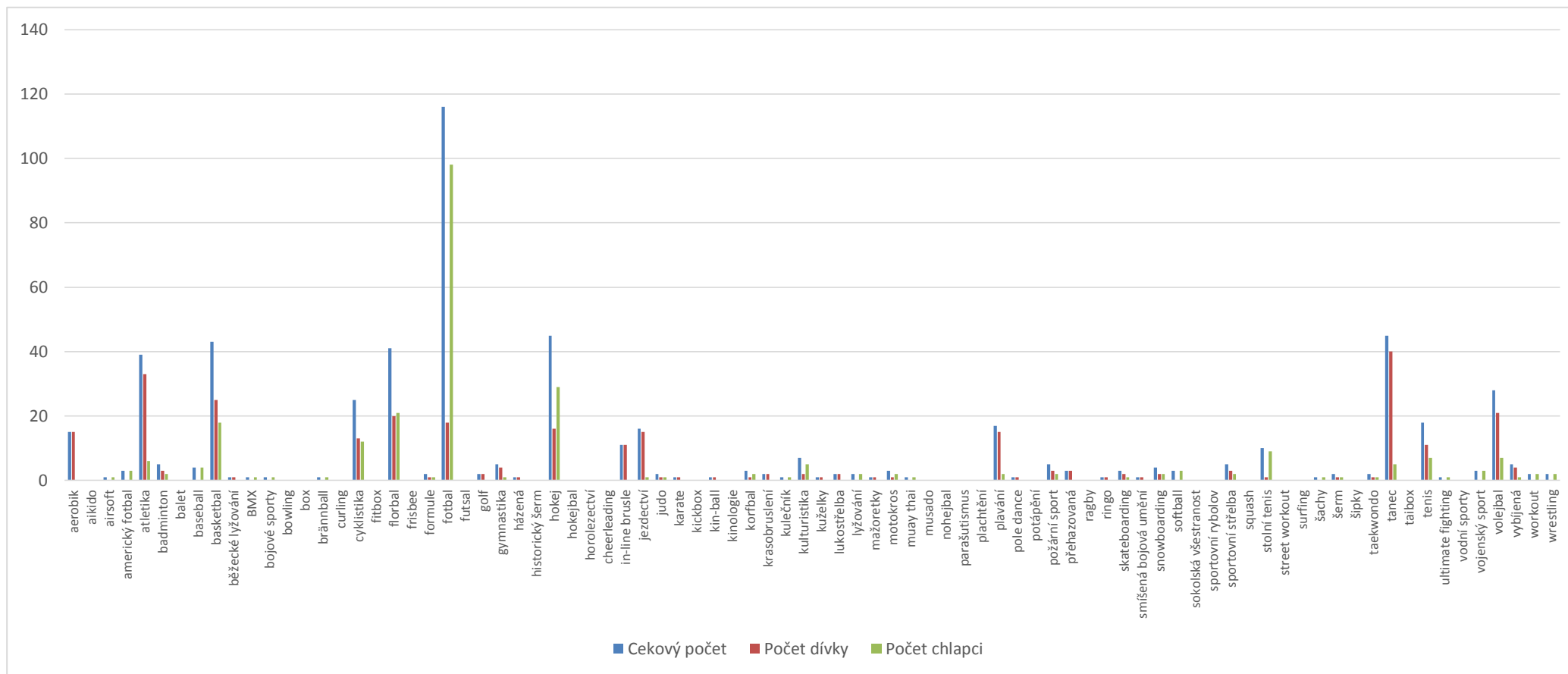
Příloha VI: Preferovaná výkonnostně provzvaná sportovní odvětví u dětí staršího školního a dorostového věku

Příloha VII: Preferovaná výkonnostně provzvaná sportovní odvětví u dívek a chlapců

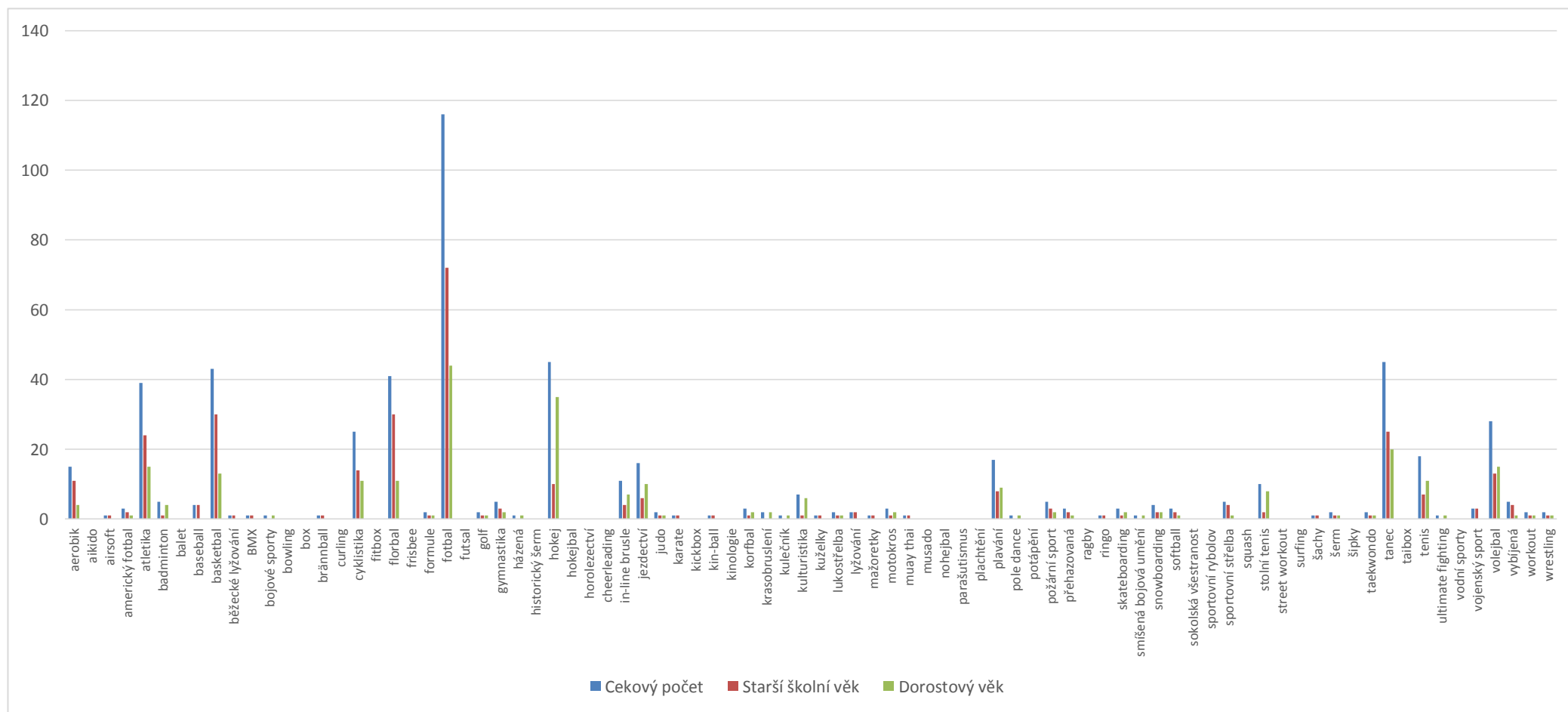

Příloha VIII: Nejoblíbenější sportovní odvětví z pohledu pohlaví

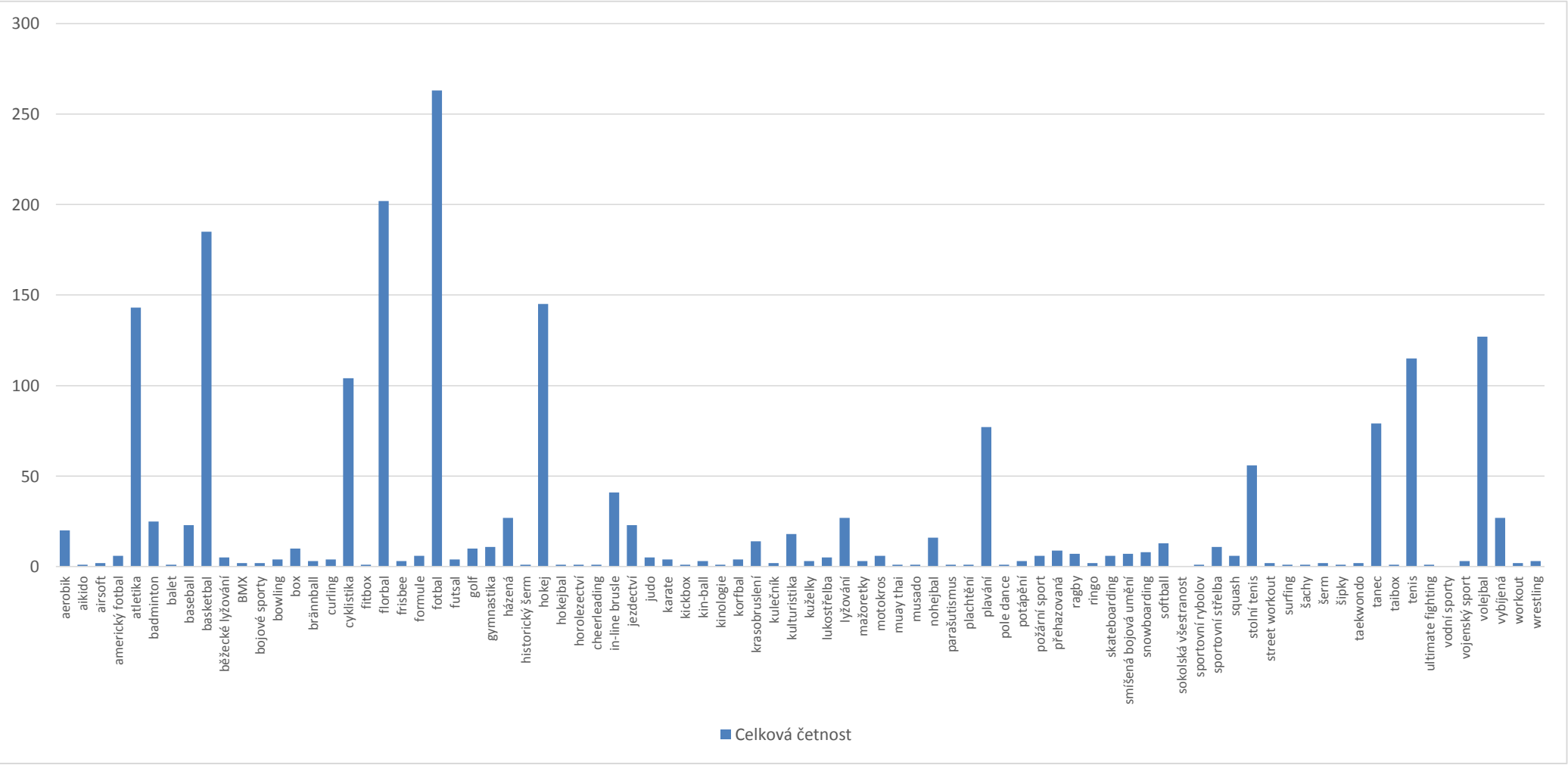

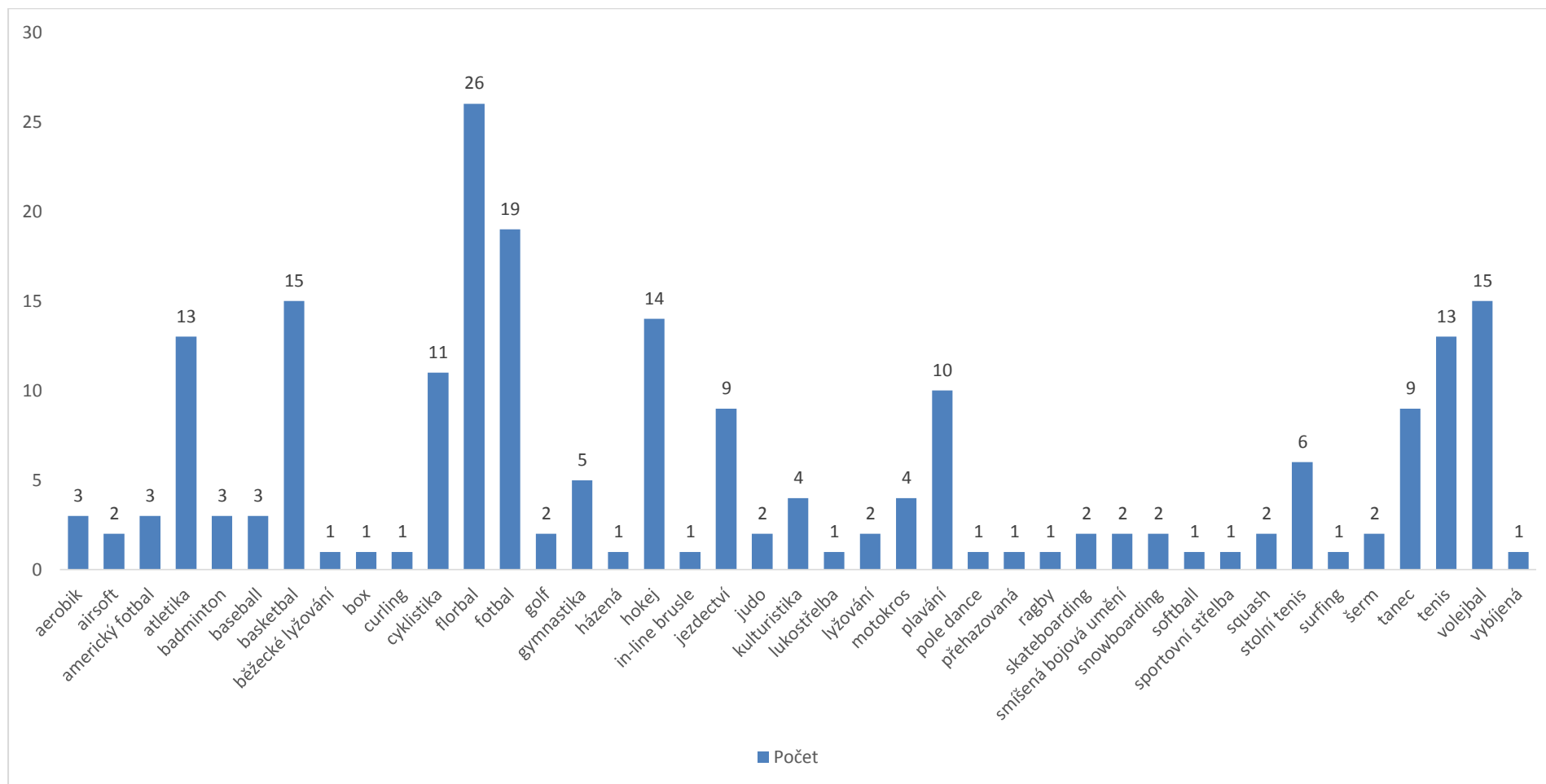
Příloha IX: Nejoblíbenější sportovní odvětví z pohledu dětí staršího školního a dorostového věku

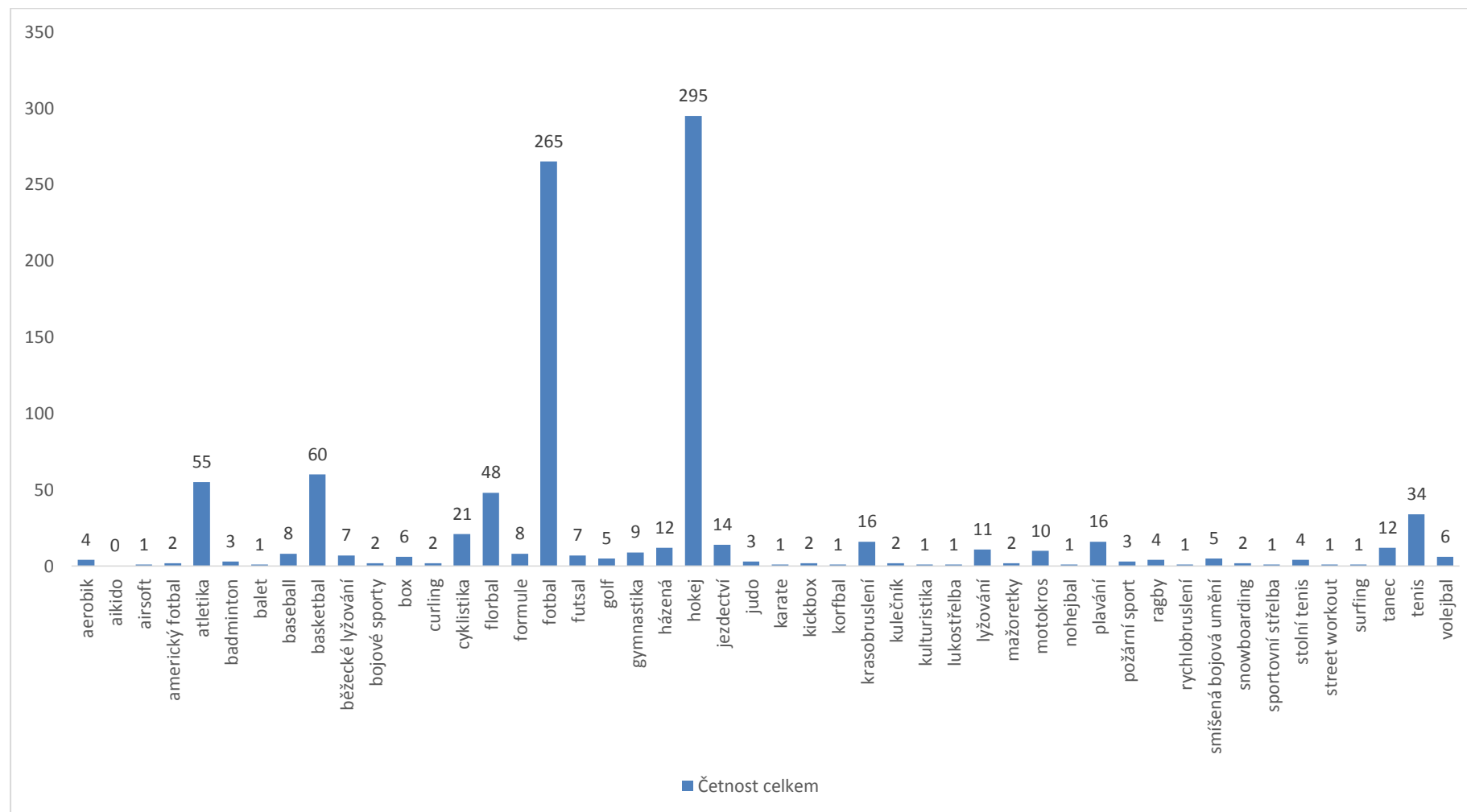
Příloha X: Oblíbená sportovní odvětví u dětí

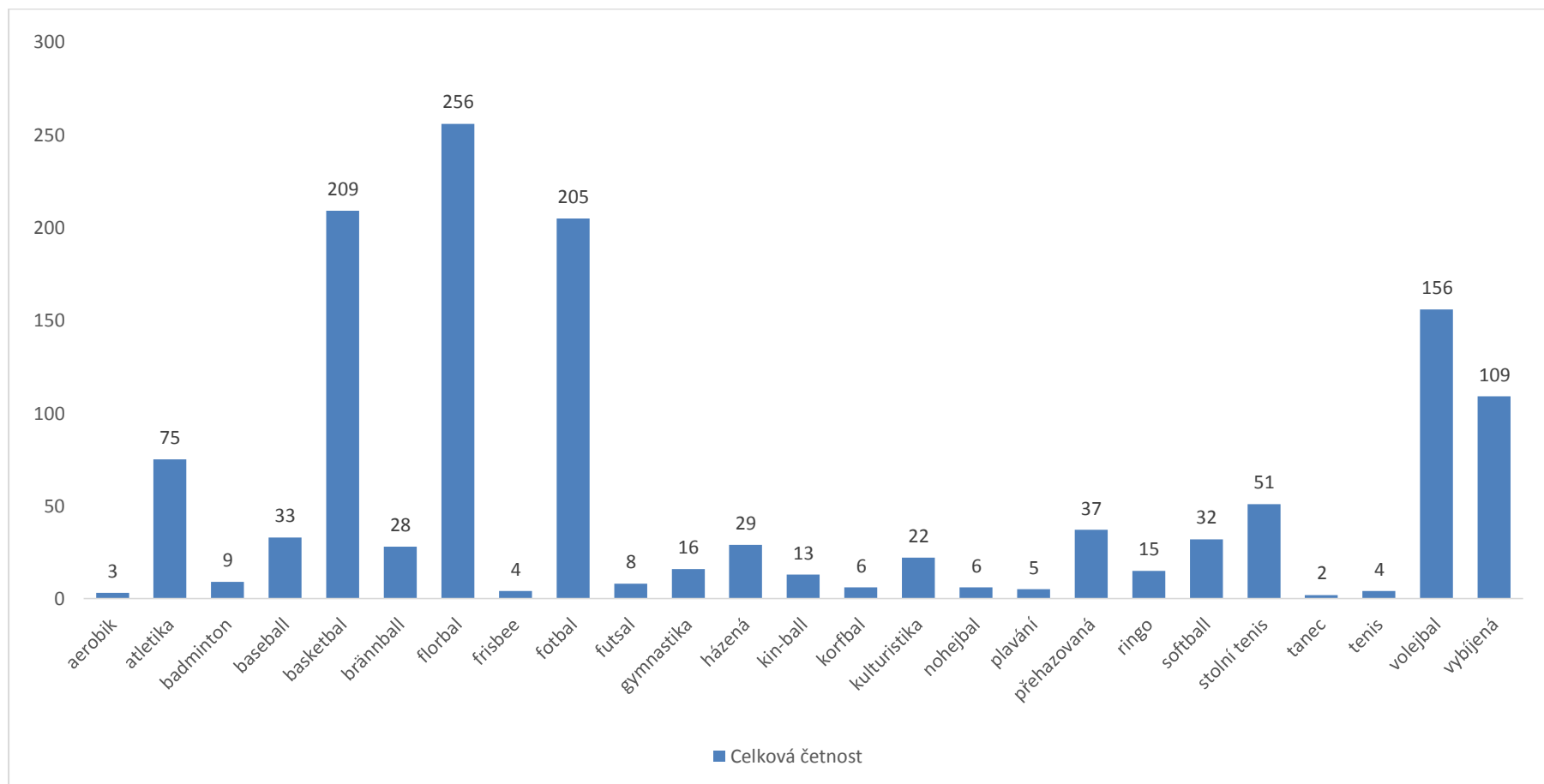
Příloha XI: Sportovní odvětví dětí, která patří mezi jejich oblíbená a chtěly by je provozovat na výkonnostní úrovni

Příloha XII: Nejčastěji sledovaná sportovní odvětví u dětí

Příloha XIII: Oblíbená sportovní odvětví u dětí v hodinách TV

Příloha XIV: Neoblíbenější sportovní odvětví dětí v hodinách TV

